

Dogfen ir Cyhoedd

CYNGOR SIR
YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY
COUNTY COUNCIL

Mr Richard Parry Jones, MA.
Prif Weithredwr – Chief Executive

CYNGOR SIR YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY COUNTY COUNCIL
Swyddfeydd y Cyngor - Council Offices
LLANGFNI
Ynys Môn - Anglesey
LL77 7TW

Ffôn / tel (01248) 752500
Ffacs / fax (01248) 750839

RHYBUDD O GYFARFOD	NOTICE OF MEETING
PWYLLGOR ARCHWILIO	AUDIT COMMITTEE
DYDD GWENER, 7 TACHWEDD 2014 am 2.00 o'r gloch y prynhawn	FRIDAY, 7 NOVEMBER, 2014 at 2:00 p.m.
SIAMBR Y CYNGOR - SWYDDFEYDD Y CYNGOR, LLANGFNI	COUNCIL CHAMBER, COUNCIL OFFICES, LLANGFNI
Swyddog Pwyllgor	Ann Holmes 01248 752518 Committee Officer

AELODAU / MEMBERS

Cynghorwyr / Councillors:-

Annibynnol / Independent

Jim Evans, Dafydd Rhys Thomas a Richard Owain Jones

Plaid Cymru / The Party of Wales

T Ll Hughes (Cadeirydd/Chair), John Griffith (Is-Gadeirydd/Vice-Chair) a Vaughan Hughes

Grwp Chwyldroad / Revolutionist Group

Jeff Evans

Heb Ymaelodi/Unaffiliated

R Ll Jones

ALEODAU LLEYG / LAY MEMBERS

Mrs Sharon Warnes a Mr Richard Barker

R H A G L E N

1 DATGANIAD O DDIDDORDEB

Derbyn unrhyw ddatganiad o ddiddordeb gan unrhyw Aelod neu Swyddog parthed unrhyw eitem o fusnes.

2 COFNODION CYFARFOD 23 MEDI, 2014 (Tudalennau 1 - 8)

Cyflwyno cofnodion cyfarfod blaenorol y Pwyllgor Archwilio a gynhaliwyd ar 23 Medi, 2014.

3 ADRODDIAD BLYNYDDOL CRONFA BENSIWN GWYNEDD 2013/14
(Tudalennau 9 - 70)

Cyflwyno Adroddiad Blynyddol Cronfa Bensiwn Gwynedd am 2013/14.

4 ARDYSTIO GRANTIAU A DYCHWELIADAU 2012/13 (Tudalennau 71 - 102)

Derbyn adroddiad y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a Swyddog 151 Dros Dro yn ymateb i faterion a godwyd yn adroddiad grantiau blynyddol yr Archwiliwr Allanol.

5 RHEOLI TRYSORLYS : ADOLYGIAD CANOL BLWYDDYN 2014/15
(Tudalennau 103 - 114)

Cyflwyno adroddiad adolygu canol blwyddyn 2014/15 ar gyfer Rheoli'r Trysorlys.

6 TRACIO ARGYMHELLION (Tudalennau 115 - 116)

Cyflwyno diweddariad gan y Rheolwr Archwilio Mewnol.

7 TREFNIADAU GWRTH DWYLL

Derbyn diweddariad ar lafar gan y Rheolwr Archwilio Mewnol.

PWYLLGOR ARCHWILIO

Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 23 Medi, 2014

- PRESENNOL:** Y Cynghorydd Trefor Lloyd Hughes (Cadeirydd)
Y Cynghorydd John Griffith (Is-Gadeirydd)
- Y Cynghorwyr Jeff Evans, Jim Evans, Richard Owain Jones,
R. Llewelyn Jones, Dafydd Rhys Thomas
- Aelodau Lleyg: Mr Richard Barker a Mrs Sharon Warnes
- WRTH LAW:** Dirprwy Brif Weithredwr
Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a Swyddog Adran 151 Dros Dro
Cyfarwyddwr Cynaliadwyedd (ar gyfer eitem 9)
Pennaeth Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) (ar gyfer eitemau 10 a 11)
Rheolwr Archwilio Mewnol (JF)
Rheolwr Trawsnewid Corfforaethol a Llywodraethu Busnes (ET)
Rheolwr Refeniw a Budd-daliadau (GJ)
Rheolwr Gweithredol Gwasanaethau Cyfrifo (BO)
Cyfrifydd Dros Dro (RGJ) (ar gyfer eitem 3)
Arweinydd Tîm Iechyd a Diogelwch Corfforaethol (SN) (ar gyfer eitem 9)
Swyddog Pwyllgor (ATH)
- YMDDIHEURIADAU:** Y Cynghorydd Vaughan Hughes
- HEFYD YN
BRESENNOL:** Y Cynghorydd H. Eifion Jones (Deilydd Portffolio Cyllid), Mr Andy Bruce
(SAC), Mrs Lynn Pamment (PwC), Mr Joe Hargreaves (PwC)

Rhoddodd y Cadeirydd groeso i bawb oedd yn bresennol i'r cyfarfod hwn o'r Pwyllgor Archwilio ac estynnodd groeso arbennig i'r Cynghorydd Dafydd Rhys Thomas oedd yn bresennol yn dilyn cyfnod o salwch.

1 DATGANIAD O DDIDDORDEB

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiad o ddiddordeb.

2 COFNODION

Cyflwynwyd a chadarnhawyd fel rhai cywir gofnodion y cyfarfod blaenorol o'r Pwyllgor Archwilio a gynhaliwyd ar 22 Gorffennaf 2014.

3 DATGANIAD CYFRIFON 2013/14 AC ADRODDIAD ISA 260

3.1 Cyflwynwyd er ystyriaeth y Pwyllgor adroddiad y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a Swyddog Adran 151 Dros Dro yn cynnwys y cyfrifon terfynol ar gyfer blwyddyn ariannol 2013/14.

Cadarnhaodd y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a Swyddog Adran 151 Dros Dro bod yr archwiliad manwl o'r cyfrifon bellach wedi ei gwblhau'n sylweddol a bod adroddiad yr Archwilydd wedi ei ryddhau. Roedd nifer o newidiadau i'r cyfrifon drafft ar gyfer 2013/14, sef y rhai a gyflwynwyd i gyfarfod mis Gorffennaf o'r Pwyllgor hwn wedi'u cynnwys yn y fersiwn derfynol. Dywedodd y Swyddog bod y materion oedd yn codi o'r archwiliad wedi'u gweithredu ac y bydd mwy o weithredu arnynt yn y dyfodol ac ystyrir ei bod yn arfer dda i'r Pwyllgor Archwilio dderbyn sicrwydd y bydd unrhyw newidiadau dilyniadol i arferion a gweithdrefnau yn cael eu dwyn ymlaen yn llwyddiannus. Felly byddai'n adrodd yn ôl i gyfarfod y Pwyllgor hwn ym mis Rhagfyr gan amlinellu unrhyw welliannau a wnaed i brosesau a systemau er mwyn sicrhau y bydd y broses o gau'r cyfrifon yn 2014/15 yn mynd rhagddi yn rhwydd.

3.2 Cyflwynwyd i sylw'r Pwyllgor, adroddiad yr Archwilydd Allanol ar ganlyniad yr archwiliad o'r Mantolenni Ariannol (Adroddiad o dan Safon Ryngwladol ar Archwilio 260).

Cadarnhaodd Mrs Lynn Pamment, Arweinydd Ymgysylltiad Archwilio Ariannol ei bod yn fwriad gan yr Archwilydd Penodedig ryddhau adroddiad archwilio diamedig (fel yn Atodiad 2) yn y datganiadau ariannol pan dderbynnir y Llythyr o gynrychiolaeth (yn seiliedig ar yr hyn oedd wedi ei nodi yn Atodiad 1) ac ym marn yr Archwilydd, roedd y datganiadau cyfrifo a'r nodiadau perthnasol yn adlewyrchiad teg a chywir o sefyllfa ariannol Cyngor Sir Ynys Môn ar 31 Mawrth 2014 ac o'i incwm a'i wariant am y flwyddyn oedd yn dod i ben. Aeth ymlaen i ymhelaethu ar y prif ystyriaethau oedd yn codi o'r archwiliad fel oedd wedi eu nodi ym mharagraffau 10 i 41 o'r adroddiad a thynnodd sylw'r Pwyllgor at y materion canlynol:

- Nid oedd unrhyw bryderon ynglŷn ag agweddau ansoddol arferion cyfrifo ac adroddiadau ariannol yr Awdurdod, mae'r Archwilydd am dynnu sylw at y ddibyniaeth barhaol ar staff dros dro mewn nifer o swyddi allweddol o fewn gwasanaeth cyllid y Cyngor gyda hynny'n rhoi pwysau ar y tîm cyllid i gynhyrchu drafft terfynol o'r Datganiad o Gyfrifon oedd yn cydymffurfio â Chôd CIPFA a hynny mewn pryd ar gyfer y Pwyllgor Archwilio. Mae'n hanfodol bod trefniadau'n cael eu sefydlu mor fuan ag sy'n bosibl i sicrhau bod gan y tîm cyllid sgiliau priodol a digonol i'r dyfodol.
- Nodwyd rhai gwendidau o bwys mewn rheolaethau mewnol yn y flwyddyn mewn perthynas â gweithredu'r system Ledger Civica ac mewn perthynas â thaliadau lle'r oedd gwaith maes archwilio allanol wedi nodi y cafwyd cais twyllodrus i newid manylion banc ar gyfer un o gyflenwyr y cyngor yn ystod y flwyddyn a bod camau wedi eu cymryd yn hynny o beth.

Codwyd y materion canlynol gan Aelodau'r Pwyllgor yn dilyn y wybodaeth a gyflwynwyd -

- Maint a chymhlethdod y wybodaeth a gyflwynwyd ynghylch y Datganiad Cyfrifon. O ystyried ei bod yn bwysig i'r Pwyllgor gael sicrwydd ynglŷn â chywirdeb a chadernid y datganiadau ariannol, awgrymwyd y dylid trefnu sesiwn briffio ymlaen llaw fel y gallai'r Aelodau gael y cyfle i ddod yn gyfarwydd â'r manylion y tu ôl i'r datganiad ac i roi sylw i unrhyw feysydd oedd yn peri pryder. Dywedodd y Swyddog Adran 151 Dros Dro bod y broses o gau'r cyfrifon yn unfaith ond y gallai swyddogion geisio cynnwys sesiwn ymglyfarwyddo i aelodau o fewn y broses honno.
- Y trefniadau ar gyfer adrodd yn ôl i'r Pwyllgor ar berfformiad Cronfa Bensiynau Gwynedd - nodwyd mewn cyfarfod blaenorol y byddai'n digwydd yn flynyddol. Roedd y Pwyllgor o'r farn ei fod yn faes o arwyddocâd digonol i'r Aelodau fod yn ei fonitro. Dywedodd y Deilydd Portffolio Cyllid wrth y Pwyllgor bod cyfarfod blynyddol Cronfa Bensiwn Gwynedd wedi ei gynnal y mis diwethaf a bod yr Adroddiad Blynyddol ar gyfer 2013/14 wedi ei gyhoeddi.
- Cyfeiriwyd at y mater a amlygwyd gan yr Archwilydd Allanol fel un oedd ag arwyddocâd i'r trosolwg o'r broses adrodd ariannol mewn perthynas â'r ddibyniaeth ar staff dros dro a'r risg yr oedd hyn yn ei greu i baratoi'r cyfrifon a'r broses o'u cau fel maes allweddol o weithgaredd. Awgrymwyd y gallai agwedd fwy cydweithredol tuag at lenwi swyddi allweddol o fewn y Gwasanaeth Cyllid fod yn fwy cynhyrchiol o ran nodi a denu staff gyda'r sgiliau addas ac y dylid ymestyn y drafodaeth y tu hwnt i Ynys Môn i sefydliadau a chyrrff yn rhanbarth allai hefyd fod yn cael problemau tebyg. Roedd y Swyddog Adran 151 Dros Dro yn cydnabod y pwnt a dywedodd bod proses yn ei lle i ddatblygu sgiliau'r staff parhaol fel eu bod yn gwneud mwy o waith paratoi'r cyfrifon yng nghyswllt cyfrifon 2014/15. Fe fydd angen o hyd i gael staff dros dro yn ystod y broses honno ond yn gynyddol mewn capasiti ymgynghorol. Rhagwelir y bydd y broses o baratoi'r cyfrifon yn 2015/16 yn cael ei wneud heb fewnbwn gan staff dros dro. Mae proses wedi ei sefydlu hefyd i ddatblygu gweithwyr cyfrifeg proffesiynol o fewn Gwasanaeth Cyllid y Cyngor ei hun gyda chyhoeddi hysbyseb am gyfrifyddion dan hyfforddiant. Mae'r ymateb yn lleol i'r hysbyseb honno wedi bod yn gadarnhaol iawn.
- Mynegwyd pryder ynglŷn â methiant rhai rheolaethau mewnol mewn perthynas â'r ymdrech i dwyllo'r Cyngor a ddisgrifiwyd ym mharagraff 42 adroddiad yr Archwilydd ac a oedd wedi ei nodi gan ffynhonnell y tu allan i'r Cyngor. Nododd y Pwyllgor nad oedd unrhyw arian wedi ei golli o ganlyniad i'r twyll ond roedd am gael sicrwydd bod camau adferol wedi eu cymryd a mesurau wedi eu gweithredu rhag i hynny ddigwydd eto. Dywedodd y Swyddog Adran 151 Dros Dro bod y sefyllfa wedi ei hadolygu gyda'r camau diogelu'n cael eu tynhau. Dywedodd ei fod mor fodlon ac y gallai fod, na fyddai digwyddiad o'r fath yn cael ei ailadrodd. Fodd bynnag, nid yr Awdurdod hwn oedd yr unig un oedd wedi ei dargedu ac roedd y gweithgaredd yn rhan

o dwyll ehangach wedi ei anelu at nifer o awdurdodau lleol ac yr oedd rhai wedi colli arian i'r sgâm sydd bellach yn destun ymchwiliad gan yr heddlu.

Penderfynwyd –

- **Argymhell i'r Cyngor Sir ei fod yn derbyn ac yn cymeradwyo'r Datganiad Cyfrifon am 2013/14.**
- **Derbyn yr Adroddiad ar yr Archwiliad o'r Datganiad Ariannol a nodi ei gynnwys.**

CAMAU GWEITHREDU'N CODI:

- **Y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a Swyddog Adran 151 Dros Dro i adrodd yn ôl i gyfarfod mis Rhagfyr o'r Pwyllgor hwn ar unrhyw welliannau a wnaed i arferion a phrosesau o ganlyniad i archwiliad o Ddatganiad Cyfrifon 2013/14.**
- **Y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a'r Swyddog Adran 151 Dros Dro i edrych ar yr ymarferoldeb o ymgorffori o fewn y gwaith o baratoi a chwblhau'r cyfrifon, sesiwn o ymgyfarwyddo i Aelodau'r Pwyllgor i'w helpu i nodi rhai materion allweddol fyddai'n codi o'r Datganiad Cyfrifon.**
- **Y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a Swyddog Adran 151 Dros Dro i drefnu i Adroddiad Blynyddol Cronfa Bensiwn Gwynedd 2013/14 fod ar gael i Aelodau'r Pwyllgor Archwilio.**
- **Y Rheolwr Archwilio Mewnol i adrodd yn ôl i'r Pwyllgor Archwilio ar ganlyniad yr ymchwiliad archwilio mewnol i'r ymgais i dwyllo'r Cyngor a goblygiadau hynny o ran yr amgylchedd rheoli.**

4 DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL 2013/14

Cyflwynwyd er sylw a chymeradwyaeth y Pwyllgor, ddrafft wedi ei ddiweddarau o'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol 2013/14 yn cynnwys newidiadau a wnaed yn ystod y broses ymgynghori. Nodwyd bod y cynllun gweithredu manwl yn cael ei baratoi mewn ymgynghoriad â'r grŵp asesu corfforaethol swyddogion ac y bydd yn cael ei gyflwyno'n ôl i'r Pwyllgor Archwilio yn ei gyfarfod nesaf.

Penderfynwyd cymeradwyo'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol am 2013/14 ac i gyfeirio'r Datganiad i Arweinydd y Cyngor a'r Prif Weithredwr i'w lofnodi.

DIM CAMAU GWEITHREDU PELLACH YN CODI.

5 ARCHWILIO ALLANOL – ARDYSTIO GRANTIAU A DYCHWELIADAU 2012/13

Cyflwynwyd i sylw'r Pwyllgor, adroddiad Archwilio Allanol yn crynhoi canlyniadau gwaith a wnaed ar ardystio ceisiadau a dychweliadau grant yr Awdurdod am 2012/13. Roedd yr adroddiad yn dangos lle cafodd newidiadau archwilio eu gwneud o ganlyniad i'r gwaith ardystio neu lle roedd y dystysgrif archwilio yn amodol, ac roedd yn manylu ar y prif faterion y tu ôl i bob newid ac/neu amodau a wnaethpwyd yng nghyswllt yr hawliadau grant perthnasol a'r argymhellion a wnaed.

Bu'r Pwyllgor yn ystyried yr adroddiad ac amlygwyd y materion a ganlyn -

- O ystyried bod perfformiad yr Awdurdod yn is na chyfartaledd Cymru gydag ond 11 allan o 39 o grantiau â dychweliadau'n ddiadmod heb unrhyw newidiadau, pa gamau sy'n cael eu cymryd i wella'r sefyllfa. Dywedodd y Swyddog Adran 151 Dros Dro y bydd yr Awdurdod yn gweithredu ar yr argymhellion/camau i wella fel oedd wedi eu nodi yn Adroddiad yr Archwilydd a bydd yn adrodd yn ôl ar gynnydd i gyfarfod mis Rhagfyr o'r Pwyllgor Archwilio.
- Trwy fod gwaith ardystio cychwynnol wedi dechrau ar gyfer ceisiadau am grantiau yn 2013/14, a oedd yr archwilydd yn gweld unrhyw arwydd bod y sefyllfa'n gwella? Dywedodd Mrs Lynn Pamment nad oedd digon o waith ardystio wedi ei wneud hyd yn hyn i allu asesu a oedd y sefyllfa rheoli grantiau am hawliadau'r flwyddyn honno yn gwella, ond fe allai'r Archwilydd roi syniad anffurfiol i'r Pwyllgor ynglŷn â'r cynnydd yn ei gyfarfod nesaf.

- Lle nodwyd bod anghysonderau neu wahaniaethau e.e. lle gwnaed taliadau am wasanaethau nad oeddent wedi cael eu darparu (Seilwaith Strategol ar Safleoedd ac mewn Adeiladau ar Ynys Môn 11/12) neu lle nad yw'r Cyngor yn gallu cyflwyno tystiolaeth i ddilysu gwariant (Grant Effeithiolrwydd Ysgol 2012/13), gofynnwyd am sicrwydd bod y rhain yn cael sylw ac y byddant yn cael eu datrys. Pwysleisiwyd bod angen i'r Pwyllgor fodloni ei hun fod y grantiau'n cael eu gwario yn unol â'r cynllun a'u bod yn cyflawni'r amcanion y bwriadwyd nhw ar eu cyfer. Nododd y Pwyllgor bod dau brif fater yn codi – effeithlonrwydd y systemau ariannol i dracio a chadw cyfrif o'r gwariant, a goruchwyllo'r defnydd a wneir o grantiau. Dywedodd y Swyddog Adran 151 Dros Dro y byddai'n ysgrifennu at Aelodau'r Pwyllgor i egluro'r sefyllfa mewn perthynas â'r Grant Seilwaith Strategol ar Safleoedd ac mewn Adeiladau ar Ynys Môn. Cadarnhaodd bod y prosesau rheolaeth ariannol yn cael eu hadolygu i'r dyfodol ac y byddai'n dod ag adroddiad manwl i gyfarfod nesaf y Pwyllgor yn ymhelaethu ar yr ymateb i bob hawliad grant lle roedd yr Archwilwyr wedi codi materion yn eu cylch.
- Nad oes gan yr Aelodau Etholedig ddigon o rôl yn y broses ar gyfer rheoli grantiau a thendro. Mae angen i Aelodau gael mwy o wybodaeth am y grantiau a ddyfernir, y corff cyllido, y meini prawf cymhwyster a'r broses o ddarparu'r grantiau. Er bod gwelliannau wedi eu gwneud yn y prosesau ar gyfer rheoli grantiau, nodwyd bod angen newid sylfaenol fel bod yr Awdurdod yn cael ei weld fel un o'r rhai gorau yng Nghymru yn y cyd-destun hwn.

Penderfynwyd derbyn yr adroddiad a nodi ei gynnwys.

CAMAU GWEITHREDU'N CODI:

- **Bod y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a'r Swyddog Adran 151 Dros Dro yn rhoi adroddiad manwl i'r cyfarfod nesaf yn nodi'r cynnydd a wnaed o ran ymateb i bob hawliad grant lle roedd yr Archwilwyr wedi codi materion yn eu cylch.**
- **Bod y Pennaeth Swyddogaeth Dros Dro yn rhoi eglurhad i Aelodau'r Pwyllgor ar yr hawliad grant yn 11/12 ar gyfer Seilwaith Strategol ar Safleoedd ac mewn Adeiladau yn Ynys Môn.**
- **Bod yr Archwilwyr Mewnol yn rhoi arwydd bras i gyfarfod nesaf y Pwyllgor hwn o'r cynnydd a wnaed mewn perthynas â thystysgrif hawliadau grant 2013/14.**

6 DIWEDDARIAD AR RAGLEN WAITH PERFFORMIAD YR ARCHWILWYR ALLANOL

Cafwyd diweddariad gan Mr. Andy Bruce, o Swyddfa Archwilio Cymru, ar statws ac amseru'r archwiliad perfformiad gan yr Archwilwyr Allanol o ran adolygiadau cenedlaethol a lleol. Cadarnhaodd fod yr astudiaeth mewn perthynas â'r Weithdrefn Chwythu'r Chwiban wedi ei chwblhau ac y gellid ei hymgorffori, o bosib, fel rhan o'r astudiaeth wella mewn perthynas â Diogelu.

Penderfynwyd nodi'r wybodaeth.

DIM CAM GWEITHREDU PELLACH YN CODI.

7 CYNNYDD GYDA CHASGLU DYLEDION

Cyflwynwyd er sylw'r Pwyllgor, adroddiad y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a'r Swyddog Adran 151 Dros Dro ynghylch y cynnydd gyda chasglu dyledion. Roedd yr adroddiad yn nodi'r meysydd allweddol lle roedd ymdrechion wedi canolbwyntio ar ostwng yr arian sy'n ddyledus i'r Cyngor a'r canlyniadau hyd yma, ynghyd â'r adnoddau ychwanegol a ddefnyddiwyd lle ystyriwyd bod angen gwneud hynny a'r camau arfaethedig i'r dyfodol. Roedd Atodiadau A, B a C yn nodi'r cyfraddau casglu blynyddol am y gwahanol fathau o ddyledion a dargedwyd.

Mewn ymateb i gais am eglurhad, dywedodd y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a'r Swyddog Adran 151 Dros Dro bod £11k wedi ei wario ar adnoddau ychwanegol i adennill £1m hyd yma.

Penderfynwyd derbyn yr adroddiad a nodi'r wybodaeth.

DIM CAM GWEITHREDU PELLACH YN CODI.

8 CRONFEYDD WRTH GEFN A BALANSAU'R CYNGOR

Cyflwynwyd er sylw'r Pwyllgor, adroddiad gan y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a'r Swyddog Adran 151 Dros Dro ynghylch y sefyllfa gyfredol gyda Chronfeydd Wrth Gefn Refeniw a Chyfalaf.

Penderfynwyd derbyn yr adroddiad a nodi'r wybodaeth.

DIM CAM GWEITHREDU PELLACH YN CODI.

9 ADRODDIAD BLYNYDDOL AR IECHYD A DIOGELWCH CORFFORAETHOL 2013/14

Cyflwynwyd yr Adroddiad Blynyddol ar gyfer 2013/14 ar lechyd a Diogelwch Corfforaethol i sylw'r Pwyllgor. Roedd yr adroddiad yn darparu dadansoddiad o'r damweiniau a'r digwyddiadau y cafwyd gwybod amdanynt yn ystod y flwyddyn ac roedd Atodiad 1 yr adroddiad yn cynnwys Strategaeth lechyd a Diogelwch Corfforaethol a dogfen cyfrifoldebau lechyd a Diogelwch Corfforaethol.

Dygodd yr Arweinydd Tîm ar gyfer lechyd a Diogelwch Corfforaethol sylw at y pwyntiau allweddol isod -

- Oherwydd canolbwyntio ar gyflawni'r rhaglen drawsnewid a'r Cynllun Arfarnu Swyddi dros y 12 mis a aeth heibio efallai bod rhai o'r materion dydd i ddydd heb gael cymaint o sylw a bod llai o gynnydd wedi ei wneud o ran gwella safonau iechyd a diogelwch.
- Oherwydd ailstrwythuro roedd Penaethiaid Gwasanaeth wedi etifeddu peryglon sy'n newydd iddynt a allai olygu nad yw'r systemau rheoli ar eu cyfer yn ddigonol.
- Rhaid ymgorffori ystyriaethau iechyd a diogelwch o fewn cynlluniau busnes y gwasanaethau. Byddai cynllunio ymlaen llaw yn golygu bod digon o adnoddau ar gael i sicrhau bod y gwaith yn fwy effeithiol.
- Pwysigrwydd hyfforddiant iechyd a diogelwch fel elfen reoli bwysig. Byddai'n ddefnyddiol sefydlu cofrestr ganolog o staff cymwys yn y maes lechyd a Diogelwch a'u cymwyseddau.
- Angen egluro disgwyliadau'r Tîm lechyd a Diogelwch Corfforaethol o ran y ddarpariaeth o wasanaethau a ph'un a yw ei rôl yn un weithredol ynteu'n rôl oruchwyliol yn unig.

Rhoddodd y Pwyllgor sylw i'r adroddiad a chodwyd y materion a ganlyn ar y wybodaeth a gyflwynwyd :

- Yr angen i gael Tîm lechyd a Diogelwch a chanddo'r adnoddau digonol fel maes gweithgaredd allweddol o fewn y Cyngor.
- Yr angen i gael dadansoddiad manylach o'r data sylfaenol er mwyn bod yn glir ynghylch amllder achosion o drais corfforol yn erbyn staff y Cyngor.
- Yr angen i sicrhau bod system gadarn ar gael ar gyfer rhoi gwybod am ddamweiniau a digwyddiadau, ynghyd â phroses ar gyfer rhoi gwybod am ddamweiniau a fu bron â digwydd, a hynny fel rhan o ymagwedd ataliol/ragweithiol tuag at reoli lechyd a Diogelwch Corfforaethol. Pwysleisiwyd yr angen i ddatblygu diwylliant adrodd cryf trwy'r holl Awdurdod ar bob lefel.
- Yr angen i ailsefydlu'r gofrestr o unigolion a allai fod yn beryglus, a hynny ar fyrder fel elfen reoli hanfodol er mwyn lleddfu'r risg o drais ac ymosodiadau yn y lle gwaith ac ar gyfer pobl sy'n gweithio ar eu pennau eu hunain.
- Yr angen i sicrhau bod yr holl Benaethiaid Gwasanaeth yn gwybod am eu holl gyfrifoldebau iechyd a diogelwch a'r hyn y maent yn ei olygu.

Penderfynwyd –

- **Derbyn yr adroddiad a nodi ei gynnwys**
- **Ailsefydlu'r gofrestr o unigolion a all fod yn beryglus, a hynny fel elfen i lleddfu'r risg o drais ac ymosodiadau yn y lle gwaith ac ar gyfer pobl sy'n gweithio ar eu pennau eu hunain.**

CAM GWEITHREDU'N CODI: Cyfarwyddwr Cynaliadwyedd i gymryd camau i ailsefydlu'r gofrestr o unigolion a all fod yn beryglus.

10 CRYNODEB O BERFFORMIAD - OMBWDSMON GWASANAETHAU CYHOEDDUS CYMRU

Cyflwynwyd, er sylw'r Pwyllgor, adroddiad Pennaeth Busnes y Cyngor/Swyddog Monitro mewn perthynas â chasgliadau'r gwaith a wnaed gan Swyddfa Ombwdsmon Gwasanaethau Cymru (yr Ombwdsmon) yn ystod 2013/14. Roedd adroddiad yr Ombwdsmon ar berfformiad wedi ei gyflwyno dan Atodiad 1 i'r adroddiad.

Dyweddodd Pennaeth Busnes y Cyngor bod adroddiad yr Ombwdsmon yn dangos bod Cyngor Sir Ynys Môn yn gwella o gymharu â'i berfformiad hanesyddol a'r cyfartaledd trwy Gymru.

Penderfynwyd derbyn yr adroddiad a'r dogfennau cefnogol heb wneud unrhyw sylwadau pellach.

DIM CAM GWEITHREDU YN CODI

11 DIOGELU DATA A LLYWODRAETHU GWYBODAETH

Cyflwynwyd er sylw'r Pwyllgor, adroddiad gan Bennaeth Busnes y Cyngor ar y sefyllfa ddiweddaraf mewn perthynas â rhoi sylw i faterion diogelu data a llywodraethu gwybodaeth.

Dyweddodd Pennaeth Busnes y Cyngor wrth y Pwyllgor fod gwaith y Bwrdd Prosiect Llywodraethu Gwybodaeth a sefydlwyd i gyflawni'r Rhaglen Weithredu a luniwyd mewn ymateb i'r argymhellion gan y Comisiynydd Gwybodaeth yn dilyn archwiliad ei swyddfa o'r Cyngor yn 2013 wedi dod i ben ar 4 Medi 2014. Roedd yr adroddiad amlygu a oedd ynghlwm yn manylu ar yr holl weithgareddau a gyflawnwyd yn ystod oes y prosiect. Bydd grŵp newydd – sef y Bwrdd Llywodraethu Gwybodaeth - yn cymryd cyfrifoldeb am unrhyw fân-waith sydd ar ôl i'w dacluso o'r Bwrdd Prosiect a bydd yn sicrhau y bydd y Cyngor yn parhau i fonitro a gwella safonau llywodraethu gwybodaeth.

Nododd y Pwyllgor y cynnydd a derbyniodd y diweddariad heb wneud unrhyw sylwadau pellach.

Penderfynwyd derbyn yr adroddiad a nodi'r wybodaeth ynddo.

DIM CAM GWEITHREDU PELLACH YN CODI

12 ASESIAD CORFFORAETHOL

Dyweddodd y Dirprwy Brif Weithredwr wrth y Pwyllgor y bydd y prif waith maes mewn perthynas â'r Aseiad Corfforaethol o'r Cyngor yn cael ei wneud ym mis Chwefror 2015. Mae Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru yn cynorthwyo'r Awdurdod yn ei baratodau mewn meysydd a dargedwyd trwy gynnal sesiynau briffio. Trefnwyd pedair sesiwn ar gyfer yr wythnos hon ac mae un o'r rheini'n sesiwn gyda'r Pwyllgorau Sgriwtini i ystyried ychwanegu gwerth at sgriwtini. Cynlluniwyd sesiwn friffio hefyd ar gyfer y Pwyllgor Archwilio ynghylch yr aseiad corfforaethol. Comisiynwyd gwaith hefyd ar reoli risg a threfnir sesiwn gyda'r Pwyllgor Archwilio a'r Pwyllgorau Sgriwtini ar y cyd i egluro cyfrifoldebau mewn perthynas â rheoli risg.

Penderfynwyd nodi'r wybodaeth.

CAM GWEITHREDU'N CODI: Y Dirprwy Brif Weithredwr i roi diweddariad pellach ar y paratodau ar gyfer yr aseiad corfforaethol i gyfarfod nesaf y Pwyllgor.

13 MEYSYDD SY'N DESTUN PRYDER A AMLYGWYD GAN YR ADAIN ARCHWILIO MEWNOL

Cyflwynwyd, er sylw'r Pwyllgor, adroddiad gan y Dirprwy Brif Weithredwr yn amlinellu'r camau rheoli a gymerwyd a'r cynnydd a wnaed mewn perthynas â'r meysydd yr oedd y Gwasanaeth Archwilio Mewnol yn pryderu yn eu cylch fel yr amlinellwyd nhw yn yr Adroddiad Gwaith gan yr Adain Archwilio Mewnol i gyfarfod blaenorol y Pwyllgor.

Cymerodd y Pwyllgor sicrwydd o'r amryfal gamau a gymerwyd a'r cynnydd a wnaed hyd yma. Er bod gwaith ar ôl i'w wneud mewn rhai meysydd, nododd y Pwyllgor fod amserlen ar gyfer cwblhau pob cam yn y meysydd hynny ac roeddent yn croesawu hynny.

14 ADRODDIAD GWAITH GAN Y GWASANAETH ARCHWILIO MEWNOL

Cyflwynwyd er sylw'r Pwyllgor adroddiad gan y Rheolydd Archwilio Mewnol ar waith yr Adain Archwilio Mewnol yn ystod y cyfnod o fis Ebrill hyd at ddiwedd Awst 2014.

Penderfynwyd derbyn yr adroddiad a nodi ei gynnwys.

DIM CAM GWEITHREDU PELLACH YN CODI.

**Y Cynghorydd Trefor Lloyd Hughes
Cadeirydd**

DRAFT

This page is intentionally left blank

Cynnwys

	Tudalen
1. Rhagair	1-2
2. Adolygiad y Flwyddyn	
2.1 Gweinyddu Pensiynau	3-6
2.2 Prisiad Actiwaraidd	7
2.3 Datganiad Strategaeth Cyllido	7
2.4 Safon Cyfrifeg Ryngwladol 19 (SCR19) a Safon Adrodd Ariannol 17 (SAA17)	7-8
2.5 Ymgynghoriad ar Gydweithio	8-9
3. Tueddiadau Diweddar	10
4. Adroddiad Rheoli	
4.1 Gweinyddiaeth y Cynllun	11-13
4.2 Sefyllfa Actiwaraidd	13-14
4.3 Trefniadau Gweinyddol a Chadw	14-15
4.4 Pwerau Buddsoddi	16
4.5 Rheoli Buddsoddiadau	17
4.6 Perfformiad Buddsoddi	18-20
4.7 Datganiad o Egwyddorion Buddsoddi	20-21
4.8 Datganiad Strategaeth Cyllido	21
4.9 Fframwaith Sgiliau a Gwybodaeth	21
5. Strwythur Rheoli	22
6. Ystadegau Aelodaeth	23
7. Y Cyfrifon – yn amodol ar archwiliad	
Datganiad o Gyfrifon 2013-2014	24-25
Nodiadau i'r Cyfrifon 2013-2014	26-58

I. Rhagair

Roedd y flwyddyn diwethaf yn well ar gyfer Cronfa Bensiwn Gwynedd, yn bennaf oherwydd perfformiad gwell gan ein rheolwyr ecwiti a'r safiad a gymerwyd gan y Gronfa o ran buddsoddi mewn bondiau. Yng nghyd-destun ein disgwyliadau buddsoddi, mae'r dychweliadau o 8.2% a gafwyd gan y Gronfa yn uwch na'r meincnod 6.3% am y flwyddyn. Mae hyn yn adlewyrchu'r perfformiad gwell gan y rheolwyr ecwiti gweithredol ddaru berfformio'n well na'u meincnodau, fel wnaeth y mandad bondiau absoliwt sydd bellach yn dechrau cyflawni'r disgwyliadau.

Mewn termau cymharol, roedd perfformiad 2013/14 yn sylweddol gwell na'r flwyddyn flaenorol, gyda Chronfa Gwynedd yn y 19^{eg} safle allan o 85 yn nhermau perfformiad wrth gymharu gyda chronfeydd awdurdodau lleol eraill.

Yn gyffredinol, roedd perfformiad y farchnad yn well na'r flwyddyn flaenorol, gydag ecwiti ac eiddo yn perfformio'n dda. Mae ein mandad bondiau ar sail dychweliad absoliwt a tra bod cynnyrch bondiau nawr yn negyddol mae ein dychweliadau ni wedi parhau'n bositif, yn dychwelyd 3.3% dros y flwyddyn (gweler tudalennau 18 i 20 am fanylion).

Roedd asedau'r Gronfa wedi cyrraedd £1,310m ar 31 March 2014, cynnydd o £117m yn ystod y flwyddyn, fel gwelir yn y cyfrifon ar dudalen 24.

Yn ystod 2013/14 cwblhawyd y prisiad actiwaraid teirblynyddol fel ar 31 Mawrth 2013. Roedd hi'n braf gweld bod y lefel cyllido wedi cynyddu i 85%, sy'n well na'r cyfartaledd 79% yn Lloegr a Chymru. Er hynny, mae'r diffyg wedi cynyddu, sy'n gyffredin ar draws y cronfeydd i gyd. Mae hyn yn bennaf oherwydd codiadau mewn disgwyliad bywyd a lefel isel dychweliadau giltiau ar amser y prisiad.

Gall canlyniadau cyflogwyr unigol fod yn dra wahanol i rheiny'r gronfa gyfan, a cymerwyd hyn i ystyriaeth wrth osod lefelau cyfraniadau. Ar gyfer y prisiant hwn, terfynwyd trefniadau'r pŵl at ddibenion cyfraniadau i gyflogwyr llai, a cyflwynwyd yswiriant er mwyn eu gwarchod rhag y risg o gostau ymddeoliadau cynnar oherwydd tor-iechyd.

Er mwyn gwarchod y Gronfa Bensiwn rhag lleihad mewn cyfanswm cyfraniadau gan gyflogwyr, o Ebrill 2014 mae'r elfen diffyg o gyfraniadau cyflogwyr yn cael ei dalu fel swm arian, yn hytrach na chanran o'r cyflog.

Cafodd y penderfyniadau a wnaethpwyd yn ystod proses y prisiad eu ffurfioli yn y Datganiad Strategaeth Cyllido, roedd wedi'i gylchredeg i'r holl bartion perthnasol cyn cymeradwyaeth ffurfiol gan y Pwyllgor Pensiynau ym mis Mawrth 2014.

Parhaodd perfformiad effeithiol yr uned weinyddol fel y'i mesurir yn erbyn eu targedau (gweler tudalen 6). Roedd y gwaith cyfathrebu yn allweddol i helpu cyflogwyr gyflwyno'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol newydd o'r 1^{af} Ebrill 2014. Bu gwaith sylweddol er mwyn gweithredu'r systemau newydd i sicrhau trosglwyddiad mor esmwyth â phosib.

Mae hi wedi bod yn flwyddyn brysur i'r Gronfa Bensiwn, gyda nifer o newidiadau ac ymgynghoriadau ar y gweill. Mae'r prosiect cydweithio a ddatblygwyd gan yr wyth cronfa yng

Nghymru wedi cael ei ddisodli gan ymgynghoriad Llywodraeth San Steffan ar gyfleuon i gydweithio, arbedion cost ac effeithlonrwydd. Tra roedd posibilrwydd y byddai opsiwn i uno cronfeydd pensiwn, nid yw hyn wedi cael ei argymhell ac mae'r Llywodraeth wedi adnabod y dylai fod yn bosib i gyflawni effeithlonrwydd ac arbedion trwy gydweithio. Mwy annisgwyl oedd y cynnig dylai buddsoddiadau ecwiti i gyd fod yn rai goddefol, yn hytrach na gweithredol, er mwyn arbed costau. Buasai hynny wedi bod yn niweidiol i'r Gronfa hon llynedd. Roedd ein ymateb ni yn cefnogi rhoi'r dewis i gronfeydd gydymffurfio gyda'r cynnig neu esbonio pam penderfynwyd comisiynu rheolaeth gweithredol.

Mae ymgynghoriad pellach ar newidiadau mewn trefniadau llywodraethu ar y gweill. Mae'r rheoliadau drafft yn mynnu bod Bwrdd Pensiynau yn cael ei sefydlu, gyda chynrychiolaeth cyfartal i gyflogwyr a gweithwyr. Gall cynghorwyr etholedig fod yn aelodau'r Bwrdd hefyd, ond dim mwy na'r nifer cynrychiolwyr eraill. Y trefniant presennol ar gyfer Cronfa Bensiwn Gwynedd yw Pwyllgor Pensiynau dan gyfansoddiad Cyngor Gwynedd. Mae'r cyfnod ymgynhori yn cau yng nghanol mis Awst a bydd y Gronfa yn ymateb i'r cynigion.

Hwn yw fy adroddiad olaf fel Cyfarwyddwr Corfforaethol yn gyfrifol am fuddsoddiad strategol y Gronfa Bensiwn, gan y byddaf yn symud i'm swydd newydd fel Prif Weithredwr Cyngor Gwynedd yn yr Hydref. Rwyf wedi mwynhau gweithio ar ran y Gronfa ac rwy'n edrych ymlaen i'w gweld yn tyfu yn y dyfodol.

Dilwyn O. Williams
Cyfarwyddwr Corfforaethol

2. Adolygiad o'r Flwyddyn

2.1 Gweinyddu Pensiynau

Cyffredinol a Chyflwyniad

Cwblhau prisiadau cronfeydd pensiwn Cymru a Lloegr, trethu croniant pensiwn unigol, a'r ymgynghoriad parhaus ar gario drosodd y gwarchodaethau rheol 85 mlynedd i'r trefniant cyfartaledd cyflog (CARE) newydd oedd y materion a'r pynciau llosg yn ystod y flwyddyn. Am y tro cyntaf, byddai canlyniad prisiadau'r cronfeydd yn mesur rhwymedigaethau ar gyfuniad o Groniad cyflog terfynol hyd fis Mawrth 2014 a tybiaethau sy'n seiliedig ar y trefniant CARE newydd. Gyda phopeth arall yn gyfartal, y gobaith yw fod cyflwyno'r cynllun CARE am olygu byddai'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (CPLIL) yn fwy cynaliadwy yn y tymor hwy.

Prisiad Cronfa Bensiwn Gwynedd 2013

Mae diffygion ariannol y cynllun wedi bod yn bryder am sawl blwyddyn, yn enwedig yn sgil cynnydd parhaus mewn hirhoedledd (disgwyliad bywyd) a lefel isel o gynnyrch ar fondiau, a dychweliadau ar fuddsoddiadau yn llai na'r hyn a ddisgwyliwyd. Yn hanesyddol, mae cyflogwyr llai yng Nghronfa Gwynedd wedi'u pwlio gyda'u gilydd i bennu cyfraddau cyfraniadau cyffredin a rhannu'r risg uchel sy'n gysylltiedig ag amrywiaethau mewn aelodaeth, yn enwedig effaith cost ymddeoliadau tor-iechyd.

Cynhaliwyd cyfres o gyfarfodydd fideo-gynadledda rhwng swyddogion y Gronfa a'r Actwari yn ystod haf 2013 er mwyn pennu, cytuno a gosod tybiaethau ar gyfer y prisiad. Ymgynghorwyd â chyflogwyr ar nifer o faterion, a gofynnwyd i'r cyflogwyr llai yn arbennig i fynychu cyfarfodydd prisiad i drafod canlyniadau cael gwared o'r pŵl a chyflwyno polisi yswiriant salwch.

Sicrwydd Yswiriant Salwch

Prif anfantais pwlio cyflogwyr llai yw traws-sybsideiddio rhwymedigaethau cyflogwyr. Er mwyn lliniaru hyn, ystyriodd y Gronfa ffyrdd amgen o ymdrin â'r risg oedd yn gysylltiedig ag ymddeol tor-iechyd, sef y prif reswm am bŵlio. Argymhellodd Hymans Robertson bolisi yswiriant, ble y byddai costau'r premiwm yn eithaf cyfartal i'r gostyngiadau yng nghyfraniadau'r cyflogwyr drwy beidio â rhoi sicrwydd am y risg a gâi ei phwlio yn flaenorol. Dechreuodd y polisi yswiriant o 1 Ebrill 2014, gan adael i gyflogwyr unigol gael eu cyfraddau cyfrannu eu hunain, yn seiliedig ar broffil yr aelodau a phrofiad hanesyddol.

Adennill y Diffyg

Hefyd, codwyd pryderon am newidiadau mewn aelodaeth gweithredol cyflogwyr unigol. Yn hanesyddol, adenillwyd diffygion drwy ychwanegu canran o'r gyflogres ar raddfa croniant y dyfodol yn seiliedig ar dybiaethau am lefelau cyson o aelodaeth. Fodd bynnag, gyda lefelau aelodaeth dan fygythiad o'r hinsawdd ariannol cyfredol, roedd gwir risg na fyddai'r lefel ddisgwyliedig yn cael ei chyrraedd o ran adennill diffygion. Felly, ar gyfer prisiad 2013, gofynnwyd i'r Actwari adnabod diffygion ar delerau arian parod, yn hytrach na chanran o'r gyflogres. O ganlyniad, o 1 Ebrill 2014 roedd cyfraniadau cyflogwyr tuag at y diffygion yn seiliedig ar symiau arian parod misol er mwyn adennill diffygion, a chanran o'r gyflogres i gyfrif am Groniad buddion yn y dyfodol. Drwy wneud hyn, byddai'r swm a adenillwyd yn aros yn gyson, beth bynnag fydd lefelau aelodaeth yn y dyfodol.

Aeth yr amserlen prisiad yn gymharol esmwyth, gyda data yn cael ei anfon at yr Actwari ar amser. Roedd canlyniadau cychwynnol ar gael ganol yr hydref a threfnwyd cyfarfod prisiad i gyflogwyr yn Siambr Dafydd Orwig ar 7 Tachwedd 2013. Dosbarthwyd canlyniadau unigol a gwahoddiwyd cyflogwyr i holi cwestiynau am unrhyw agwedd o'r prisiad, o ran tybiaethau a chanlyniadau, gydag uwch swyddogion Cronfa Bensiwn Gwynedd a Mr Richard Warden o Hymans Robertson yn bresennol i ateb yn briodol.

CPLIL 2014 (y cynllun CARE)

Cyflwynwyd Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol 2013 gerbron senedd San Steffan ar 19 Medi 2013, ond roedd pryder ynghylch cyflwyno Rheoliadau Trosglwyddo. Ymysg pethau eraill, byddai'r rheoliadau hyn yn sefydlu sut fyddai'r gwarchodaethau "rheol 85 mlynedd", y rhan mwyaf cymhleth o'r cynllun, yn trosglwyddo i'r trefniant newydd.

Cyflwynwyd Rheoliadau Trosglwyddo Drafft ym mis Rhagfyr 2013, ond ni chyflwynwyd fersiwn derfynol a phur wahanol y rheoliadau gerbron Senedd San Steffan tan 10 Mawrth 2014 ac ni dderbyniodd Cyngor Gwynedd gopi ohonynt tan brynhawn y 12 Mawrth 2014, dim ond 19 diwrnod cyn iddynt ddod i rym. Yna, ar 31 Mawrth, derbyniwyd y set gyntaf o wyth canllaw actwaraidd, gyda mwy i ddilyn.

Gan y derbyniwyd y rheoliadau trosglwyddo mor hwyr, nid oedd modd i'n meddalwedd ni gyfrifo amcangyfrifon ymddeoliad yn gywir, ac arweiniodd hyn at orfod gwneud pethau â llaw tra roedd y feddalwedd yn cael ei diweddarau. Bu'n rhaid dal yn ôl rhag gwneud cyfrifiadau trosglwyddo ac ysgariad hyd nes derbyniwyd canllawiau actwaraidd pellach, a bu'n rhaid gwirio cyfrifiadau syml â llaw, ac achosodd hyn gryn oedi. Ymddiheurwn am unrhyw broblem a achoswyd i gyflogwyr yn sgil hyn.

Rhoddiwyd cyflwyniad ar y CPLIL 2014 fel rhan o Gyfarfod Cyffredinol Blynyddol y Gronfa ar 25 Gorffennaf 2013 ac yna cafwyd cyflwyniadau wedi'u diweddarau yn ystod cyfarfod prisiad y cyflogwyr ym mis Tachwedd. Trefnodd a mynychodd Dîm Cyfathrebu'r Gronfa dros 150 o gyflwyniadau dwyieithog i weithwyr rhwng mis Ionawr a mis Mai 2014, a theithiwyd hyd a lled gogledd Cymru, o Wrecsam yn y dwyrain i Bwllheli yn y gorllewin, ac o Gaergybi yn y gogledd i Ddolgellau yn y de. Amcangyfrifir bod oddeutu 2,500 wedi mynychu'r cyflwyniadau hyn. Diweddarwyd gwefan y Gronfa yn ystod y cyfnod yn arwain at 1 Ebrill i ddarparu gwybodaeth estynedig i gyflogwyr ac aelodau. Roedd hyn yn cynnwys ffurflenni, dogfennau, taflenni a llyfrynnau newydd, ac fe ddosbarthwyd llawer ohonynt fel copïau caled hefyd. Hoffwn ddiolch i staff yr Uned am eu gwaith caled a'u hymroddiad cydwybodol yn ystod blwyddyn y prisiad, ac yn enwedig wrth baratoi am y CPLIL 2014.

Treth ar Bensiwn Unigol

Gwelwyd cynnydd mewn ymholiadau a cheisiadau am wybodaeth yn sgil y gostyngiad parhaus mewn lwfansau ar gyfer cronïad pensiwn blynyddol a chronïad pensiwn hyd oes. Yn ystod 2014/15, bydd y lwfansau hyn yn gostwng ymhellach i £40,000 a £1.25m yn ôl eu trefn, a disgwylir y bydd mwy o aelodau yn gorfod talu treth ar eu buddion a bydd hyn yn arwain at fwy o ymholiadau.

Dadansoddi Demograffeg y Cynllun

Yn y 18 mlynedd ers ad-drefnu yng Nghymru (1 Ebrill 1996), tyfodd nifer y pensiynau taladwy o 5,043 i 8,323 – cynnydd o 65.04%. Erbyn hyn, gwneir mwy o daliadau misol o'r gyflogres pensiynau nac o'r holl gyflogresi eraill sydd gan Gyngor Gwynedd gyda'i gilydd. Mae'n cynnwys 192 o

bensiynwyr yn y grŵp oedran 90 i 100, gyda chwe aelod arall dros 100 mlwydd oed. Dros y blynyddoedd, gwelwyd cynnydd mawr yn nifer yr aelodau gweithredol ac aelodau gohiriedig. Gweler yn y tabl isod gymhariaeth rhwng adroddiad prisiad 1995 (y flwyddyn agosaf i'r ad-drefnu) ac adroddiad 2013 (y prisiad diweddaraf):

	31/03/1995	31/03/2013	% cynnydd
Aelodau Gweithredol	5,428	14,344	64%
*Pensiynwyr	4,033	7,264	80%
Aelodau Gohiriedig	1,198	11,000	818%
Cyfanswm	10,659	32,608	206%

**y tro hwn, nid yw'r nifer o pensiynwyr yn y tabl uchod yn cynnwys cyn-athrawon sy'n derbyn pensiwn cydadferol*

Gan dderbyn bod aelodau sydd â mwy nac un swydd bellach yn cael eu trin â chofnodion ar wahân, mae'r cynnydd mewn aelodaeth gyffredinol yn parhau'n sylweddol, yn enwedig y cynnydd yn yr aelodau gohiriedig. Arweiniodd y nifer o ymddeoliadau cynnar yn ystod ad-drefnu at broffil oedran y gronfa yn mynd yn ieuengach. Erbyn hyn, mae'r aelodau 'iau' hyn yn nesáu at oedran ymddeol neu wedi cyrraedd oedran ymddeol yn barod. Gweler yn y tabl isod nifer yr aelodau gweithredol a gohiriedig yn y grwpiau oedran 50-55 a 55 a throsodd yn y gronfa ym mis Mawrth 2014.

	Aelodau Gweithredol	Aelodau Gohiriedig	Cyfanswm
Oedran rhwng 50-55	2,230	1,385	3,615
Oedran 55 a throsodd	2,929	1,569	4,498
Cyfanswm	5,199	2,954	8,113

Mae'r ystadegau hyn yn arddangos twf pellach yn nifer y pensiynwyr yn y tymor byr i ganolig. O'r Iaif o Ebrill 2014, gall y 4,498 sydd yn y grŵp oedran 55 a throsodd, derfynu eu cyflogaeth a hawlio buddion yn wirfoddol ar unwaith, er y gallant fod yn fuddion gostyngedig.

Partneriaeth Cymru Gyfan

Mae trafodaethau yn parhau ar ddyfodol gweinyddiaeth y cynllun, yng Nghymru a Lloegr, gyda phwysau cynyddol am adolygiad cynhwysfawr o drefniadau llywodraethu. O ran gweinyddiaeth yng Nghymru, casglodd adroddiad a gynhyrchwyd yn 2011 bod mwy o ymdrech am gael ei wneud o ran cydweithio. Hyd yma, mae ffrwyth llafur y cydweithio wedi canolbwyntio mwy ar gynhyrchu dogfennau cyson, megis taflenni, llyfrynau a datganiadau buddion blynyddol ar gyfer y cynllun. Y cam rhesymegol nesaf fydd ystyried safoni arferion gwaith a thargedau, fel y bydd gan Gymru weithlu mwy hyblyg o arbenigwyr pensiynau fydd yn medru rhannu gwaith yn ystod cyfnodau prysur a chyfnodau distawach.

Cyllideb 2014

Gwnaed cynigion arwyddocaol o ran diwygio pensiynau cyfraniad diffiniedig (DC) fel rhan o Gyllideb 2014, yn cynnwys cynlluniau i wneud diwygiadau sylfaenol i drethiant cynlluniau o'r fath, ac yn enwedig o ran yr hyblygrwydd i fedru cymryd lwmp swm fel dewis amgen i brynu blwydd-dal. Er efallai nad yw'r newidiadau hyn yn berthnasol yn uniongyrchol i'r CPLIL, bydd rhai newidiadau yn berthnasol, yn cynnwys cynnydd yn y swm bychan ellir ei gyfnewid, a'r posibilrwydd o stopio trosglwyddiadau o gynllun pensiwn gwasanaeth cyhoeddus i gynlluniau DC, ac eithrio mewn amgylchiadau cyfyngedig penodol. O ran y trosglwyddo, mae Trysorlys EM wedi lansio ymgynghoriad dan y teitl '*Freedom and choice in pensions*'.

Monitro Perfformiad

Mae nifer benodol o weithgareddau craidd yr adran yn cael eu mesur fel rhan o Fonitro Perfformiad y Cyngor. O 2010/11 cafodd targedau CD9.05 a CD9.06 eu lleihau o darged o gyfartaledd o ddeuddeg diwrnod gwaith i ddeg. Mae'r ddau yma'n cynnwys y gwaith gweinyddol angenrheidiol i brosesu buddion marwolaethau a dibynyddion.

CYF	GWEITHGAREDDAU CRAIDD	TARGED	2012/2013		2013/2014	
			NIFER ACHOSION	CYFARTALEDD DYDDIAU	NIFER ACHOSION	CYFARTALEDD DYDDIAU
CD9.01	Cyfartaledd nifer y dyddiau gwaith a gymerwyd i anfon llythyr dyfynbris yn cynnig trosglwyddo i mewn	40 diwrnod	122	20.55	132	28.6
CD9.02	Cyfartaledd nifer y dyddiau gwaith a gymerwyd i anfon llythyr dyfynbris yn rhoi manylion trosglwyddo allan	40 diwrnod	67	10	70	5.9
CD9.03	Cyfartaledd nifer y dyddiau gwaith a gymerwyd i anfon llythyr yn rhoi gwybod am werth y buddion - amcangyfrif	10 diwrnod	1,255	5.9	1,109	7.6
CD9.04	Cyfartaledd nifer y dyddiau gwaith a gymerwyd i anfon llythyr yn rhoi gwybod am werth y buddion - gwir	10 diwrnod	638	38	471	5.1
CD9.05	Cyfartaledd nifer y dyddiau a gymerwyd i gydnabod marwolaeth aelod gweithredol / gohiriedig / pensynwr	10 diwrnod	9	6.8	23	6.4
CD9.06	Cyfartaledd nifer y dyddiau gwaith a gymerwyd i roi gwybod am fuddion dibynyddion	10 diwrnod	192	9.3	162	7.7
CD9.07	Taliadau pensiwn misol a broseswyd ac a dalwyd ar amser	100%	*Cyfartaledd o tua 7877 y mis	Wedi cyrraedd y targed 100%	*Cyfartaledd o * 8193 y mis	Wedi cyrraedd y targed 100%
CD9.08	Nifer yr achosion ble roedd angen diwygio taliadau o ganlyniad i gamgymeriad yn yr adran	Dim mwy na 8 achos am y flwyddyn	3	Amh	2	Amh

**Mae nifer y taliadau pensiwn misol a ddangosir yn cynnwys tua 940 o gyn-athrawon sy'n derbyn pensiwn cydadferol.*

Gareth Jones
Rheolwr Pensiwnau

2.2 Prisiad Actiwaraidd

Yn ystod 2013/14, cwblhawyd prisiad actiwaraidd teirblynyddol 31 Mawrth 2013. Cododd lefel gyllido Cronfa Gwynedd o 84% i 85%, sy'n well na lefel cyllido cyfartalog cronfeydd pensiwn Lloegr a Chymru sef 79%. Er hynny, mae'r diffyg wedi codi o £183m ar 31 Mawrth 2010 i £210m ar 31 Mawrth 2013. Mae'r dirywiad yn adlewyrchu'r amgylchiadau niweidiol sydd wedi wynebu'r Gronfa ers y prisiad blaenorol. Yn benodol, mae lleihad mewn gwir ddychweliad giltiau wedi cynyddu gwerth ymrymiadau'r Gronfa. Mae effaith y dychweliad is ar giltiau wedi cael ei leihau rhywfaint trwy benderfyniad yr Awdurdod Gweinyddol i godi tybiaeth gorberfformiad asedau o 1.4% a defnyddwyd yn y prisiad 2010 i 1.7% yn y prisiad 2013.

Fel gydag unrhyw ganlyniadau prisiad cronfa bensiwn, ciplun ar un amser penodol yw'r prisiad teir blynyddol. Tra'n cadw at dybiaethau actiwaraidd darbodus, mae cronfa Gwynedd wedi llwyddo i gyfyngu'r effaith ar gyfraddau cyfraniadau cyflogwyr i gynnydd rhesymol, sydd yn helpu cadw'r CPLIL yn fforddiadwy, hyfyw a theg i drethdalwyr.

Yn dilyn cyngor gan yr actiwari mae cyfraniadau pensiwn y cyflogwr wedi cael eu cyfrifo fel canran o'r cyflog ar gyfer ymrymiadau gwasanaeth y dyfodol, a swm arian blynyddol i'w dalu mewn rhandaliadau misol o 1af Ebrill 2014. Mae hyn er mwyn gwarchod y gronfa bensiwn rhag lleihad sylweddol mewn cyfraniadau os yw'r nifer gweithwyr yn lleihau oherwydd gostyngiadau cyllideb yn yr hinsawdd economaidd heriol cyfredol.

Dangosir manylion pellach yn rhan 4.2 isod.

2.3 Datganiad Strategaeth Cyllido

Adolygwyd y Datganiad Strategaeth Cyllido yn ystod 2013/14, er mwyn adlewyrchu'r Prisiad Actiwaraidd ar 31 Mawrth 2013, ac ymgynghorwyd gyda'r cyflogwyr sydd yn rhan o'r Gronfa yn ystod y broses hon. Mae'r Datganiad Strategaeth Cyllido yn gosod strategaeth benodol y Gronfa er mwyn adnabod sut i gwrdd ag ymrwymadau pensiwn y cyflogwyr wrth fynd ymlaen. Mae'n cynnwys cyfraddau cyfraniadau cyflogwyr o 1 Ebrill 2014 ymlaen.

Mae manylion pellach yn rhan 4.8 isod a cheir copi o'r Strategaeth Cyllido ar

http://www.gwyneddpensionfund.org.uk/upload/public/attachments/1222/Datganiad_Strategaeth_Cyllido_2014.pdf ar safle we'r Gronfa Bensiwn.

2.4 Safon Cyfrifeg Ryngwladol I9 (SCRI9) a Safon Adrodd Ariannol I7 (SAAI7)

Diffiniad o SCR19

Mae SCR19 yn diffinio sut dylid dangos asedau ac ymrwymadau cynllun pensiwn i bwrpas adrodd mewn cyfrifon ariannol, gan nodi fod rhaid datgelu unrhyw ddiffyg neu ormodded yn llawn ar y fantolen ariannol, gydag unrhyw symudiad yn cael ei ddangos yn y cyfrif elw a cholled blynyddol. Mae SCR19 yn berthnasol i gyrrff sydd yn gorfod adrodd o dan SAAR. Mae hyn wedi effeithio'r cyrff ar yr atodlen yn y Gronfa Bensiwn sydd yn rhan o gyfrifon y Llywodraeth, sef Cyngor Gwynedd, Cyngor Sir Ynys Môn, Cyngor Sir Bwrdeistrefol Conwy a'u hysgolion sylfaenol, Awdurdod Parc

Cenedlaethol Eryri a Chomisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru. Mae'r cyflogwyr eraill yn parhau i adrodd yn unol â gofynion SAA17.

Cyfrifo am SCR19 a SAA17

Mae mabwysiadu'r SCR19 neu SAA17 yn golygu bod rhaid i gyflogwyr adnabod yr ased neu ddiffyg net, ynghyd â'r reserf pensiynau, yn y fantolen. Hefyd, rhaid iddynt gofnodi yn y cyfrif refeniw cyfunol y symudiadau yn yr ased neu ddiffyg sy'n perthyn i gynllun buddion diffiniedig. Roedd gofynion adrodd newydd ar gyfer y rhai sydd yn adrodd o dan SCR19 a chynhaliwyd seminar i esbonio'r newidiadau cyn cyhyrchu'r adroddiadau diwedd y flwyddyn.

Adroddiadau SCR19 a SAA17 ar 31/03/2014

Yn Ionawr 2014, aethpwyd ati i gasglu'r data angenrheidiol er mwyn i'r Actiwari gael cyfrifo'r wybodaeth SCR19 neu SAA17 unigol ar gyfer cyflogwyr y Gronfa. Gyrrwyd mwyafrif yr adroddiadau i'r cyflogwyr rhwng y 6^{ed} a'r 12^{fed} o Fai 2014.

Canlyniadau SCR19 a SAA17 fel ar 31/03/2014

Y prif newidiadau digwyddodd yn ystod y flwyddyn ar gyfer cyflogwr cyffredin yn y Gronfa oedd:

- cynnydd yn y diffyg oherwydd bod gwir ddychweliadau is ar fondiau;
- yn erbyn hyn, bu dychweliadau cryf ar asedau;
- cynnydd mewn cost y pensiynau a ragwelwyd ar gyfer y flwyddyn nesaf, oherwydd gwir ddychweliadau is ar bondiau.

2.5 Ymgynghoriad ar Gydweithio

Bu parhad eleni gyda'r prosiect i ystyried y cyfleoedd ar gyfer gwella trwy gydweithio ar draws yr wyth cronfa bensiwn llywodraeth leol yng Nghymru, gyda'r penderfyniad i gomisyngu achos busnes ar gyfer trefniant buddsoddi cyfunol yng Nghymru. Mae'r gwaith hyn wedi ei ohirio oherwydd ymgynghoriad perthnasol gan yr Adran Cymunedau a Llywodraeth Leol dan y pennawd 'Local Government Pension Scheme: Opportunities for collaboration, cost savings and efficiencies' ynglŷn â'r ffordd ymlaen ar gyfer cronfeydd pensiynau yn Lloegr a Chymru.

Roedd cynigion Llywodraeth San Steffan yn cynnwys:

- Sefydlu cyfryngau buddsoddi cyffredin er mwyn rhoi mecanwaith i gronfeydd gael mynediad at fanteision maint.
- Lleihau'n sylweddol y ffioedd buddsoddi a chostau eraill o fuddsoddi trwy ddefnyddio rheolaeth oddefol ar gyfer asedau rhestredig.
- Gadael disgrisiwn ynglŷn â dyraniad asedau gyda'r awdurdodau gronfa leol.
- Peidio mynd ar ôl uno cronfeydd yr adeg yma.

Roedd yr ymgynghoriad dros 10 wythnos hyd at 11 Gorffennaf 2014. Ymatebodd Cyngor Gwynedd fel awdurdod gweinyddol y Gronfa Bensiwn. Cyflwynwyd ymateb ar y cyd ar ran yr wyth gronfa bensiwn yng Nghymru hefyd.

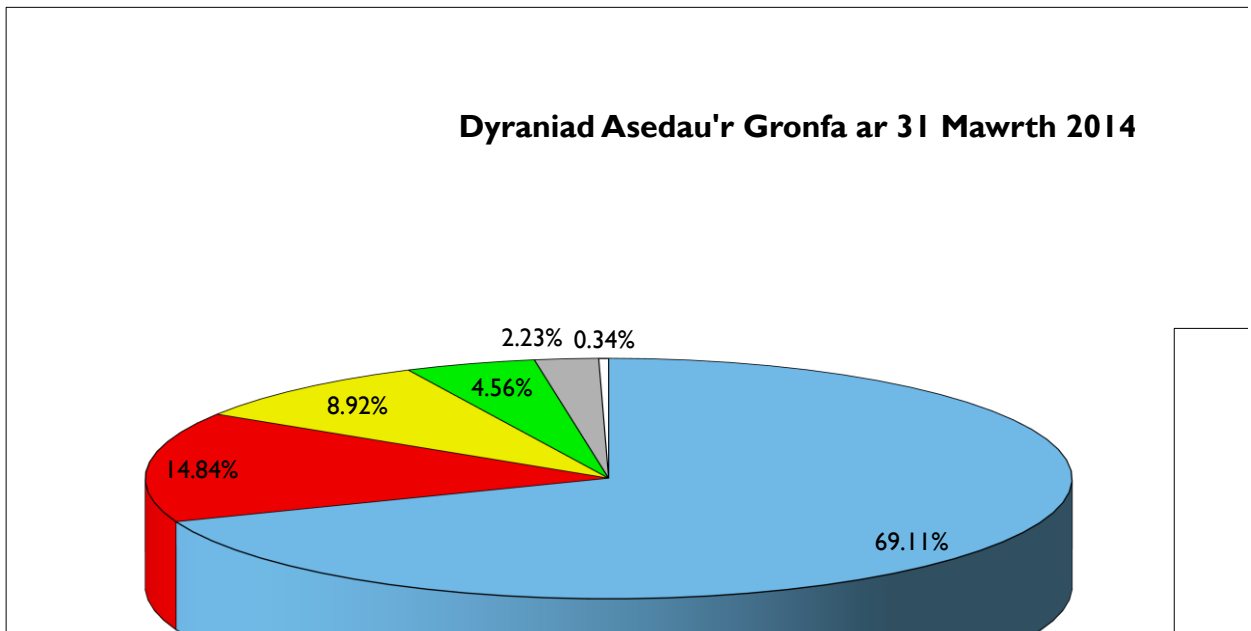
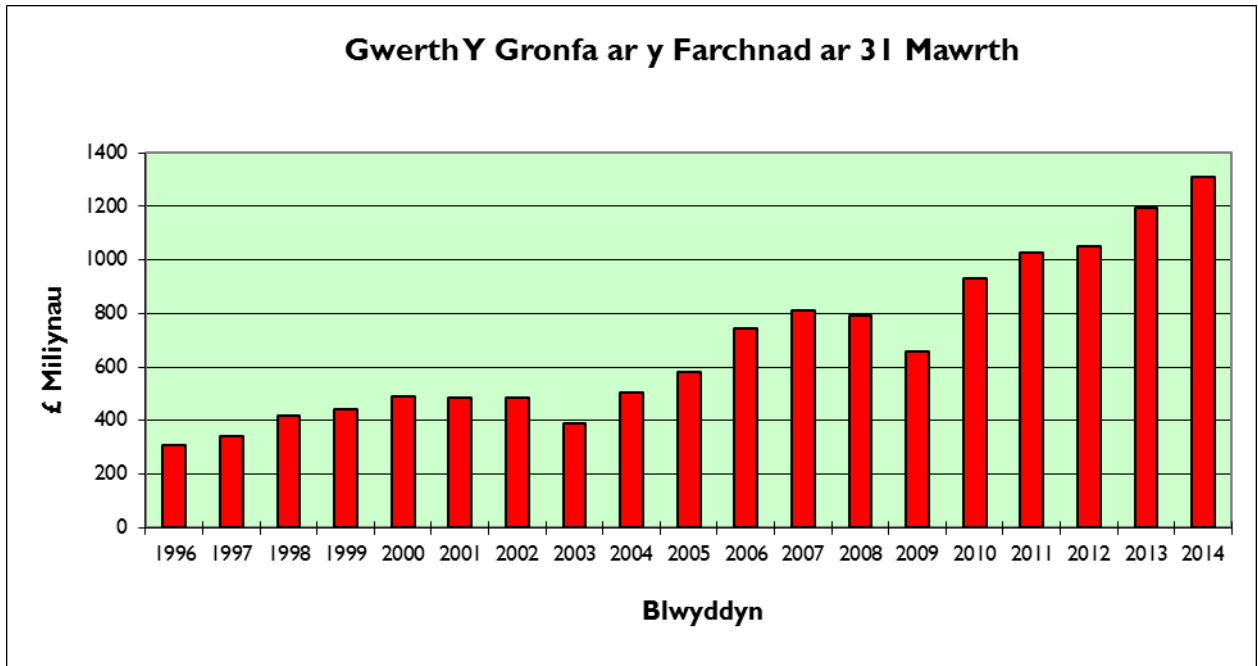
Roedd ymateb y Gronfa Bensiwn yn croesawu'r bwriad i beidio uno cronfeydd a chanolbwyntio ar yr opsiwn i gydweithio wrth fuddsoddi er mwyn cyflawni arbedion ac effiethlonrwydd. Pwysleisiodd yr angen am lywodraethu da, sydd yn caniatáu cyfranogiad a dylanwad lleol ar y cyfryngau buddsoddi cyffredin y cynigir.

Yn dilyn yr ymgynghoriad uchod, mae rheoliadau drafft ar lywodraethu'r cynllun wedi cael eu cyhoeddi, er mwyn sefydlu strwythur safonol ar draws cronfeydd CPLIL yn Lloegr a Chymru. Bwriad Llywodraeth San Steffan yw gweithredu'r darpariaethau yn y Deddf Pensiynau Gwasanaeth Cyhoeddus 2013 i orfodi cronfeydd i sefydlu byrddau pensiwn lleol i lywodraethu bob cronfa erbyn 1 Ebrill 2015.

Dafydd L. Edwards
Pennaeth Cyllid

3. Tueddiadau Diweddar

4. Adroddiad Rheoli

4.1 Gweinyddiaeth y Cynllun

Cyffredinol

Ceir y sylfaen ar gyfer y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (CPLIL) yn Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Buddion, Aelodaeth a Chyfraniadau) 2007 a'r Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Gweinyddiaeth) 2008 (fel ei diwygiwyd).

Mae Cyngor Gwynedd yn gweinyddu Cronfa Bensiwn Gwynedd ar gyfer ei weithwyr ei hun ynghyd â gweithwyr 22 o gyrff eraill sydd ar yr atodlen (gan gynnwys 2 Awdurdod Lleol) a 17 o gyrff a ganiateir. Nid yw athrawon yn dod o dan y Gronfa hon ac mae darpariaethau gwahanol ar eu cyfer hwy. Telir am y Gronfa trwy gyfraniadau gan weithwyr a chyflogwyr, ynghyd ag incwm buddsoddi. Hyd at Fawrth 2008 roedd gweithwyr yn cyfrannu at y Gronfa yn ôl y raddfa statudol o 6%, gyda gweithwyr llaw oedd yn talu 5% cyn Mawrth 31^{ain} 1998 yn cyfrannu ar y gyfradd warchoddedig yma. Asesir cyfraniad y cyflogwr o bryd i'w gilydd gan Actiwari'r Gronfa.

O Ebrill 2008 pennir cyfradd cyfrannu gweithwyr mewn bandiau yn ôl eu cyflog cyfwerth llawn amser wedi ei gynyddu gyda'r lefel chwyddiant blynyddol. Dangosir y bandiau o 1 Ebrill 2013 yn y tabl isod:

Band	Amrediad Cyflog	Graddfa Cyfraniad
1	£0 - £13,700	5.5%
2	£13,701 - £16,100	5.8%
3	£16,101 - £20,800	5.9%
4	£20,801 - £34,700	6.5%
5	£34,701 - £46,500	6.8%
6	£46,501 - £87,100	7.2%
7	Mwy nag £87,100	7.5%

Buddion

Mae'r CPLIL yn darparu buddion sylweddol i aelodau. Isod fe restrir crynodeb byr o rai o'r prif fuddion sydd ar gael i aelodau.

Fel rheol bydd buddion yn seiliedig ar ddau ffactor sef: hyd y gwasanaeth y talwyd cyfraniadau i'r cynllun, a geir ei adnabod fel "Cyfanswm Aelodaeth", a'r cyflog yr oedd y cyfraniadau yn seiliedig arno (fel arfer y 12 mis olaf o wasanaeth), a geir ei adnabod fel "Cyflog Olaf".

- **Pensiwn Blynyddol**

Mae'r cyfrifiad ar gyfer pensiwn safonol blynyddol yn seiliedig ar y fformiwla isod:

Cyflog Olaf x 1/80 x Cyfanswm Aelodaeth i 31 Mawrth 2008, plws

Cyflog Olaf x 1/60 x Cyfanswm Aelodaeth o 1 Ebrill 2008 i 31 Mawrth 2014

Unwaith bydd y pensiwn yn cael ei dalu bydd yn cynyddu bob mis Ebrill yn unol â'r Mynegai Prisiau Prynwyr. Bydd manylion am y newidiadau i reoliadau'r cynllun yn cael eu cynnwys yn adroddiad 2014/15.

- **Lwmp Swm**

Hefyd mae hawl derbyn lwmp swm yn ddi-dreth ar aelodaeth i 31 Mawrth 2008, wedi ei gyfrifo ar sail y fformiwla isod:

Cyflog Olaf x 3/80 x Cyfanswm Aelodaeth i 31 Mawrth 2008 yn unig

- **Newid Buddion**

Mae dewis cyfnewid rhan o'r pensiwn er mwyn cynyddu'r lwmp swm dros ben y fformiwla a ddangosir uchod, ond o fewn cyfyngiadau Cyllid a Thollau ei Mawrhydi (HMRC).

Pensiynau Cynghorwyr

Mae'r cynllun hefyd yn caniatáu mynediad i Aelodau. Seilir y pecyn buddion ar fformiwla'r cynllun am bensiwn a lwmp swm cyn Ebrill 2008 fel y gwelir uchod, ond defnyddir Cyflog Cyfartalog Gyrfa yn lle Tâl Terfynol.

Ymddeoliad Salwch

Os oes gan aelod o leiaf 3 mis o gyfanswm aelodaeth, a bod meddyg cofrestredig annibynnol a gymeradwywyd gan yr awdurdod gweinyddu yn tystio ei fod yn barhaol anabl i wneud ei swydd, neu unrhyw swydd debyg gyda'r cyflogwr, bydd yn derbyn pensiwn a lwmp swm yn syth.

Mae'r buddion yn cael eu cyfrifo yn yr un ffordd a phensiwn arferol, ond os yw'r cyfanswm aelodaeth yn 5 mlynedd neu fwy, mae'n cael ei gynyddu drwy roi blynyddoedd ychwanegol er mwyn digolledu am ymddeol cyn amser.

Ymddeoliad Cynnar

Os yw cyfanswm aelodaeth yn 3 mis neu fwy, gall aelod ddewis ymddeol a derbyn ei fudd CPLIL unrhyw adeg ar ôl 60 oed.

Rhwng ac yn cynnwys 55 i 59 oed, gall aelod ddewis ymddeol a derbyn ei fudd CPLIL, ond dim ond gyda chaniatâd ei gyflogwr.

Os ydi aelod yn ymddeol cyn 65 oed a heb gyrraedd ei oed ymddeol arferol, gall ei bensiwn a'i lwmp swm, gael eu gostwng. Os yn ymddeol ar ôl 65 byddai buddion yn cael eu cynyddu.

Buddion Gohiriedig

Mae aelodau sy'n gadael gyda 3 mis neu fwy o gyfanswm aelodaeth yn cael buddion gohiriedig, fel a'i cyfrifwyd ym mharagraff 'Buddion', ond i'r buddion gael eu gohirio a'u cynyddu gyda'r Mynegai Prisiau Adwerthol, hyd nes y Dyddiad Ymddeol Arferol. Neu mae'n bosib trosglwyddo swm sy'n cyfateb i'r buddion i gynllun pensiwn arall.

Bydd aelodau sy'n gadael gyda chyfanswm aelodaeth o lai na 3 mis a dim trosglwyddiad o fuddion i mewn i'r cynllun, yn cael eu trin fel petaent erioed wedi bod yn y cynllun a bydd eu cyfraniadau yn cael eu had-dalu yn uniongyrchol drwy eu cyflogau.

Marw Mewn Gwasanaeth

Mae lwmp swm o dair gwaith Cyflog Terfynol yn daladwy, waeth pa mor hir oedd yr aelodaeth. Ar gyfer gweithwyr rhan-amser, tydi'r Cyflog Terfynol ddim yn cael ei gynyddu i'w raddfa gyfatebol llawn amser.

Yn ychwanegol, bydd pensiwn yn cael ei dalu i'r priod am oes, ac i unrhyw blant sy'n ddibynol tra byddent mewn addysg llawn amser, yn seiliedig ar Aelodaeth a Chyflog Terfynol y gweithiwr.

Marw ar ôl Ymddeol

Mae pensiynau priod a phartneriaid yn daladwy am oes, tra bod pensiynau plant cymwys sy'n ddibynol, yn daladwy hyd at uchafswm o 23 oed, gyda'r pensiynau yn seiliedig ar aelodaeth y cynweithiwr yn y cynllun. Os ydi marwolaeth yn digwydd cyn i'r pensiwn gael ei dalu am ddeg mlynedd (pum mlynedd i rai wnaeth ymddeol cyn 1 Ebrill 2008), caiff y balans ei dalu fel lwmp swm.

4.2 Sefyllfa Actiwaraid

Cyffredinol

Ar 31^{ain} Mawrth 2013 cafodd y Gronfa ei phrisio ddiwethaf (ar Fawrth 31^{ain} 2010 cyn hynny), ac mae angen i'r Gronfa fod yn ddigonol i gwrdd â'i hymrwymiaidau.

Dull a Rhagdybiaethau a ddefnyddiwyd

Y dulliau actiwaraid a ddefnyddiwyd yn y Prisant oedd y "Dull Uned Amcanol" ar gyfer y gronfa gyfan ac ar gyfer cyflogwyr sy'n parhau i dderbyn aelodau newydd i'r gronfa â'r "Dull Cyrraedd Oed" ar gyfer cyflogwyr sydd ddim yn derbyn aelodau newydd i'r gronfa. Y prif ragdybiaethau ariannol a fabwysiadwyd adeg prisio oedd:

	% y flwyddyn
Discount Rate	4.7%
Codiadau Cyflog (heb gynnwys incrementau)*	4.3%**
Chwyddiant / Codiadau Pensiwn	2.5%

* Ychwanegu lwfans ar gyfer codiadau cyflog dyrchafiad

**1% ar gyfer 2013/14, 2014/15 a 2015/16, dychwelyd i 4.3% wedyn.

Y Canlyniadau

Prif amcan cyllido'r Gronfa ydi gofalu bod asedau'r Gronfa yn ddigonol ar gyfer talu buddion aelodau fel y maent yn cronni. Pan fydd asedau'r Gronfa yn hafal i'w hymrwymiaidau, yna dywedir bod lefel gyllido'r Gronfa yn 100%. Yn yr adroddiad prisiant ar gyfer 31 Mawrth 2013 a gafodd ei gyhoeddi ar 31 Mawrth 2014 gan Hymans Robertson, roedd y lefel Cyllido yn 85% (o'i gymharu â 84% ar 31 Mawrth 2010) ac roedd diffyg cyllido o £210m. Gwerth marchnad yr asedau ar y dyddiad prisio oedd £1,195m ac aseswyd bod yr ymrwymiaidau yn £1,405m.

Mae'r tabl canlynol yn gosod allan canlyniadau prisio'r Gronfa gyfan:

	£m
Ymrwymiaidau Net:-	
Aelodau Gweithredol	699
Pensiynwyr Gohiriedig	185
Pensiynwyr	521
Cyfanswm Net Ymrwymiaidau	1,405
Cyfanswm Gwerth yr Asedau	1,195
Gweddill (Diffyg)	(210)
Lefel Gyllido	85%

Cyfradd Gyffredin y Cyfraniadau (CGC)

Y CGC taladwy ydi cost buddion y dyfodol ar ôl eu cronni, wedi'u cynyddu â swm, i ddod â'r lefel gyllido yn ôl i 100% dros gyfnod o hyd at 20 mlynedd fel y gosodwyd allan yn y Datganiad Strategaeth Cyllido. Yn seiliedig ar lefel gyllido'r Gronfa ar 31 Mawrth 2013, y gyfradd a osodwyd ar gyfer cyfraniad gwasanaeth i'r dyfodol oedd 18.3% gyda 5.6% arall ei angen i gyllido diffyg gwasanaeth y gorffennol. Y cyfraniad gan bob cyflogwr ydi'r CGC ynghyd ag addasiad unigol os yw hynny'n briodol i adlewyrchu amgylchiadau unigol pob cyflogwr.

4.3 Trefniadau Gweinyddol a Chadw

Llywodraethu

Gweinyddir y Gronfa o fewn y fframwaith a sefydlwyd gan statud, sy'n datgan mai Cyngor Gwynedd yw'r awdurdod gweinyddol.

Polisiâu Llywodraethu

Mae'r Datganiad Polisi Llywodraethu a'r Datganiad Cydymffurfiad a'r Drefn Lywodraethol yn nodi trefniadau llywodraethol y Gronfa Bensiwn.

Gweler copiau ar safle we'r Gronfa Bensiwn

Cyngor Arbenigol

Mae Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yn gorfodi'r Cyngor i sicrhau cyngor arbenigol ar fuddsoddi. Darperir y cyngor hwn gan ymgynghorydd annibynnol o gwmni Hymans Robertson (ymgynghorwyr y Gronfa) sy'n ymuno â'r Pwyllgor Pensiynau er mwyn monitro'r Rheolwyr Buddsoddi. Bydd ymgynghorydd o Hymans yn bresennol ym mhob cyfarfod chwarterol gyda'r Rheolwyr Buddsoddi.

Rheolwyr Buddsoddi

Dros gyfnod yr adroddiad hwn roedd 5 Rheolwr Buddsoddi fel a ganlyn: BlackRock, Fidelity International (Fidelity), Insight Investment (Insight), Veritas a Partners Group. Rydym hefyd wedi gwneud buddsoddiad uniongyrchol gyda Cronfa Eiddo Lothbury, Cronfa Eiddo Pensiwn Threadneedle, Cronfa Eiddo UBS Life a Cronfa UBS Central London Office Value Added.

Dangosir y dyraniad targed asedau'r Gronfa yn y tabl isod. Buddsoddir mewn is-adeiladwaith dros gyfnod o amser ac felly nid yw'r gwir ddyraniad wedi cyrraedd y targed yn ystod y flwyddyn.

Mae meincnod amcan y Gronfa fel a ganlyn:

Rheolwr	%
BlackRock	29.5
Veritas	19.0
Fidelity	19.0
Insight	15.0
UBS / Lothbury / Threadneedle / BlackRock (Eiddo yn unig)	10.0
Partners – Ecwiti Preifat	5.0
Partners – Is-adeiladwaith	2.5
Cyfanswm	100.0

Ceidwaid

Mae gan rai o'n rheolwyr buddsoddi geidwaid cysylltiedig sy'n dal asedion eu rhan nhw o'r portffolio. Mae'r rheolwyr a'u ceidwaid cysylltiedig fel a ganlyn:

- Ceidwad BlackRock yw Banc JP Morgan Chase;
- Ceidwad Fidelity hefyd yw Banc JP Morgan Chase;
- Ceidwad Insight yw Cwmni'r Northern Trust;

Gan nad oes gan un rheolwr buddsoddi geidwaid cysylltiedig, mae'r Pwyllgor Pensiynau wedi penodi:

- Cwmni Northern Trust fel ceidwad ar gyfer yr asedau a reolir gan Veritas.

Mae Lothbury, Threadneedle a UBS y tri cwmni yr ydym wedi gwneud buddsoddiad uniongyrchol a hwy, yn defnyddio Cwmni'r Northern Trust fel eu ceidwad hwy.

Nid yw Partners Group yn cael eu cynnwys yn nhrefniadau cadw'r Gronfa.

Trefniadau Gweinyddol

Mae trefniadau gweinyddol yn sicrhau bod y trosglwyddiadau hynny sydd yn digwydd, rhwng y Rheolwyr Buddsoddi a'r Cyngor, yn gorfod cael eu hawdurdodi gan lofnodion dau o'r swyddogion a enwir ar restr lofnodion awdurdodedig y Gronfa Bensiwn.

Dyraniad Asedau

Prif benderfynnydd perfformiad hirdymor y Gronfa ydi dyraniad strategol yr asedau. Yn dilyn y dyraniad i is-adeiladwaith dyraniad strategol asedau'r Gronfa ydi 72.5% cyfranddaliadau, 15% bondiau'r DU, 10% eiddo a 2.5% is-adeiladwaith.

Mae'r tabl canlynol yn dangos dyraniad meincnod y Gronfa ar gyfer 2013/14.

	BlackRock %	Veritas %	Fidelity %	Insight %	Threadneedle/ UBS/Lothbury/ BlackRock Property %	Partners Group %	Cyfanswm %
Canran o'r Gronfa	29.5	19.0	19.0	15.0	10.0	7.5	100.0
Cyfranddaliadau'r DU	56.0	8.3	8.3	-	-	-	19.5
Cyfranddaliadau Tramor	44.0	91.7	91.7	-	-	-	48.0
Gogledd America	7.4	51.8	51.8	-	-	-	21.4
Ewrop ac eithrio'r DU	14.1	14.5	14.5	-	-	-	10.1
Siapan	6.0	7.8	7.8	-	-	-	4.8
Basn y Pasiffig	9.0	4.9	4.9	-	-	-	4.5
Marchnadoedd sy'n Datblygu	7.5	12.7	12.7	-	-	-	7.2
Ecwiti Preifat	-	-	-	-	-	66.7	5.0
Cyfanswm Cyfranddaliadau	100.0	100.0	100.0	-	-	66.7	72.5
Bondiau'r DU	-	-	-	100.0	-	-	15.0
Cyfanswm Bondiau	-	-	-	100.0	-	-	15.0
Eiddo	-	-	-	-	100.0	-	10.0
Is-adeiladwaith	-	-	-	-	-	33.3	2.5
Cyfanswm	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

4.4 Pwerau Buddsoddi

Pwerau Buddsoddi

Mae'r prif bwerau i fuddsoddi yn Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Rheoli a Buddsoddi Cronfeydd) 2009 fel ei newidiwyd. Mae'r rhain yn caniatáu amrywiaeth o fuddsoddi arian y Gronfa nad oes mo'i angen ar unwaith i dalu pensiynau a buddiannau eraill.

Cyfyngiadau Buddsoddi

Nodir cyfyngiadau cyfredol Gwynedd yng ngholofn (A), isod. Fodd bynnag, mae'r rheoliadau yn caniatáu awdurdodau gweinyddol i gynyddu'r cyfyngiadau i'r rhai a nodir yng ngholofn (B), isod:

	Cyfyngiadau Cyfredol y Gronfa (A)	Rheoliadau'n Cynyddu'r Cyfyngiadau i (B)
1. Mewn unrhyw gontract is-danysgrifio unigol.	1%	5%
2. Holl gyfraniadau i unrhyw bartneriaeth unigol.	5%	5%
3. Holl gyfraniadau i bartneriaethau.	15%	30%
4. Mae cyfanswm yr holl fenthyciadau ac unrhyw adneuron gydag awdurdod lleol, neu unrhyw gorff gyda'r hawl i godi praesept neu gais ar awdurdod lleol, neu gorff ble mae awdurdod lleol yn gorfod cyfrannu tuag at eu costau (o fewn ystyr Deddf Gwasanaethau Ariannol a Marchnad 2000 [4]) parthed derbyn adneuron o ganlyniad i orchymyn gwnaed o dan adran 38(1) o'r Ddeddf yna, a phob benthyciad.	10%	10%
5. Holl fuddsoddiadau yng ngwarantau cwmnïau nas rhestrir	10%	15%
6. Unrhyw un daliad (holding).	10%	10%
7. Holl adneuron gydag unrhyw un banc, sefydliad neu unigolyn (ac eithrio'r Banc Cynilo Cenedlaethol).	10%	10%
8. Holl gontractau is-danysgrifio unigol	15%	15%
9. Holl fuddsoddiadau mewn unedau neu gyfranddaliadau eraill o'r buddsoddiad sy'n destun ymddiriedolaeth cynlluniau unedau ymddiriedolaethol, a reolir gan unrhyw gorff unigol.	25%	35%
10. Holl fuddsoddiadau mewn cwmnïau buddsoddi benagored ble mae'r cynlluniau buddsoddi cyfunol a sefydlir gan y cwmnïau yn cael eu rheoli gan unrhyw gorff unigol.	25%	35%
11. Holl fuddsoddiadau mewn unedau neu gyfranddaliadau eraill o'r buddsoddiad sy'n destun ymddiriedolaeth cynlluniau unedau ymddiriedolaethol a'r holl fuddsoddiadau mewn cwmnïau buddsoddi benagored ble mae'r cynlluniau buddsoddi cyfunol a sefydlir gan y cwmnïau yn cael eu rheoli gan unrhyw gorff unigol.	25%	35%
12. Cyfanswm mewn unrhyw gontract yswiriant unigol.	35%	35%

13. Holl warantau a drosglwyddir (neu a gytunir i'w trosglwyddo) gan yr awdurdod o dan drefniant benthyca stoc.	25%	35%
---	-----	-----

4.5 Rheoli Buddsodiadau

Cyffredinol

Prif nod polisi buddsoddi yw uchafu'r enillion ar yr arian dan ofal y Cyngor, yn gyson â lefel dderbyniol o risg, ac i'r enillion yn y tymor hir fod yn fwy na chwyddiant cyflogau. Rhaid cadw mewn cof mai yn y tymor hir iawn y mae ymrwymadau'r Gronfa (sef pensiynau), gan ymestyn hyd at ganol y ganrif. Bydd yr ymrwymadau hyn yn codi gyda chwyddiant, oherwydd cyswllt pensiynau i'r mynegai chwyddiant a hefyd oherwydd codiadau yng nghyflogau gweithwyr hyd at eu hoedran ymddeol. Mae perthynas rhwng lefelau'r enillion a dderbynnir â'r gyfradd cyfraniadau y disgwylir i gyflogwyr ei dalu. Mae'r Pwyllgor Pensiynau yn ystyried bod yr enillion tymor hir o gyfranddaliadau yn mynd i fod yn fwy na'r enillion ar fondiau, felly oherwydd hyn buddsoddir y rhan fwyaf o'r Gronfa mewn cyfranddaliadau.

Cyfarwyddyd Rheolwyr Buddsoddi

Oherwydd polisi pendant i sicrhau amrywiaeth yn yr asedion ac yn y dull o fuddsoddi, mae gan y Gronfa 5 Rheolwr Buddsoddi yn derbyn gwahanol gyfarwyddiadau:

Rheolwr Buddsoddi	Cyfarwyddyd
BlackRock	Goddefol
Fidelity	Gweithredol
Insight	Gweithredol
Veritas	Gweithredol
Partners	Gweithredol

Cyfarwyddyd BlackRock yw bod yn rheolwyr "goddefol". Byddant yn dyrannu asedion yn unol â'u meincnod ac ym mhob marchnad byddant yn olrhain mynegai'r farchnad stoc. O ganlyniad dylai eu perfformiad olrhain eu meincnod unigol. Mae apwyntio rheolwr goddefol yn lleihau'r risg o danberfformiad, ond hefyd yn lleihau'r siawns o orberfformiad cymharol i'r meincnod.

Briff "gweithredol" sydd gan yr holl reolwyr eraill. Mae ganddynt ddisgresiwn i fuddsoddi yn eu syniadau buddsoddi gorau. Tra bod ganddynt hyblygrwydd o ran, pa stociau, rhanbarthau a sectorau i fuddsoddi ynddynt, mae nifer o gyfyngiadau mewn lle i rwystro'r rheolwyr rhag gwro yn rhy bell oddi wrth eu meincnod a chymryd gormod o risg. Mae apwyntio rheolwr gweithredol yn cynyddu'r siawns o orberfformiad, ond hefyd yn cynyddu'r risg o danberfformiad cymharol i'r meincnod.

Mae gan Veritas a Fidelity briff cyfranddaliadau "gweithredol", tra bod gan Insight briff bondiau "gweithredol". Briff ecwiti preifat "gweithredol" ac is-adeiladwaith "gweithredol" sydd wedi ei roi i Partners.

4.6 Perfformiad Buddsoddi

Cyfarfodydd Chwarterol

Caiff perfformiad y Rheolwyr Buddsoddi ei fonitro'n chwarterol. Bob chwarter bydd y Rheolwyr Buddsoddi yn cyflwyno adroddiadau chwarterol i'r Pwyllgor Pensiynau, y swyddogion perthnasol yng Nghyngor Gwynedd ac i ymgynghorydd y Gronfa. Yn chwarterol bydd cyfarfod yn cael ei gynnal rhwng Rheolwyr Buddsoddi, y Pwyllgor, swyddogion a'r ymgynghorydd i fonitro perfformiad y rheolwyr yn ystod y chwarter.

Monitro Perfformiad

Tanysgrifia Gwynedd i wasanaeth mesur State Street Global Services, sy'n cyfrifo'r gyfradd enillion i Wynedd ac ar gyfer cronfeydd pensiwn eraill, ac yn darparu cymariaethau.

Targedau

Dangosir meincnodau perfformiad unigol ar gyfer y Rheolwyr Buddsoddi unigol yn y tabl isod:

Rheolwr	Meincnod	Targed
BlackRock	FTSE All-Share a'r FTSE All-World Indices	Elw'r Meincnod
Veritas	MSCI All Countries World Index	Meincnod + 2% y flwyddyn (gros o ffioedd)
Fidelity	MSCI All Countries World Index	Meincnod +2%-3% y flwyddyn (gros o ffioedd)
Insight	Arian (Libor)	Meincnod +2% y flwyddyn
Partners	MSCI World	Meincnod + 5% y flwyddyn.*

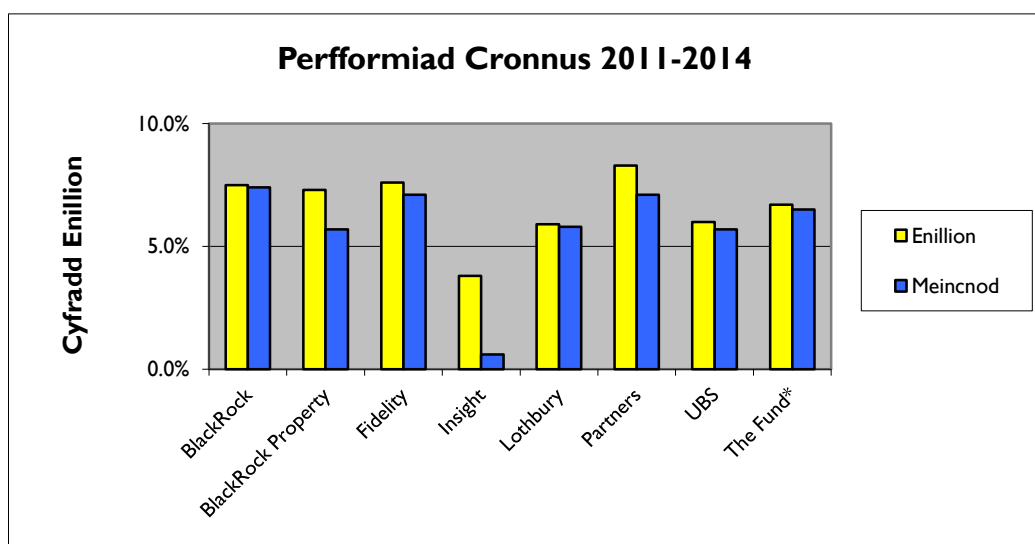
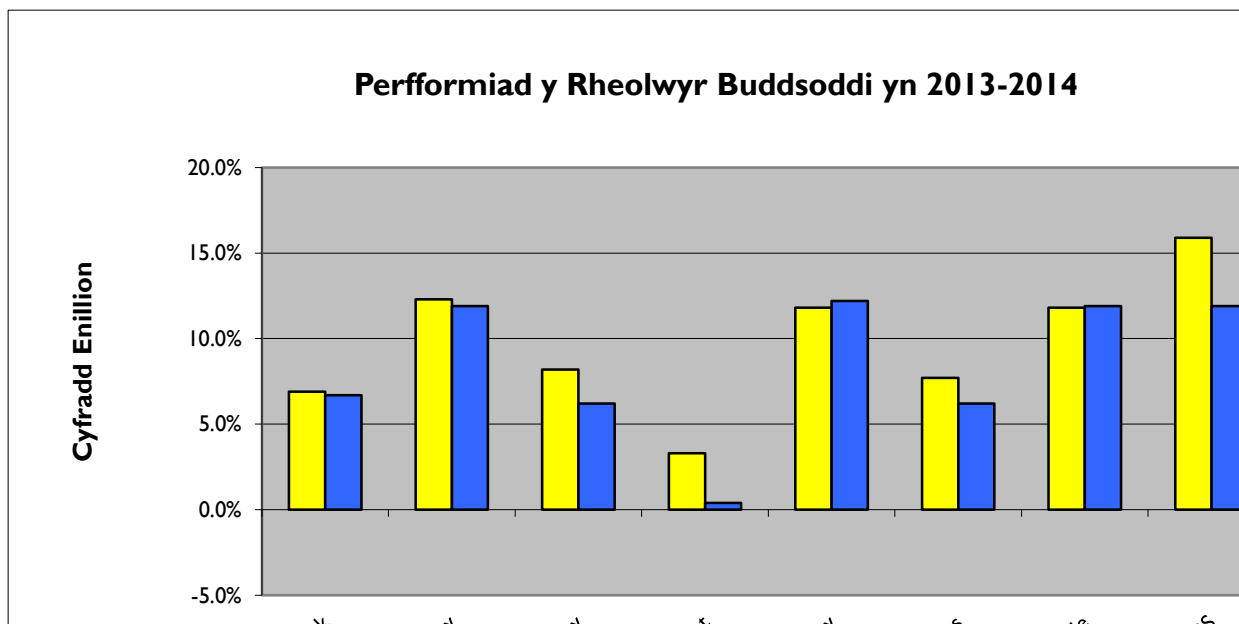
**Nid oes gan Partners darged perfformiad swyddogol. Targed ar gyfer pwrpas mynegol yn unig a welir uchod.
MSCI=Morgan Stanley Capital International.*

Gan mai buddsoddiadau uniongyrchol yr ydym wedi ei wneud gyda Lothbury, UBS a Threadneedle, nid ydym wedi rhoi meincnod iddynt. Fodd bynnag, ar gyfer pwrpas mynegol byddwn yn eu monitro yn erbyn yr "IPD Balanced Property Unit Trust Index".

Perfformiad y Gronfa

Yn erbyn y meincnod, gorberfformiodd y Gronfa 1.9% yn ystod y flwyddyn ariannol 2013/14. Llwyddodd y Gronfa i gael enillion o +8.2% yn erbyn y meincnod o +6.3%. Hefyd, dros gyfnod o dair blynedd mae'r Gronfa wedi gorberfformio yn erbyn y meincnod gydag enillion o +6.7% o'i gymharu ag enillion y meincnod o +6.5%.

Mae'r graffiau a'r tabl isod yn dangos perfformiad y Rheolwyr dros 1 a 3 blynedd.

*Mae'r ffigyrau yma yn cynnwys elfen o berfformiad Capital hyd nes i'w contract gael ei derfynu yng Ngorffennaf 2012 ac elfen o berfformiad Veritas ers iddynt gychwyn eu mandad yng Ngorffennaf 2012.

Fel arfer cydnabyddir bod perfformiad dros gyfnod hir (3 neu fwy o flynyddoedd, dyweder) yn fynegai mwy dilys na blwyddyn unigol; gall strategaethau a gynllunnir ar gyfer perfformiad da yn y tymor hir ddiodeff o gollodion tymor byr o bryd i'w gilydd.

	Enillion Blwyddyn	Meincnod Blwyddyn	Enillion 3 Blynedd	Meincnod 3 Blynedd
BlackRock	6.9%	6.7%	7.5%	7.4%
BlackRock Property	12.3%	11.9%	7.3%	5.7%
Fidelity	8.2%	6.2%	7.6%	7.1%
Insight	3.3%	0.4%	3.8%	0.6%
Lothbury	11.8%	12.2%	5.9%	5.8%
Partners	7.7%	6.2%	8.3%	7.1%
Threadneedle	11.8%	11.9%	n/a	n/a
UBS	15.9%	11.9%	6.0%	5.7%
Veritas	11.6%	6.2%	n/a	n/a
Y GRONFA GYFAN	8.2%	6.3%	6.7%	6.5%

Tabl Cynghair Awdurdod Lleol.

Bob blwyddyn mae Cwmni'r WM yn paratoi Tabl Cynghair sydd yn rhestru Cronfeydd Pensiwn Awdurdodau Lleol yn ôl eu perfformiad buddsoddi yn ystod y flwyddyn ariannol. Allan o'r 85 cronfa pensiwn sy'n tanysgrifio i'r gwasanaeth, roedd perfformiad Gwynedd yn safle 12, sef 19^{eg} canraddol gyda pherfformiad y Gronfa yn +8.2% o'i gymharu â'r cyfartaledd o +6.5%.

Mae'r tabl canlynol yn dangos perfformiad blyneddol y Gronfa yn Nhabl Cynghair Awdurdod Lleol dros y 10 mlynedd diwethaf.

Y Flwyddyn i	Meincnod y Gronfa	Targed y Gronfa	Enillion y Gronfa	Enillion Cyfartaledd	Canraddol
31 Mawrth 2014	6.7%	7.71%	8.2%	6.5%	19 ^{eg}
31 Mawrth 2013	12.7%	14.2%	11.7%	13.8%	90 ^{ain}
31 Mawrth 2012	0.70%	0.99%	0.50%	3.0%	92 ^{fed}
31 Mawrth 2011	7.80%	9.26%	8.50%	8.10%	40 ^{fed}
31 Mawrth 2010	40.80%	41.59%	39.70%	35.60%	20 ^{fed}
31 Mawrth 2009	-20.60%	-20.25%	-20.60%	-20.30%	57 ^{fed}
31 Mawrth 2008	-3.70%	-2.80%	-5.70%	-3.10%	85 ^{fed}
31 Mawrth 2007	7.70%	8.56%	6.70%	7.00%	56 ^{fed}
31 Mawrth 2006	25.70%	26.89%	24.4%	25.0%	54 ^{fed}
31 Mawrth 2005	12.30%	13.15%	11.5%	11.3%	43 ^{fed}

4.7 Datganiad o Egwyddorion Buddsoddi

Cyffredinol

Mae'n rhaid i awdurdodau gweinyddu Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, baratoi a chyhoeddi Datganiad o Egwyddorion Buddsoddi (DoEB).

Adolygu'r DoEB

Ymgwymerwyd adolygiad llawn o'r DoEB yn ystod 2012/13. Yn dilyn ymgynghoriad gyda chyflogwyr a chynrychiolwyr undebau gwnaethpwyd y newidiadau canlynol:

- Cynnwys is-adeiladwaith fel categori ased ar gyfer buddsoddiadau gan y gronfa.
- Newid cyfyngiadau buddsoddi mewn partneriaethau cyfyngedig a'r meincnodau er mwyn cynnwys buddsoddiadau is-adeiladwaith.

- Cynnwys ymrwymiad y Gronfa at y Cod Stiwardiaeth ac aelodaeth o'r Fforwm Cronfeydd Pensiwn Awdurdodau Lleol (LAPFF) er mwyn gwella ystyriaeth o faterion cymdeithasol, amgylcheddol a moesegol mewn cwmnïau y buddsoddir ynddynt.

Copïau o'r DoEB

Mae copïau o'r DoEB wedi cael eu gyrru allan i holl gyflogwyr y Gronfa, y rheolwyr buddsoddi, yr actiwari, yr ymgynghorydd a chynrychiolwyr yr undebau.

Gweler copi ar safle we'r Gronfa Bensiwn.

4.8 Datganiad Strategaeth Cyllido

Cyffredinol

Mae'n rhaid i awdurdodau gweinyddu'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (CPLIL) baratoi a chyhoeddi Datganiad Strategaeth Cyllido (DSC).

Mae buddion CPLIL wedi eu gwarantu gan statud ac felly mae'r addewid o bensiwn yn sicr. Mae'r DSC yn cyfeirio at y ffaith bod eisiau rheoli'r angen i gyllido'r buddion yma tros y tymor hir, a hefyd yr un pryd hwyluso gwaith archwilio ac atebolrwydd trwy wella tryloywder a'r broses o ddatguddio. Hefyd, mae'n rhoi fframwaith statudol i awdurdodau gweinyddol CPLIL ar gyfer rheoli diffygion pensiwn tymor hir y Gronfa wrth symud ymlaen.

Adolygu'r DSC

Adolygwyd y DSC yn ystod 2013/14 fel rhan o broses Prisiad Actiwaraid 31 Mawrth 2013. Roedd y broses adolygu yn cynnwys ymgynghoriad gyda holl gyflogwyr y Gronfa ac Actiwari'r Gronfa. Mabwysiadwyd y DSC cyfredol ar 17 Mawrth 2014 gan y Pwyllgor Pensiynau.

Copïau o'r DSC

Mae copïau o'r DSC wedi cael eu hanfon allan i holl gyflogwyr y Gronfa ac actiwari'r Gronfa, ymgynghorwyr a chynrychiolwyr undebau ar 31 Mawrth 2014.

Gweler copi ar safle we'r Gronfa Bensiwn.

4.9 Fframwaith Sgiliau a Gwybodaeth

Mae'r Pwyllgor Pensiynau wedi mabwysiadu'r datganiad polisi sgiliau a gwybodaeth yn ffurfiol fel a ganlyn:-

Mae Cronfa Bensiwn Gwynedd yn adnabod pwysigrwydd sicrhau bod gan yr holl staff a'r aelodau sy'n gyfrifol am weinyddiaeth gyllidol ac am wneud penderfyniadau ar ran y cynllun pensiwn yr holl wybodaeth a'r sgiliau i ymgymryd â'r dyletswyddau a'r cyfrifoldebau a ddyrannwyd iddynt.

Felly, bydd Cronfa Bensiwn Gwynedd yn ceisio defnyddio unigolion gyda'r gallu a'r profiad a bydd y gronfa yn darparu hyfforddiant ar gyfer staff ac aelodau'r cyrff pensiynau sy'n gwneud penderfyniadau er mwyn eu galluogi hwy i dderbyn a chynnal lefel briodol o arbenigedd, gwybodaeth a sgiliau.

Cytunodd y Pwyllgor Pensiynau y dylid cylchredeg holiadur hunanasesu i aelodau'r Pwyllgor Pensiynau er mwyn sefydlu'r gofynion hyfforddi cyn symud ymlaen i ddatblygu rhaglen hyfforddi briodol. Defnyddir canlyniadau'r holiadur er mwyn adnabod yr hyfforddiant angenrheidiol.

5. Strwythur Rheoli

Awdurdod Gweinyddu

Cyngor Gwynedd

Aelodaeth y Pwyllgor Pensiynau 2013/14

Y Cyngorydd Peter Read (Cadeirydd 2013/14)

Y Cyngorydd John Pughe Roberts (Is-Gadeirydd 2013/14)

Y Cyngorydd Stephen Churchman (Is-Gadeirydd 2014/15)

Y Cyngorydd Trevor Edwards

Y Cyngorydd Peredur Jenkins

Y Cyngorydd Dafydd Meurig

Y Cyngorydd W. Tudor Owen (Cadeirydd 2014/15)

Y Cyngorydd Tom Jones (Aelod Cyfetholedig i Ebrill 2013)

Y Cyngorydd Hywel Eifion Jones (Aelod Cyfetholedig o Fai 2013)

Y Cyngorydd Margaret Lyon (Aelod Cyfetholedig)

Cyfarwyddwr Corfforaethol

Mr Dilwyn O. Williams

Pennaeth Cyllid (“Swyddog Adran 151”)

Mr Dafydd L. Edwards

Ymgynghorydd

Mr Paul Potter (Hymans Robertson)

Rheolwyr Buddsoddi

BlackRock

Fidelity International

Insight Investment

Lothbury

Partners Group

Threadneedle

UBS Global Asset Management Cyf.

Veritas

Actiwari

Hymans Robertson

Ceidwad

Northern Trust

Banc

Barclays Bank plc

Archwilwyr

Swyddfa Archwilio Cymru

Manylion Cyswllt

Gellir holi ymhellach a derbyn gwybodaeth fanylach ynglyn â:

- gweithrediad Cynllun Pensiwn Gwynedd trwy gysylltu â:

Mr Gareth Jones,
Rheolwr Pensiynau,
Cyngor Gwynedd,
Swyddfa'r Cyngor,
Caernarfon,
Gwynedd. LL55 1SH

☎ 01286 679612

📠 01286 679589

✉ garethjones@gwynedd.gov.uk

- gweithgareddau buddsoddi a chyfrifeg y Gronfa trwy gysylltu â:

Mrs Caroline Roberts,
Rheolwr Buddsoddi,
Adran Cyllid,
Cyngor Gwynedd,
Swyddfa'r Cyngor,
Caernarfon,
Gwynedd. LL55 1SH

☎ 01286 679128

📠 01286 678962

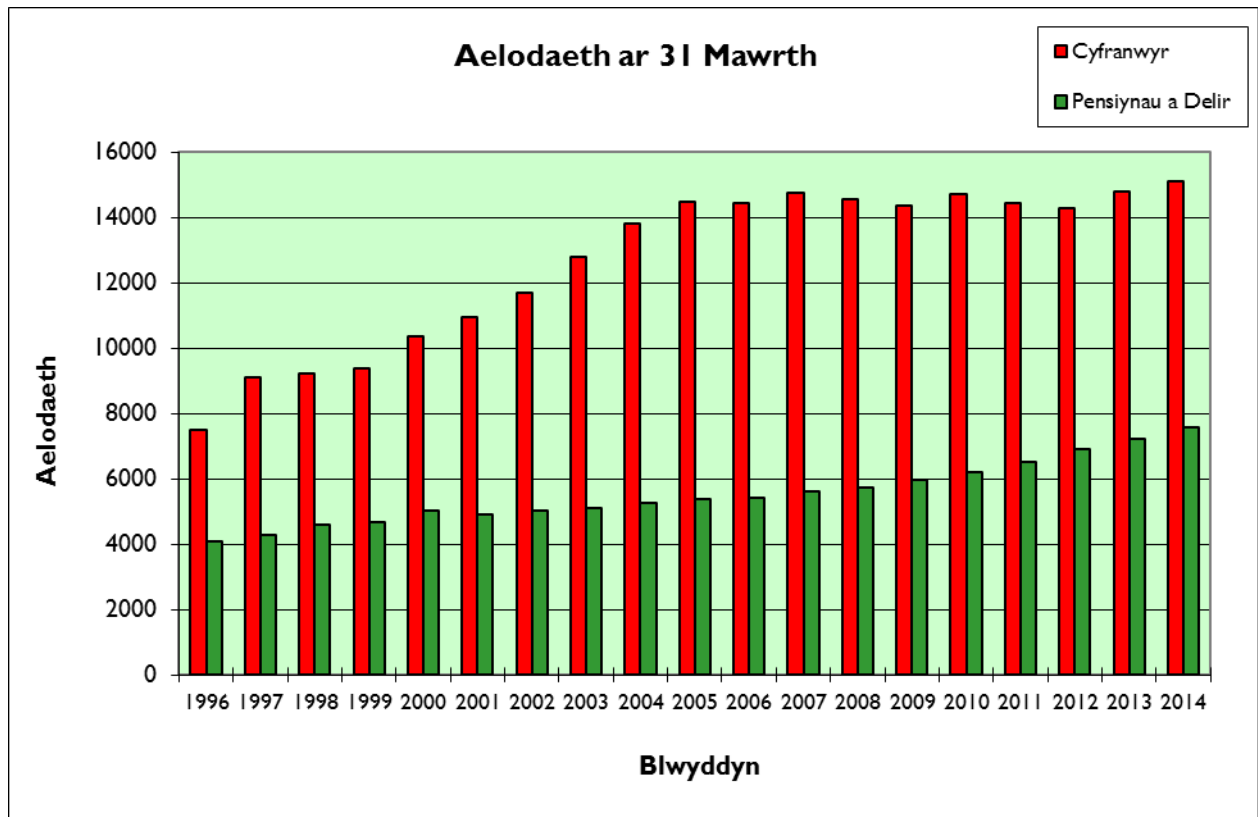
✉ carolineroberts@gwynedd.gov.uk

Safle We'r Gronfa

www.cronfabensiwnngwynedd.org.uk

6. Ystadegau Aelodaeth

Mae'r graff isod yn dangos y newid yn aelodaeth y Gronfa dros y 19 mlynedd diwethaf. Mae'n dangos bod nifer y pensiynwyr wedi cynyddu yn raddol o 4,092 yn 1996 i 7,584 yn 2014, tra bod nifer y cyfranwyr wedi mwy na dyblu o 7,511 yn 1996 i 15,131 yn 2014.

Mae'r tabl isod yn rhoi'r ystadegau aelodaeth:

31 Mawrth 2013	Disgrifiad	31 Mawrth 2014
14,798	Cyfranwyr	15,131
8,369	Pensiynwyr Gohiriedig	10,500
7,231	Pensiynau a Delir	7,584
1,385	Budd-dal heb eu hawlio	1,424
31,783	Cyfanswm Aelodaeth	34,639

7. Datganiad o Gyfrifon 2013 – 2014 yn amodol ar archwiliad

CYFRIFON CRONFA BENSIWN GWYNEDD 2013-14

31 Mawrth 2013 £'000		Nodiadau	31 Mawrth 2014 £'000
	Delio gydag aelodau, cyflogwyr ac eraill sydd â chysylltiad uniongyrchol â'r gronfa		
63,451	Cyfraniadau derbyniadwy	7	65,700
18	Llog ar gyfraniadau gohiriedig		17
1	Incwm ar gyfrifo ysgariad		3
0	Llog ar gyfraniadau a delir yn hwyr		0
3,126	Trosglwyddiadau i mewn o gronfeydd pensiwn eraill	8	3,810
66,596	Cyfanswm y cyfraniadau a dderbyniwyd		69,530
(41,714)	Buddion sy'n daladwy	9	(45,167)
(2,592)	Taliadau i rai sy'n ymadael	10	(1,516)
(1,068)	Costau gweinyddol	11	(1,268)
(45,374)	Cyfanswm y buddion a dalwyd		(47,951)
21,222	Net ychwanegiadau o ddelio gydag aelodau		21,579
	Enillion ar Fuddsoddiadau		
11,929	Incwm buddsoddi	12	13,993
(335)	Treth ar incwm	13	(466)
116,102	Elw a (cholled) wrth waredu buddsoddiadau a newidiadau yng ngwerth buddsoddiadau ar y farchnad	15	88,421
(5,720)	Costau rheoli buddsoddiadau	14	(6,850)
121,976	Enillion net ar fuddsoddiadau		95,098
	Asedau Net y Gronfa		
1,049,671	Ar 1 ^{af} o Ebrill		1,192,869
21,222	Net ychwanegiadau o ddelio gydag aelodau		21,579
121,976	Enillion net ar fuddsoddiadau		95,098
1,192,869			1,309,546

DATGANIAD ASED AU NET AR 31 MAWRTH

31 Mawrth 2013 £'000		Nodiadau	31 Mawrth 2014 £'000
1,170,051	Asedau buddsoddi	15	1,280,403
17,316	Adneuon arian parod	15	15,453
1,187,367			1,295,856
(4,297)	Ymrwymadau buddsoddi	15	(308)
13,682	Asedau cyfredol	20	17,450
(3,883)	Ymrwymadau cyfredol	21	(3,452)
1,192,869			1,309,546

Nid yw'r Datganiadau Cyllidol yn cynnwys ymrwymadau'r Gronfa i dalu pensiynau a budd-daliadau eraill i holl gyfranwyr presennol y Gronfa ar ôl diwedd y flwyddyn ariannol, ond yn hytrach mae'n crynhoi trafodion ac asedau net y Gronfa. Ystyrir ymrwymadau'r Gronfa ym mhresiadau cyfnodol yr actiwari o'r Gronfa (y mwyaf diweddar ar 31 Mawrth 2013) ac fe'u hadlewyrchir yn lefelau cyfraniadau'r cyflogwyr a bennir gan y prisiad hwn, fel bydd y Gronfa eto yn gallu cwrdd â 100% o ymrwymadau'r dyfodol. Dangosir y gwerth presennol actiwariaidd ar gyfer buddiannau a addewir yn Nodyn 19.

NODIADAU AR GYFRIFON CRONFA BENSIWN GWYNEDD

NODYN I – DISGRIFIAD O'R GRONFA

Mae Cronfa Bensiwn Gwynedd ("y Gronfa") yn rhan o'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol ac fe'i gweinyddir gan Gyngor Gwynedd. Y Cyngor yw'r endid adrodd ar gyfer y gronfa bensiwn hon. Crynodeb o'r gronfa yw'r disgrifiad a ganlyn. Am fwy o fanylion, dylid cyfeirio at Adroddiad Blynyddol Cronfa Bensiwn Gwynedd 2013/14 a'r pwerau statudol sy'n tanategu'r cynllun, sef Deddf Blwydd-dal 1972 a'r Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (CPLIL).

a) Cyffredinol

Deddf Blwydd-dal 1972 sy'n llywodraethu'r gronfa. Gweinyddir y gronfa yn unol â'r deddfau eilaidd a ganlyn:

- Rheoliadau CPLIL (Buddion, Aelodaeth a Chyfraniadau) 2007 (fel y'i diwygiwyd);
- Rheoliadau CPLIL (Gweinyddu) 2008 (fel y'i diwygiwyd);
- Rheoliadau CPLIL (Rheoli a Buddsoddi Cronfeydd) 2009.

Mae'n gynllun pensiwn sy'n seiliedig ar gyfraniadau a weinyddir gan Gyngor Gwynedd i roi pensiynau a buddion eraill i weithwyr pensiynadwy Cyngor Gwynedd, dau awdurdod lleol arall a chyrrff ar yr atodlen, cyrrff a benderfynir a chyrrff eraill a ganiateir sydd o fewn cyn ardal Cyngor Sir Gwynedd. Nid yw athrawon, swyddogion yr heddlu a gweithwyr y gwasanaeth tân wedi'u cynnwys gan eu bod yn rhan o gynlluniau pensiwn cenedlaethol eraill. Mae'r gronfa'n cael ei goruchwyllo gan y Pwyllgor Pensiynau, sef un o bwyllgorau Cyngor Gwynedd.

b) Aelodaeth

Mae bod yn aelod o'r CPLIL yn rhywbeth gwirfoddol ac mae gweithwyr yn rhydd i ddewis p'un a ydynt am ymuno â'r cynllun, parhau'n aelod o'r cynllun neu wneud eu trefniadau personol y tu allan i'r cynllun. Ymysg y sefydliadau sy'n cymryd rhan yng Nghronfa Bensiwn Gwynedd mae:

- Cyrff ar yr atodlen, sy'n awdurdodau lleol a chyrrff tebyg ble mae gan eu staff hawl awtomatig i fod yn aelodau o'r gronfa.
- Cyrff a benderfynir, sy'n gyngor dinas, tref neu blwyf. Mae ganddynt yr hawl i benderfynu os caiff eu gweithwyr ymuno â'r CPLIL ac i fabwysiadu'r penderfyniad yn unol â hynny.
- Cyrff a ganiateir, sy'n sefydliadau eraill sy'n cymryd rhan yn y gronfa dan gytundeb mynediad rhwng y gronfa a'r sefydliad perthnasol. Mae'r cyrrff a ganiateir yn cynnwys cyrrff gwirfoddol, elusennol a thebyg neu gontractwyr preifat sy'n ymgymryd â swyddogaeth awdurdod lleol wedi i'r swyddogaeth gael ei allanoli i'r sector preifat.

Mae 59 o sefydliadau cyflogwyr wedi'u cynnwys yng Nghronfa Bensiwn Gwynedd, yn cynnwys y Cyngor ei hun. Gweler isod:

Cronfa Bensiwn Gwynedd	31 Mawrth 2013	31 Mawrth 2014
Nifer y cyflogwyr gydag aelodau gweithredol	40	39
Nifer y gweithwyr sy'n rhan o'r cynllun		
Cyngor Gwynedd	5,391	6,525
Cyflogwyr eraill	9,408	8,606
Cyfanswm	14,799	15,131
Nifer y pensiywyr		
Cyngor Gwynedd	2,153	2,296
Cyflogwyr eraill	5,078	5,288
Cyfanswm	7,231	7,584
Pensiywyr gohiriedig		
Cyngor Gwynedd	3,601	4,313
Cyflogwyr eraill	4,768	6,187
Cyfanswm	8,369	10,500

Mae'r cyrff canlynol yn gyflogwyr gweithredol yn y Gronfa Bensiwn:

Cyrff ar yr atodlen	
Cyngor Gwynedd	Parc Cenedlaethol Eryri
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy	Ysgol Bryn Eilian
Cyngor Sir Ynys Môn	Ysgol Emrys ap Iwan
Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru	Ysgol Pen y Bryn
Grwp Llandrillo – Menai	Ysgol Uwchradd Eirias
Cyrff a Benderfynir	
Cyngor Cymuned Llanllyfni	Cyngor Tref Ffestiniog
Cyngor Dinas Bangor	Cyngor Tref Llandudno
Cyngor Tref Abergele	Cyngor Tref Llangefni
Cyngor Tref Bae Colwyn	Cyngor Tref Porthaethwy
Cyngor Tref Biwmares	Cyngor Tref Towyn a Bae Cinmel
Cyngor Tref Caergybi	Cyngor Tref Tywyn
Cyngor Tref Caernarfon	
Cyrff a Ganiateir	
CAG Coleg Harlech	Cymdeithas Gogledd Cymru'r Deillion
CAIS	Gwasanaethau Gwirfoddol Conwy
Canolfan Cyngori Conwy	Gyrfaedd Cymru Gogledd Orllewin
Canolfan Cyngori Ynys Môn	Mantell Gwynedd
Cwmni Cynnal	Medrwn Môn
Cwmni'r Frân Wen	Menter Môn
Cydbwyllgor Claddu Caergybi	
Cyrff Cymunedol a Ganiateir	
Cartrefi Conwy	Cartrefi Cymunedol Gwynedd
Corff Trosglwyddai a Ganiateir	
Eden Foods (dim aelodau gweithredol ers 31 Awst 2013)	Jewsons

c) **Cyllid**

Mae'r buddion yn cael eu cyllido gan gyfraniadau ac enillion ar fuddsoddiadau. Mae aelodau gweithredol y gronfa'n talu cyfraniadau yn unol â Rheoliadau CPLIL (Buddion, Aelodaeth a Chyfraniadau) 2007 ac maent yn amrywio o 5.5% i 7.5% o dâl pensiynadwy'r aelod ar gyfer y flwyddyn ariannol sy'n dod i ben ar 31 Mawrth 2014. Mae cyfraniadau'r gweithwyr yn cael eu cyfatebu â chyfraniadau gan y cyflogwyr sy'n cael eu gosod yn seiliedig ar y prisiad actiwaraidd a gynhelir bob tair blynedd. Yn ystod 2013/14 mae cyfraddau cyfraniadau'r cyflogwyr yn amrywio o 5.1% i 29.1% o'r tâl pensiynadwy. Gweithredir cyfraniadau cyflogwr newydd o 1^{af} Ebrill 2014 ymlaen yn dilyn y prisiad a wnaethpwyd ar 31 Mawrth 2013.

d) **Buddion**

Mae buddion pensiwn dan y CPLIL yn seiliedig ar y tâl pensiynadwy terfynol a hyd y gwasanaeth pensiynadwy; gweler y crynodeb isod:

	Gwasanaeth cyn 1 Ebrill 2008	Gwasanaeth ar ôl 31 Mawrth 2008
Pensiwn	Mae pob blwyddyn a weithiwyd gwerth 1/80 x cyflog pensiynadwy terfynol	Mae pob blwyddyn a weithiwyd gwerth 1/60 x cyflog pensiynadwy terfynol
Lwmp Swm	Lwmp swm awtomatig o 3 x cyflog. Yn ogystal, gellir cyfnewid rhan o'r pensiwn blynyddol am daliad arian parod di-dreth unwaith ac am byth. Telir lwmp swm o £12 am bob £1 o bensiwn a ildir.	Dim lwmp swm awtomatig. Gellir cyfnewid rhan o'r pensiwn blynyddol am daliad arian parod di-dreth unwaith ac am byth. Telir lwmp swm o £12 am bob £1 o bensiwn a ildir.

Bydd gwasanaeth o 1 Ebrill 2014 ymlaen yn seiliedig ar rheoliadau newydd fel a ganlyn:

	Gwasanaeth ar ôl 31 Mawrth 2014
Pensiwn	Mae pob blwyddyn a weithiwyd gwerth 1/49 x cyfartaledd cyflog gyrfa wedi'i adbrasio.
Lwmp Swm	Dim lwmp swm awtomatig. Gellir cyfnewid rhan o'r pensiwn blynyddol am daliad arian parod di-dreth unwaith ac am byth. Telir lwmp swm o £12 am bob £1 o bensiwn a ildir.

Darperir amrediad o fuddion eraill dan y cynllun yn cynnwys ymddeoliad cynnar, pensiynau anabledd a buddion marwolaeth. Am fwy o fanylion, cyfeiriwch at lawlyfr cynllun Cronfa Bensiwn Gwynedd sydd ar gael gan Adain Pensiynau Cyngor Gwynedd.

Mae'r buddion yn gysylltiedig â mynegai er mwyn glynu at y raddfa chwyddiant cyfredol.

NODYN 2 – SAIL DARPARIAETH

Mae'r Datganiad Cyfrifon yn crynhoi trafodion y gronfa ar gyfer blwyddyn ariannol 2013/14 a'i sefyllfa diwedd blwyddyn ar 31 Mawrth 2014. Mae'r cyfrifon wedi'u paratoi yn unol â'r Côt Ymarfer ar Gyfrifyddu mewn Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2013/14 sy'n seiliedig ar y Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS), fel y'u diwygiwyd ar gyfer sector cyhoeddus y DU.

Mae'r cyfrifon yn crynhoi trafodion y gronfa ac yn adrodd ar yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion pensiwn. Nid yw'r cyfrifon yn rhoi ystyriaeth i rwymedigaethau i dalu pensiynau a buddion sy'n ddyledus

ar ôl diwedd y flwyddyn ariannol. Gweler gwerth actiwaraid cyfredol y buddion ymddeol sydd wedi'u haddo, ble bo'u gwerth wedi'i gyfrifo'n seiliedig ar Safon Cyfrifyddu Genedlaethol (IAS) 19, yn Nodyn 19 y cyfrifon hyn.

NODYN 3 – CRYNODEB O BOLISIAU CYFRIFEG ARWYDDOCAOL

Cyfrif y gronfa – cydnabyddiaeth refeniw

a) Incwm o Gyfraniadau

Cyfrifir cyfraniadau arferol, gan weithwyr a chyflogwyr fel ei gilydd, yn seiliedig ar groniad ar y raddfa ganrannol a argymhellir gan actiwari'r gronfa yn y cyfnod cyflogres y maent yn perthyn iddo.

Cyfrifir am gyfraniadau ychwanegol cyflogwyr a chyfraniadau straen pensiwn yn y cyfnod ble mae'r ymrwymadau dan sylw yn codi. Ystyrir bod unrhyw swm sy'n ddyledus yn ystod y flwyddyn, ond nad ydyw wedi'i dalu, yn ased ariannol cyfredol. Ystyrir bod unrhyw swm nad ydyw'n ddyledus hyd flynyddoedd yn y dyfodol yn ased ariannol tymor hir.

b) Trosglwyddiadau o gynlluniau eraill ac i gynlluniau eraill

Mae'r gwerthoedd trosglwyddo'n cynrychioli'r symiau a dderbyniwyd ac a dalwyd yn ystod y flwyddyn i aelodau sydd naill ai wedi ymuno neu sydd wedi gadael y gronfa yn ystod y flwyddyn ariannol ac maent yn cael eu cyfrifo yn unol â'r Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (gweler Nodiadau 8 a 10).

Mae trosglwyddiadau unigol i mewn i'r gronfa ac allan ohoni'n cael eu gwneud yn seiliedig ar dderbynion a thaliadau, ac fel arfer mae hyn yn digwydd pan dderbynnir neu pan ryddheir ymrwymadau aelod.

Cyfrifir am drosglwyddiadau i mewn i'r gronfa gan aelodau sy'n dymuno defnyddio'r enillion o'u cyfraniadau gwirfoddol ychwanegol (gweler isod) i brynu buddion y cynllun ar sail derbynion ac maent wedi'u cynnwys dan Trosglwyddiadau i Mewn (gweler Nodyn 8).

Cyfrifir am drosglwyddiadau swmp (grwp) yn seiliedig ar groniadau yn unol â thelerau'r cytundeb trosglwyddo.

c) Incwm buddsoddi

i) Incwm llog

Cydnabyddir incwm llog yng nghyfrif y gronfa wrth iddo gronni, gan ddefnyddio'r gyfradd llog sy'n berthnasol i'r offeryn ariannol ar y dyddiad pan geir y llog neu ar darddiad y llog. Mae incwm yn cynnwys amorteiddiad unrhyw ddisgownt neu bremiwm, costau trafodi neu wahaniaethau eraill rhwng swm cario cychwynol yr offeryn a'i swm pan fo wedi aeddfedu sydd wedi'i gyfrifo yn seiliedig ar y raddfa llog berthnasol.

ii) Incwm difidend

Cydnabyddir incwm difidend ar y dyddiad pan fo'r cyfranddaliadau'n cael eu dyfynnu fel rhai cyn-ddifidend. Cyfeirir at unrhyw swm nad ydyw wedi'i dderbyn erbyn diwedd y cyfnod adrodd yn y datganiad asedau net fel ased ariannol cyfredol.

iii) Dosbarthiadau o gronfeydd wedi'u cyfuno yn cynnwys eiddo

Cydnabyddir dosbarthiadau o gronfeydd wedi'u cyfuno ar y dyddiad pan maent yn cael eu cyflwyno. Cyfeirir at unrhyw swm nad ydyw wedi'i dderbyn erbyn diwedd y cyfnod adrodd yn y datganiad asedau net fel ased ariannol cyfredol.

- iv) Newid yng ngwerth net buddsoddiadau ar y farchnad
Cydnabyddir newidiadau yng ngwerth net buddsoddiadau ar y farchnad (yn cynnwys eiddo buddsoddi) fel incwm ac maent yn cynnwys yr holl elw/colledion a wireddwyd ac na wireddwyd yn ystod y flwyddyn.

Cyfrif y gronfa – eitemau sy'n creu costau

d) Buddion sy'n daladwy

Mae'r buddion pensiwn a lwmp swm sy'n daladwy'n cynnwys yr holl symiau a wyddys eu bod yn daladwy ar ddiwedd y flwyddyn ariannol. Cyfeirir at unrhyw swm sy'n ddyledus ond nad ydyw wedi'i dalu yn y datganiad asedau net fel ymrwymadau cyfredol.

e) Trethiant

Mae'r gronfa'n gynllun gwasanaeth cyhoeddus cofrestredig dan adran I(1) Atodlen 36 Deddf Cyllid 2004 ac o ganlyniad mae'r llog a dderbynnir yn eithriedig rhag treth incwm y DU a rhag treth ar enillion cyfalaf ar yr enillion a geir o'r buddsoddiadau a werthir. Mae treth atal yn daladwy ar incwm a geir o fuddsoddiadau tramor yn y wlad ble maent yn tarddu, oni bai bod eithriad wedi'i ganiatáu. Cyfrifir am dreth anadferadwy fel cost i'r gronfa fel mae'n codi.

f) Costau gweinyddol

Cyfrifir am yr holl gostau gweinyddol yn seiliedig ar groniad. Mae holl gostau staff y tîm gweinyddu pensiynau'n cael eu codi'n uniongyrchol ar y gronfa. Telir am gostau rheoli, llety a gorbenion eraill o'r gronfa yn unol â pholisi'r Cyngor.

g) Costau rheoli buddsoddiadau

Cyfrifir am yr holl gostau rheoli buddsoddiadau yn seiliedig ar groniad.

Cytunir ar ffioedd y rheolwyr buddsoddi a'r ceidwad allanol yn y mandadau perthnasol sy'n llywodraethu eu penodiadau. Yn fras, mae'r rhain yn seiliedig ar werth marchnad y buddsoddiadau dan eu rheolaeth ac felly maent yn cynyddu neu'n lleihau wrth i werth y buddsoddiadau hyn newid.

Yn ogystal, mae'r gronfa wedi negodi gyda'r un rheolwr a ganlyn y dylai elfen o'u ffi fod yn gysylltiedig â'u perfformiad:

Fidelity - Ecwiti Byd-eang

Talwyd £37,844 mewn ffioedd oedd yn gysylltiedig â pherfformiad i'r rheolwyr yn ystod 2013/14 (£0 yn 2012/13).

Mae cost cael cyngor ar fuddsoddiadau gan ymgynghorwyr allanol wedi'i gynnwys dan ffioedd rheoli buddsoddiadau.

Yn ogystal, mae cyfran o gostau'r Cyngor sy'n gysylltiedig â'r amser a dreulir gan swyddogion yn rheoli buddsoddiadau yn cael ei godi ar y gronfa.

Datganiad asedau net

h) Asedau ariannol

Mae asedau ariannol wedi'u cynnwys yn y datganiad asedau net yn seiliedig ar eu gwerth teg ar y dyddiad adrodd. Cydnabyddir ased ariannol yn y datganiad asedau net ar y dyddiad y caiff y gronfa gytundeb ei fod yn cael yr ased. O'r dyddiad hwn, bydd y gronfa'n cydnabod unrhyw enillion neu golledion a ddaw yn sgil newidiadau yng ngwerth teg yr ased.

Mae gwerth y buddsoddiadau fel y'u dengys yn y datganiad asedau net wedi'u pennu fel a ganlyn:

- i) **Buddsoddiadau a ddyfynnir ar y farchnad**
Penderfynir gwerth buddsoddiad lle bo pris marchnad ar gael yn rhwydd ar sail dyfarniad y pris marchnad ar ddiwrnod olaf y cyfnod cyfrifo.
- ii) **Gwarantau llog sefydlog**
Cofnodir gwarantau llog sefydlog ar werth marchnad net yn seiliedig ar eu cynhyrchion cyfredol.
- iii) **Buddsoddiadau heb eu dyfynnu**
Mae gwerth teg buddsoddiadau ble nad yw'r dyfyniadau marchnad ar gael yn hawdd, yn cael eu pennu fel a ganlyn:
 - Mae prisiau ar gyfer stociau wedi eu dadrestru yn seiliedig ar y pris gwerthu olaf cyn y dadrestrriad, neu ble yn amodol ar ddatodiad, y swm y disgwylir ei dderbyn gan y Gronfa wrth ei ddirwyn i ben, llai y costau gwerthu a amcangyfrifir.
 - Stociau yn amodol ar gynnig trosfeddiannu - gwerth yr ystyriaeth a gynigir o dan y cynnig, llai amcangyfrif o'r costau gwerthu.
 - Mae buddsoddiadau â ddelir yn uniongyrchol yn cynnwys buddsoddiadau mewn partneriaethau cyfyngedig, cyfranddaliadau mewn cwmnïau heb eu rhestru, ymddiriedolaethau a bondiau. Mae stociau eraill heb eu dyfynnu yn cynnwys buddsoddiadau cydgyfrannog mewn eiddo, is-adeiladwaith, stociau dyled ac ecwiti preifat. Mae'r prisiad o'r cydgyfraniadau yma neu stociau a ddelir yn uniongyrchol yn cael eu gwneud gan y rheolwr buddsoddi neu endid cyfrifol a gynghorir fel pris uned neu stoc. Mae'r safonau prisio a ddilynir yn y prisiau yma yn cadw at ganllawiau'r diwydiant neu at safonau a osodwyd yn nogfennau cyfansoddol y pwl neu'r cytundeb rheoli.
 - Caiff buddsoddiadau mewn eiddo heb eu dyfynnu a chronfeydd is-adeiladwaith cydgyfrannog eu prisio ar werth yr ased net neu ar bris unigol a gynghorir gan y rheolwr buddsoddi.
 - Caiff buddsoddiadau mewn cronfeydd ecwiti preifat a phartneriaethau cofrestredig heb eu dyfynnu eu prisio ar sail rhaniad y gronfa o'r asedau net yn y gronfa ecwiti preifat neu'r bartneriaeth gyfyngedig gan ddefnyddio'r datganiadau ariannol diweddaraf a gyhoeddir gan y rheolwyr buddsoddi priodol mewn cydymffurfriad ag arweiniad IFRS. Mae'n bwysig adnabod natur oddrychol uchel o bennu gwerth teg ar fuddsoddiadau ecwiti preifat. Maent yn reddfol seiliedig ar amcangyfrifon a dyfarniadau sy'n edrych ymlaen ac sy'n cynnwys nifer fawr o ffactorau.
- iv) **Partneriaethau cyfyngedig**
Caiff gwerth teg ei selio ar werth net yr ased a geir o'r prisiau cyfnodol a ddarperir gan y rhai sydd yn rheoli'r bartneriaeth.
- v) **Offerynnau buddsoddi cydgyfrannog**
Mae offerynnau buddsoddi cydgyfrannog yn cael eu prisio ar bris bid cau'r farchnad os yw prisiau bid a chynnig yn cael eu cyhoeddi; neu os mai dim ond un pris sydd ar gael, yna'r pris unigol adeg cau'r farchnad. Yn achos offerynnau buddsoddi cydgyfrannog sydd yn gronfeydd

croniad, mae'r newid yng ngwerth y farchnad yn cynnwys incwm sydd yn cael ei ail-fuddsoddi yn y gronfa, net o unrhyw dreth atal berthnasol.

i) Trafodion arian tramor

Mae difidendau, llog a phryniannau a gwerthiannau buddsoddiadau mewn arian tramor wedi'u cynrychioli'n seiliedig ar y cyfraddau cyfredol ar y farchnad ar ddyddiad y trafodion. Defnyddir cyfraddau cyfnewid cyfredol ar y farchnad ar ddiwedd y flwyddyn i gyfrifo gwerth balasau arian parod a ddelir mewn cyfrifon banc arian parod, gwerth buddsoddiadau tramor ar y farchnad a gwerthiannau sy'n aros ar ddiwedd y cyfnod adrodd.

j) Deilliadau

Mae'r gronfa'n defnyddio offerynnau ariannol deilliadol i reoli pa mor agored ydyw i risgiau penodol sy'n codi o'i weithgareddau buddsoddi. Nid yw'r gronfa yn dal deilliadau at ddibenion hapfasnachol.

Caiff cytundebau asedau deilliadau eu prisio yn deg ar bris bid a chaiff ymrwymadau deilliadau eu prisio yn deg ar brisiau cynnig. Cynhwysir newidiadau mewn gwerth teg cytundebau deilliadau yn y newid mewn gwerth marchnad.

Mae gwerth dyfodol ar gyfer cytundebau arian tramor yn y dyfodol yn seiliedig ar gyfraddau cyfnewid yn y dyfodol y farchnad ar ddiwedd y flwyddyn a'u phennu fel yr elw neu golled a byddai'n codi petai'r cytundeb cyfredol yn cael ei gydweddu gyda chytundeb cyfateb a chyferbyn.

k) Arian a chywerthoedd arian

Mae arian parod yn cynnwys arian parod sydd ar gael ac adneuo ar alw. Mae'r hyn a ddisgrifir fel 'Cyferth ag Arian Parod' yn cael eu diffinio fel buddsoddiadau byrdymor, hylifol iawn y gellir eu trosglwyddo'n arian parod yn rhwydd, ac nad oes llawer o risg y bydd eu gwerth yn newid.

l) Ymrwymadau ariannol

Mae'r gronfa'n cydnabod ymrwymadau ariannol fel gwerth teg ohonynt ar y dyddiad adrodd. Cydnabyddir ymrwymadau ariannol yn y datganiad asedau net ar y dyddiad y caiff y gronfa gytundeb ei fod yn agored i'r ymrwymiad. O'r dyddiad hwn, bydd y gronfa'n cydnabod unrhyw enillion neu golledion a ddaw yn sgil newidiadau yng ngwerth teg yr ymrwymiad.

m) Gwerth actiwaraidd cyfredol y buddion ymddeol sydd wedi'u haddo

Asesir gwerth actiwaraidd cyfredol y buddion ymddeol sydd wedi'u haddo bob tair blynedd gan actiwari'r cynllun yn unol â gofynion IAS19 a'r safonau actiwaraidd perthnasol.

Fel y caniateir dan IAS26, mae'r gronfa wedi dewis datgelu gwerth actiwaraidd cyfredol y buddion ymddeol sydd wedi'u haddo drwy gynnwys hysbysiad yn y datganiad asedau net. (Nodyn 19).

n) Cyfraniadau gwirfoddol ychwanegol

Mae Cronfa Bensiwn Gwynedd yn darparu cynllun cyfraniadau gwirfoddol ychwanegol (AVC) ar gyfer ei aelodau ac mae asedau'r cynllun hwnnw'n cael eu buddsoddi ar wahân i asedau'r gronfa pensiwn. Mae tair cronfa AVC. Delir y cronfeydd hyn gyda Clerical Medical, The Equitable Life Assurance Society a Standard Life. Mae'r darparwyr AVC yn diogelu buddion ychwanegol ar sail prynu arian ar gyfer yr aelodau hynny sy'n dewis talu cyfraniadau ychwanegol gwirfoddol. Mae pob aelod sy'n cymryd rhan yn y trefniadau hyn yn derbyn datganiad blynyddol hyd at 31 Mawrth yn cadarnhau'r symiau a ddelir yn eu cyfrif a'r newidiadau yn ystod y flwyddyn.

Nid yw AVCs yn cael eu cynnwys yn y cyfrifon, yn unol ag adran 4(2)(b) Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Rheoli a Buddsoddi Cronfeydd) 2009 (OS 2009/3093); yn hytrach fe'u datgelir fel nodyn (Nodyn 22).

NODYN 4 – DYFARNIADAU ALLWEDDOL WRTH WEITHREDU POLISIÂU CYFRIFO

Buddsoddiadau ecwiti preifat ac is-adeiladwaith heb eu dyfynnu

Mae'n bwysig cydnabod natur hynod oddrychol pennu gwerth teg buddsoddiadau ecwiti preifat ac is-adeiladwaith. Maent yn seiliedig yn bennaf ar amcangyfrifon a dyfarniadau sy'n edrych tua'r dyfodol sy'n cynnwys sawl ffactor. Mae rheolwyr buddsoddi'n pennu gwerth buddsoddiadau ecwiti heb eu dyfynnu ac is-adeiladwaith gan ddefnyddio canllawiau sydd wedi'u gosod gan safon cyfrifo IFRS. Roedd gwerth y gwarantau preifat heb eu dyfynnu ar 31 Mawrth 2014 yn £64 miliwn (£62 miliwn ar 31 Mawrth 2013).

Ymrwymadau'r gronfa bensiwn

Cyfrifir ymrwymadau'r gronfa bensiwn bob tair blynedd gan yr actiwari sydd wedi'i benodi, a darperir diweddariadau blynyddol yn ystod y blynyddoedd rhwng pob prisiad. Mae'r fethodoleg a ddefnyddir yn unol â chanllawiau cymeradwy ac yn unol ag IAS19. Mae'r rhagdybiaethau sy'n tanategu'r prisiadau yn cael eu cytuno gyda'r actiwari a cheir crynodeb ohonynt yn Nodyn 18. Mae'r amcangyfrif hwn yn destun amrywiaethau arwyddocaol yn seiliedig ar newidiadau i'r rhagdybiaethau gwaelodol.

NODYN 5 – RHAGDYBIAETHAU A WNEIR AM Y DYFODOL A FFYNONELLAU PWYSIG ERAILL SY'N RHOI ANSICRWYDD WRTH AMCANGYFRIFO

Mae Datganiad o'r Cyfrifon yn cynnwys ffigurau sydd wedi'u hamcangyfrif sy'n seiliedig ar ragdybiaethau a wnaed gan y Cyngor ynghylch y dyfodol neu ragdybiaethau ansicr. Amcangyfrifir drwy roi ystyriaeth i brofiad hanesyddol, tueddiadau cyfredol a ffactorau perthnasol eraill. Fodd bynnag, gan na ellir pennu balansau gyda sicrwydd, gallai'r gwir ganlyniadau fod yn bur wahanol i'r rhagdybiaethau a'r amcangyfrifon.

Mae'r eitemau yn y datganiad asedau net ar 31 Mawrth 2014, ble mae risg arwyddocaol o amrywiaethau materol yn y flwyddyn ariannol i ddod, fel a ganlyn:

Eitem	Ansicrwydd	Effaith os yw'r gwir ganlyniadau'n wahanol i'r rhagdybiaethau
Gwerth cyfredol actiwaraidd y buddion ymddeol sydd wedi'u haddo	Mae'r amcangyfrif o'r ymrwymiad net i dalu pensiynau yn dibynnu ar nifer o ddyfarniadau cymhleth sy'n ymwneud â'r raddfa ddisgownt a ddefnyddiwyd, y raddfa godiad cyflog a ragwelir, newidiadau mewn oed ymddeol, cyfraddau marwolaeth a'r enillion disgwylidig ar asedau'r gronfa bensiwn. Mae cwmni o actiwariaid ymgynghorol yn cael eu cyflogi i roi cyngor arbenigol i'r gronfa am y rhagdybiaethau i'w defnyddio.	Byddai'r ymrwymadau pensiwn net yn newid os byddai newidiadau mewn rhagdybiaethau unigol. Er enghraifft, byddai cynnydd yn y dybiaeth graddfa ddisgownt yn arwain at ostyngiad yn yr ymrwymiad pensiwn, cynnydd yn y dybiaeth chwyddiant ar gyflogau yn cynyddu gwerth yr ymrwymadau a byddai cynnydd yn y dybiaeth disgwylid oes yn cynyddu'r ymrwymiad.
Dyledwyr	Ar 31 Mawrth 2014, roedd gan y gronfa falans amrywiol ddyledwyr o £6.8m. Awgrymodd adolygiad o falansau arwyddocaol nad oedd hi'n briodol i wneud unrhyw amhariad o'r dyledion.	Pe byddai'r graddfeydd casglu'n dirywio, byddai angen ail-ystyried y penderfyniad hwn.

Ecwiti preifat ac is-adeiladwaith	Mae gwerth teg buddsoddiadau ecwiti preifat ac is-adeiladwaith yn cael ei bennu'n unol â safon cyfrifo IFRS. Nid yw'r buddsoddiadau hyn yn cael eu rhestru'n gyhoeddus ac fel y cyfryw, mae elfen o amcangyfrif yn gysylltiedig â'r prisiad.	Mae cyfanswm y buddsoddiadau ecwiti preifat yn y datganiadau ariannol yn £64miliwn. Mae risg bod y buddsoddiad wedi'i nodi'n rhy isel neu'n rhy uchel yn y cyfrifon.
-----------------------------------	--	--

NODYN 6 – DIGWYDDIADAU AR ÔL DYDDIAD Y FANTOLEN

Ni fu unrhyw ddigwyddiad ers 31 Mawrth 2014, na hyd at y dyddiad pan awdurdodwyd y cyfrifon hyn, sy'n gofyn am wneud unrhyw addasiad i'r cyfrifon hyn.

NODYN 7 – CYFRANIADAU DERBYNIADWY

Yn ôl categori

2012/13 £'000		2013/14 £'000
49,126	Cyflogwyr	50,908
14,325	Gweithwyr/Aelodau	14,792
63,451		65,700

Yn ôl awdurdod

2012/13 £'000		2013/14 £'000
21,333	Cyngor Gwynedd	23,297
36,999	Cyrff eraill ar yr atodlen	38,065
2,827	Cyrff a ganiateir	1,722
2,033	Cyrff cymunedol a ganiateir	2,369
63	Cyrff trosglwyddo a ganiateir	31
142	Cyrff a Benderfynir	162
54	Cronfa gaeedig*	54
63,451		65,700

*Cronfa gaeedig - Dyma'r cyfraniadau a dderbyniwyd gan Pwyllgor Llysoedd Ynadon Gogledd Cymru yn ystod y flwyddyn a oedd yn arfer bod yn gyrff a ganiateir ond bellach yn gronfeydd caeedig.

NODYN 8 – TROSGLWYDDIADAU I MEWN O GRONFEYDD PENSIWN ERAILL

2012/13 £'000		2013/14 £'000
3,126	Trosglwyddiadau unigol	3,810
3,126		3,810

NODYN 9 – BUDDION SY’N DALADWY

Yn ôl categori

2012/13 £’000		2013/14 £’000
32,237	Pensiynau	34,425
8,583	Cymudiad a buddion ymddeol lwmp swm	9,787
894	Buddion marwolaeth – lwmp swm	955
41,714		45,167

Yn ôl awdurdod

2012/13 £’000		2013/14 £’000
10,169	Cyngor Gwynedd	11,613
18,182	Cyrff eraill ar yr atodlen	20,012
1,223	Cyrff a ganiateir	984
543	Cyrff cymunedol a ganiateir	1,000
15	Cyrff trosglwyddo a ganiateir	75
11,495	Cronfa Gaeedig	11,414
87	Cyrff a Benderfynir	69
41,714		45,167

NODYN 10 – TALIADAU I RAI SY’N YMADAEL

2012/13 £’000		2013/14 £’000
37	Ad-daliadau i aelodau sy’n ymadael â’r gwasanaeth llai ad-daliadau treth	(1)
1	Taliadau i aelodau sy’n ymuno â chynllun y wladwriaeth	1
2,554	Trosglwyddiadau unigol	1,516
2,592		1,516

NODYN 11 – COSTAU GWEINYDDOL

2012/13 £'000		2013/14 £'000
393	Costau staff uniongyrchol	427
87	Costau uniongyrchol eraill	209
434	Gwasanaethau cefnogol, yn cynnwys TG	366
66	Pwyllgor y gronfa bensiwn	50
25	Ffioedd archwilio allanol	29
63	Ffioedd actiwaraidd	187
1,068		1,268

Mae'r costau gweinyddol yn cynnwys y symiau a godir ar y Gronfa Bensiwn gan Gyngor Gwynedd am gostau staff, gwasanaethau cefnogol a llety. Gweler manylion pellach yn Nodyn 23.

NODYN 12 – INCWM BUDDSODDI

2012/13 £'000		2013/14 £'000
6	Stociau llog sefydlog	0
1,176	Ecwiti'r DU	2,816
5,052	Ecwiti tramor	5,374
923	Ecwiti preifat	1,264
0	Is-adeiladwaith	99
4,593	Buddsoddiadau Eiddo wedi'u cyfuno	4,322
179	Llog ar adneuron arian parod	118
11,929		13,993

Mae gan Gronfa Bensiwn Gwynedd dri chyfrif banc sy'n cael eu dal fel rhan o Grwp o Gyfrifon Banc Cyngor Gwynedd. Mae'r arian dros ben sy'n cael ei ddal yn y Grwp o Gyfrifon Banc yn cael ei fuddsoddi yn ddyddiol. Ar ddiwedd y flwyddyn ariannol, mae Cyngor Gwynedd yn talu llog i'r Gronfa Bensiwn, sy'n seiliedig ar falansau dyddiol y Gronfa yn ystod y flwyddyn.

Roedd gan y Cyngor adneuron o £4m gyda Banc Heritable, a roddwyd yn nwylo'r gweinyddwyr ym mis Hydref 2008. Yr amhariad ar y buddsoddiad hwn i'r Gronfa Bensiwn oedd £2,723 yn 2012/13. Yn ystod 2013/14 derbyniwyd ad-daliad o £36,327 gan y Gronfa Bensiwn. Mae'r symiau wedi'i gynnwys yn y ffigur llog ar adneuron arian parod ar gyfer y flwyddyn berthnasol yn y tabl uchod. Gweler manylion pellach yn Nodyn 26.

NODYN 13 – TRETH AR INCWM

2012/13 £'000		2013/14 £'000
335	Treth atal – ecwiti	466
335		466

NODYN 14 – COSTAU RHEOLI BUDDSODDIADAU

2012/13 £'000		2013/14 £'000
5,614	Ffioedd rheoli	6,720
46	Ffioedd cadw	50
16	Gwasanaeth monitro perfformiad	16
44	Ffioedd ymgynghoriaeth buddsoddi	64
5,720		6,850

NODYN 15 – BUDDSODDIADAU

2012/13 £'000		2013/14 £'000
	Asedau buddsoddi	
157,644	Enillion absoliwt	194,386
206,697	Ecwiti	238,975
634,387	Buddsoddiadau wedi'u cyfuno	666,049
105,974	Buddsoddiadau eiddo wedi'u cyfuno	116,800
58,723	Ecwiti Preifat	59,696
3,064	Is-adeiladwaith	4,497
	Contractau Deilliadau:	
3,562	Contractau arian y dyfodol	0
1,170,051		1,280,403
17,316	Adneon arian parod	15,453
1,187,367	Cyfanswm asedau buddsoddi	1,295,856
	Ymrwymadau buddsoddi	
	Contractau Deilliadau:	
(3,620)	Contractau arian y dyfodol	0
(677)	Symiau taladwy am bryniannau	(308)
(4,297)	Cyfanswm ymrwymadau buddsoddi	(308)
1,183,070	Asedau buddsoddi net	1,295,548

Nodyn 15a – Cysoni symudiadau mewn buddsoddiadau a deilliadau

2013/14	Gwerth marchnad ar 1 Ebrill 2013	Prynia- nnau yn ystod y flwyddyn	Gwerthia- nnau yn ystod y flwyddyn	Newid mewn gwerth farchnad yn ystod y flwyddyn	Gwerth marchnad ar 31 Mawrth 2014
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Stociau llog sefydlog dychweliad absoliwt	157,644	31,000	0	5,742	194,386
Ecwiti	206,697	58,392	(49,222)	23,108	238,975
Buddsoddiadau wedi'u cyfuno	634,387	7,834	(19,413)	43,242	666,050
Buddsoddiadau Eiddo wedi'u cyfuno	105,974	1,531	0	9,295	116,800
Ecwiti Preifat / Is-adeiladwaith	61,787	16,273	(16,894)	3,026	64,192
	1,166,489	115,030	(85,529)	84,413	1,280,403
Cytundebau arian tramor yn y dyfodol	(58)			11	0
Adneuon arian	17,316			(44)	15,453
Symiau derbyniadwy ar gyfer gwerthiannau buddsoddiadau	0				0
Symiau taladwy ar gyfer pryniannau buddsoddiadau	(677)				(308)
Ffioedd o fewn cerbyau wedi'u cyfuno				4,041	
Asedau buddsoddi net	1,183,070	115,030	(85,529)	88,421	1,295,548

2012/13	Gwerth marchnad ar 1 Ebrill 2012	Prynia- nnau yn ystod y flwyddyn	Gwerthia- nnau yn ystod y flwyddyn	Newid mewn gwerth farchnad yn ystod y flwyddyn	Gwerth marchnad ar 31 Mawrth 2013
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Stociau llog sefydlog dychweliad absoliwt	150,723	0	(210)	7,131	157,644
Ecwiti	153,058	206,019	(171,726)	19,346	206,697
Buddsoddiadau wedi'u cyfuno	577,137	1,716	(30,999)	86,533	634,387
Buddsoddiadau Eiddo wedi'u cyfuno	92,685	17,851	0	(4,562)	105,974
Ecwiti Preifat / Is-adeiladwaith	58,645	9,359	(10,970)	4,753	61,787
	1,032,248	234,945	(213,905)	113,201	1,166,489
Cytundebau arian tramor yn y dyfodol	16			(82)	(58)
Adneuon arian	17,624			(219)	17,316
Symiau derbyniadwy ar gyfer gwerthiannau buddsoddiadau	284				0
Symiau taladwy ar gyfer pryniannau buddsoddiadau	(6,756)				(677)
Ffioedd o fewn cerbyau wedi'u cyfuno				3,202	
Asedau buddsoddi net	1,043,416	234,945	(213,905)	116,102	1,183,070

Cynhwysir costau trafodion, fel comisiwn, treth stamp a ffioedd trafodion eraill, yng nghost y pryniannau a derbyniadau gwerthiannau. Cyfanswm costau trafodion yn ystod y flwyddyn oedd £186,342 (2012/13 £426,308). Roedd y costau ar gyfer 2012/13 yn uwch nag arfer oherwydd trawsnewid i reolwr newydd a oedd yn golygu nifer sylweddol o bryniannau a gwerthiannau buddsoddiadau. Yn ogystal â'r costau yna telir costau anuniongyrchol trwy'r gwasgariad bid-cynnig ar fuddsoddiadau mewn cronfeydd wedi'u cyfuno.

Nodyn 15b – Dadansoddiad o fuddsoddiadau (ac eithrio contractau deilliadol)

31 Mawrth 2013 £'000		31 Mawrth 2014 £'000
	Ecwiti	
	Y Deyrnas Unedig	
45,299	Wedi'u dyfynnu	45,272
	Tramor	
161,398	Wedi'u dyfynnu	193,703
	Cronfeydd wedi'u cyfuno	
	Y Deyrnas Unedig	
218,891	Ymddiriedolaethau Uned	229,634
	Byd-eang (yn cynnwys y DU)	
157,644	Incwm sefydlog	194,386
211,337	Ymddiriedolaethau Uned	231,295
	Tramor	
204,159	Ymddiriedolaethau Uned	205,120
105,974	Ymddiriedolaethau uned eiddo	116,800
58,723	Ecwiti preifat	59,696
3,064	Isadeiladedd	4,497
1,166,489		1,280,403

Dadansoddiad o'r deilliadau

Amcanion a pholisiâu ar gyfer dal deilliadau

Delir y rhan fwyaf o ddeilliadau i ragfantoli ymrwymïadau neu leihau risg yn y gronfa. Gellir defnyddio deilliadau i gael bod yn agored i ased yn fwy effeithlon na'r hyn a fyddai'n bosib drwy ddal yr ased gwaelodol. Rheolir y defnydd a wneir o ddeilliadau'n unol â'r cytundeb rheoli buddsoddiadau sydd wedi'i gytuno rhwng y gronfa a'r rheolwyr buddsoddi amrywiol.

Arian tramor yn y dyfodol

Er mwyn cael digon o amrywiaeth a chymryd mantais o enillion ar fuddsoddiadau tramor, mae cyfran sylweddol o'r portffolio ecwiti sydd wedi'i ddyfynnu sydd yn y gronfa yn cael ei fuddsoddi mewn marchnadoedd stoc tramor. Nid yw'r gronfa'n parhau i ragfantoli cyfradd o'r Ewro o fewn y portffolio a reolir gan UBS.

Ardrefniant	Gwerth yr Ased £'000	Gwerth yr Ymrwymiad £'000
Cytundebau arian dramor yn y dyfodol net ar 31 Mawrth 2014		0
Cymhariaeth blwyddyn cynt		
Cytundebau arian dramor yn y dyfodol yn agored ar 31 Mawrth 2013	3,534	(3,518)
Cytundebau arian dramor yn y dyfodol net ar 31 Mawrth 2013		16

Buddsoddiadau fesul rheolwr buddsoddi

Gwerth Marchnad ar 31 Mawrth 2013			Gwerth Marchnad ar 31 Mawrth 2014		
£'000	%		£'000	%	
412,513	34.9	BlackRock	427,249	33.0	
240,729	20.3	Fidelity	258,421	19.9	
157,648	13.3	Insight	194,394	15.0	
20,887	1.8	Lothbury	23,395	1.8	
61,787	5.2	Partners Group	64,193	5.0	
10,736	0.9	Threadneedle	12,001	0.9	
56,223	4.8	UBS	63,323	4.9	
222,547	18.8	Veritas	252,572	19.5	
1,183,070	100.0		1,295,548	100.0	

Mae'r buddsoddiadau a ganlyn yn cynrychioli mwy na 5% o asedau net y cynllun

Gwerth ar y Farchnad 31 Mawrth 2013 £'000	% cyfanswm y gronfa	Gwarantau	Gwerth ar y Farchnad 31 Mawrth 2014 £'000	% cyfanswm y gronfa
211,337	17.71	Fidelity Institutional Select Global Equity	231,295	17.66
218,889	18.34	BlackRock Asset Management Aquila Life UK Equity Index Fund	229,633	17.53
157,644	13.21	Insight LDI Solution Bonds Plus	194,386	14.84

Nodyn I5c – Benthycia Stoc

Mae'r Datganiad o Egwyddorion Buddsoddi (DoEB) yn nodi y caniateir benthycia stoc yn amodol ar ganiatâd penodol. Ar hyn o bryd, nid yw'r gronfa'n benthycia unrhyw stoc.

NODYN 16 – OFFERYNNAU ARIANNOL

Nodyn 16a – Dosbarthiad offerynnau ariannol

Mae polisiâu cyfrifo'n disgrifio sut mae gwahanol ddsbarthiadau o asedau offerynnau ariannol yn cael eu mesur a sut mae incwm a chostau, yn cynnwys enillion a cholledion gwerth teg, yn cael eu cydnabod. Mae'r tabl a ganlyn yn dadansoddi'r symiau cario o asedau ag ymrwymadau ariannol (ac eithrio arian parod) fesul categori a phennawd datganiad asedau net. Ni ail-ddosbarthwyd unrhyw asedau ariannol yn ystod y cyfnod cyfrifo.

Fel ar 31 Mawrth 2013			Fel ar 31 Mawrth 2014		
Wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled	Benthyciadau ac arian a dderbynnir	Costau ymrwymadau ariannol	Wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled	Benthyciadau ac arian a dderbynnir	Costau ymrwymadau ariannol
£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Asedau Ariannol					
157,644			194,386		
206,697			238,975		
634,387			666,049		
105,974			116,800		
58,723			59,696		
3,064			4,497		
3,562			0		
121	24,662		189	25,959	
	6,216			6,755	
1,170,172	30,878	0	1,280,592	32,714	0
Ymrwymadau Ariannol					
(3,620)			0		
(650)		(3,911)	(308)		(3,452)
(4,270)	0	(3,911)	(308)	0	(3,452)
1,165,902	30,878	(3,911)	1,280,284	32,714	(3,452)

Nodyn 16b – Gwerth teg offerynnau ag ymrwymïadau ariannol

Mae'r tabl isod yn crynhoi gwerth cario'r asedau ariannol a'r ymrwymïadau ariannol fesul dosbarth o offeryn o'i gymharu â'u gwerth teg.

31 Mawrth 2013		31 Mawrth 2014	
Gwerth cario £'000	Gwerth teg £'000	Gwerth cario £'000	Gwerth teg £'000
Asedau Ariannol			
916,860	1,170,172	964,240	1,280,593
30,878	30,878	32,728	32,714
947,738	1,201,050	996,968	1,313,307
Cyfanswm yr Asedau Ariannol			
Ymrwymïadau Ariannol			
(4,216)	(4,270)	(254)	(253)
(3,911)	(3,911)	(2,325)	(3,508)
(8,127)	(8,181)	(2,579)	(3,761)
939,611	1,192,869	994,389	1,309,546
Asedau ariannol net			

Nid yw'r gronfa wedi ymrwymo i unrhyw warantau ariannol sydd angen cyfrifo amdanynt fel offerynnau ariannol.

Nodyn 16c – Prisiad gwerth teg yr offerynnau ariannol sy'n cael eu cario

Mae prisiad yr offerynnau ariannol wedi'i ddsbarthu'n dri lefel, yn unol ag ansawdd a dibynadwyedd y wybodaeth a ddefnyddiwyd i bennu gwerthoedd teg.

Lefel 1

Offerynnau ariannol Lefel 1 yw rhai ble mae eu gwerth teg wedi'i bennu drwy ddefnyddio prisiau wedi'u dyfynnu a heb eu haddasu ar farchnadoedd gweithredol am asedau neu rwymedigaethau cyfwerth. Mae cynhyrchion sydd wedi'u dosbarthu fel rhai Lefel 1 yn cynnwys ecwiti wedi'u dyfynnu, gwarantau sefydlog wedi'u dyfynnu, gwarantau cysylltiedig â mynegai wedi'u dyfynnu ac ymddiriedolaethau uned. Mae'r buddsoddiadau a restrir yn cael eu harddangos am y pris a gynigwyd amdanynt. Mae gwerth y pris a gynigir am y buddsoddiad yn seiliedig ar ddyfyniad marchnad cynigion y farchnad stoc dan sylw.

Lefel 2

Mae offerynnau ariannol Lefel 2 yn rhai ble nad oes prisiau'r farchnad wedi'u dyfynnu ar gael; er enghraifft, pan fo offeryn yn cael ei fasnachu mewn marchnad nad yw'n cael ei hystyried yn un weithredol, neu pan ddefnyddir technegau prisio i bennu gwerth teg a ble mae'r technegau hyn yn defnyddio mewnbwn sy'n seiliedig i raddau helaeth ar ganfyddiadau data'r farchnad.

Lefel 3

Mae offerynnau ariannol Lefel 3 yn rhai ble nad yw o leiaf un mewnbwn a allai gael effaith sylweddol ar brisiad yr offeryn yn seiliedig ar ganfyddiadau data'r farchnad. Gallai offerynnau o'r fath gynnwys buddsoddiadau ecwiti heb eu dyfynnu a chronfa o gronfeydd rhagfantoli, sy'n cael eu prisio gan ddefnyddio technegau prisio amrywiol sy'n gofyn am ddyfarniadau sylweddol wrth bennu rhagdybiaethau priodol.

Mae gwerth y buddsoddiad mewn ecwiti preifat yn seiliedig ar brisiadau a ddarparwyd gan bartneriaid cyffredinol y cronfeydd ecwiti preifat y mae Cronfa Bensiwn Gwynedd wedi buddsoddi ynddynt.

Paratoir y prisiadau hyn yn unol â'r *International Private Equity and Venture Capital Valuation Guidelines*, sy'n dilyn egwyddorion prisio'r IFRS ac US GAAP. Fel arfer, gwneir prisiad yn flynyddol ar ddiwedd mis Rhagfyr. Defnyddir addasiadau llif arian i symud y prisiadau ymlaen i 31 Mawrth fel sy'n briodol. Mae gwerthoedd y buddsoddiad mewn cronfeydd rhagfantioli'n seiliedig ar y gwerth asedau net a ddarparwyd gan reolwr y gronfa. Ceir sicrwydd o'r prisiad yn sgil yr archwiliad annibynnol a gynhelir ar y gwerth.

Mae'r tabl a ganlyn yn rhoi dadansoddiad o asedau ag ymrwymadau ariannol y gronfa bensiwn wedi'i grwpio i Lefelau 1 i 3, yn seiliedig ar y lefel sy'n cael ei rhagweld fel gwerth teg.

Gwerth ar 31 Mawrth 2014	Pris y farchnad a ddyfynnwyd	Gan ddefnyddio canfyddiadau am y mewnbwn	Gan ddefnyddio mewnbwn sylweddol ble na cheir canfyddiad ohono	Cyfanswm
	Lefel 1 £'000	Lefel 2 £'000	Lefel 3 £'000	
Asedau Ariannol				
Asedau ariannol wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled	556,347	660,053	64,193	1,280,593
Benthyciadau a derbyniadau	32,714	0	0	32,714
Cyfanswm yr Asedau Ariannol	589,061	660,053	64,193	1,313,307
Ymrwymadau Ariannol				
Ymrwymadau ariannol wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled	0	(253)	0	(253)
Costau ymrwymadau ariannol	(3,508)	0	0	(3,508)
Cyfanswm yr Ymrwymadau Ariannol	(3,508)	(253)	0	(3,761)
Asedau ariannol net	585,553	659,800	64,193	1,309,546

Gwerth ar 31 Mawrth 2013	Pris y farchnad a ddyfynnwyd	Gan ddefnyddio canfyddiadau am y mewnbwn	Gan ddefnyddio mewnbwn sylweddol ble na cheir canfyddiad ohono	Cyfanswm
	Lefel 1 £'000	Lefel 2 £'000	Lefel 3 £'000	
Asedau Ariannol				
Asedau ariannol wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled	513,845	594,540	61,787	1,170,172
Benthyciadau a derbyniadau	30,878	0	0	30,878
Cyfanswm yr Asedau Ariannol	544,723	594,540	61,787	1,201,050
Ymrwymadau Ariannol				
Ymrwymadau ariannol wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled	0	(4,270)	0	(4,270)
Costau ymrwymadau ariannol	(3,911)	0	0	(3,911)
Cyfanswm yr Ymrwymadau Ariannol	(3,911)	(4,270)	0	(8,181)
Asedau ariannol net	540,812	590,270	61,787	1,192,869

NODYN 17 – NATUR A GRADDFFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL

Risg a rheoli risg

Prif risg hirdymor y gronfa yw y bydd asedau'r gronfa'n annigonol i ymdrin â'i hymrwymiaidau (h.y. y buddion a gafodd eu haddo i aelodau sy'n daladwy). Felly, nod rheoli risg buddsoddi yw lleihau'r risg o weld gostyngiad cyffredinol yng ngwerth y gronfa a gwneud y mwyaf o'r cyfle i wneud enillion ar draws portffolio'r gronfa yn ei gyfanrwydd. Mae'r gronfa'n cyflawni hyn drwy amrywio'i asedau fel ei fod yn cadw lefel risg y farchnad y mae'n agored iddo ar lefel dderbyniol. Yn ogystal, mae'r gronfa'n rheoli ei risg o hylifedd i sicrhau bod digon o hylifedd ar gael i fodloni llif arian rhagweladwy'r gronfa. Mae'r Cyngor yn rheoli'r risgiau buddsoddi hyn fel rhan o'i raglen gyffredinol i reoli risg y gronfa bensiwn.

Y pwyllgor pensiynau sy'n gyfrifol am strategaeth rheoli risg y gronfa. Mae rhaglen reoli risg gyffredinol y Gronfa Bensiwn yn canolbwyntio ar ba mor anwadal yw'r marchnadoedd ariannol ac yn ceisio isafu'r effeithiau andwyol posib ar yr adnoddau sydd ar gael i dalu pensiynau. Mae'r Datganiad Strategaeth Gyllido a gynhyrchwyd gan yr Awdurdod Gweinyddu ar y cyd ag Actiwari'r Gronfa, yn nodi sut bydd hydaledd a risg yn cael eu rheoli mewn perthynas âg ymrwymiaidau. Mae'r Awdurdod Gweinyddu wedi cynhyrchu'r Datganiad Strategaeth Gyllido hwn gan roi ystyriaeth gyffredinol i lefel y risg yn y polisi buddsoddi sydd wedi'i nodi yn y Datganiad Egwyddorion Buddsoddi a gyhoeddwyd dan Reoliad 12 Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Rheoli a Buddsoddi Cronfeydd) 2009 (y Rheoliadau Buddsoddi) a'r polisi cyllido sydd wedi'i nodi yn y Datganiad hwn. Bydd yr Awdurdod Gweinyddu'n parhau i adolygu'r ddwy ddogfen i sicrhau bod y proffil risg cyffredinol yn parhau'n briodol.

a) Risg y farchnad

Risg y farchnad yw'r risg o golledion yn sgil amrywiad ym mhrisiau ecwiti a nwyddau, llog, cyfraddau cyfnewid arian tramor a gwasgariad credyd. Mae'r gronfa'n agored i risg y farchnad yn sgil ei weithgareddau buddsoddi, yn enwedig drwy'r ecwiti mae'n eu dal. Mae lefel y risg yn dibynnu ar amgylchiadau'r farchnad, disgwyliadau o ran prisiau yn y dyfodol, newidiadau mewn enillion a'r gymysgedd o asedau.

Nod strategaeth rheoli risg y gronfa yw adnabod a rheoli risgiau'r farchnad i'r gronfa o fewn paramedrau derbyniol, tra gwneud y mwyaf o'r enillion a geir wrth gymryd risg.

Yn gyffredinol, rheolir anweddolrwydd gormodol yn risg y farchnad drwy amrywio'r portffolio yn ddaearyddol ac o ran sectorau diwydiant a gwarantau unigol. I leihau risg y farchnad, mae'r Cyngor a'i ymgynghorwyr buddsoddi'n monitro cyflwr y farchnad a dadansoddiadau meincnod yn briodol.

Mae'r gronfa'n rheoli'r risgiau hyn mewn dwy ffordd:

- mae pa mor agored yw'r gronfa i risg y farchnad yn cael ei fonitro drwy ddadansoddi ffactorau risg i sicrhau bod y risg yn parhau o fewn lefelau goddefol
- mae pa mor agored yw'r gronfa i risgiau penodol yn cael ei gyfyngu drwy bennu risgiau penodol goddefol ar gyfer buddsoddiadau unigol.

Risg prisiau eraill

Mae risg prisiau eraill yn cynrychioli'r risg y bydd gwerth offeryn ariannol yn amrywio o ganlyniad i newid ym mhris y farchnad (ac eithrio'r risgiau sy'n codi o risg cyfradd llog neu risg cyfradd cyfnewid

arian tramor), boed y newidiadau'n cael eu hachosi gan ffactorau sy'n benodol i'r offeryn unigol neu'r sawl a'i cyflwynodd neu ffactorau sy'n effeithio ar bob offeryn o'r fath yn y farchnad.

Mae'r gronfa'n agored i risg prisiau cyfranddaliadau a deilliadau. Mae hyn yn codi o fuddsoddiadau a ddelir gan y gronfa ble bo ansicrwydd ynghylch eu pris yn y dyfodol. Mae pob buddsoddiad gwarantau yn cyflwyno risg o golli cyfalaf. Ac eithrio cyfranddaliadau a werthir am bris is, pennir y risg fwyaf sy'n deillio o offerynnau ariannol gan werth teg yr offerynnau ariannol. Mae'r colledion posib yn sgil cyfranddaliadau a werthir am bris is yn anghyfyngedig.

Risg prisiau eraill – dadansoddiad sensitifrwydd

Gan ddilyn dadansoddiad o ddata hanesyddol ar enillion ar fuddsoddiadau, mewn ymgynghoriad ag ymgynghorwyr buddsoddi analytig y gronfa, mae newidiadau pris posib wedi cael eu pennu ar gyfer y gwahanol categorïau o asedau sy'n cael ei ddal gan y Gronfa. Mae'r cyfraddau i'w defnyddio ar gyfer categorïau asedau'r Gronfa fel a ganlyn:

Math o ased	Newid posib yn y farchnad (+/-)	
	31 Mawrth 2013	31 Mawrth 2014
	%	%
Ecwiti	12.5	11.6
Incwm sefydlog	1.5	1.3
Buddsoddiadau amgen (ecwiti preifat)	9.6	6.2
Eiddo	1.9	2.4
Arian	0.0	0.0

Mae'r anwedolrwydd a nodir uchod yn gyson ag un gwriad safonol yn newid gwerth yr asedau dros y tair blynedd ddiweddaraf. Mae'r dadansoddiad yn tybio bod pob newidyn arall, yn enwedig cyfraddau cyfnewid arian tramor a chyfraddau llog, yn parhau'r un fath.

Pe byddai pris buddsoddiadau'r gronfa ar y farchnad wedi cynyddu/gostwng yn unol â'r uchod, byddai'r newid ym mhris y farchnad yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion wedi bod fel a ganlyn:

Math o ased	Gwerth fel ar 31	Canran newid	Gwerth ar ôl cynnydd	Gwerth ar ôl gostyngiad
	Mawrth 2014			
	£'000	%	£'000	£'000
Ecwiti	905,024	11.6	1,009,826	800,222
Ymddiriedolaethau incwm sefydlog	194,386	1.3	196,913	191,859
Buddsoddiadau amgen (ecwiti preifat)	64,193	6.2	68,154	60,232
Eiddo	116,800	2.4	119,615	113,985
Arian	25,839	0.0	25,844	25,834
Cyfanswm asedau sydd ar gael i dalu buddion	1,306,242		1,420,352	1,192,132

Math o ased	Gwerth fel ar 31	Canran newid	Gwerth ar ôl cynnydd	Gwerth ar ôl gostyngiad
	Mawrth 2013			
	£'000	%	£'000	£'000
Ecwiti	841,084	12.5	946,556	735,612
Ymddiriedolaethau incwm sefydlog	157,644	1.5	160,056	155,232
Buddsoddiadau amgen (ecwiti preifat)	61,787	9.6	67,694	55,880
Eiddo	105,974	1.9	108,009	103,939
Arian	24,047	0.0	24,049	24,044

Cyfanswm asedau sydd ar gael i dalu buddion

1,190,536

1,306,364

1,074,707

Risg cyfraddau llog

Mae'r gronfa'n buddsoddi mewn asedau ariannol yn bennaf er mwyn cael enillion ar fuddsoddiadau. Mae'r buddsoddiadau hyn yn agored i risgiau cyfraddau llog, sy'n cynrychioli'r risg y bydd gwerth teg llif arian offeryn ariannol yn y dyfodol yn amrywio yn sgil newidiadau yng nghyfraddau llog y farchnad.

Mae cyfradd llog y gronfa'n cael ei monitro'n gyson, yn unol â strategaeth rheoli risg y gronfa, yn cynnwys monitro pa mor agored ydyw i'r cyfraddau llog ac asesiad o'r gwir gyfraddau llog yn erbyn y meincnodau perthnasol.

Gweler pa mor agored yn uniongyrchol yw'r gronfa i newidiadau mewn cyfraddau llog fel ar 31 Mawrth 2014 a 31 Mawrth 2013 isod. Mae'r ffigyrau isod yn cyflwyno'r gyfradd llog yn seiliedig ar werth teg yr asedau ariannol gwaelodol:

Math o ased	Fel ar 31 Mawrth	Fel ar 31 Mawrth
	2013	2014
	£'000	£'000
Arian parod a'r hyn sy'n gyfwerth	7,466	10,695
Balansau arian parod	17,316	15,452
Gwarantau llog sefydlog	157,644	194,386
Cyfanswm	182,426	220,533

Dadansoddiad sensitifrwydd risg cyfraddau llog

Mae'r Cyngor yn cydnabod y gall cyfraddau llog amrywio ac effeithio ar incwm i'r gronfa a gwerth yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion. Mae newid 1% mewn cyfraddau llog yn gyson â lefel y sensitifrwydd a ddefnyddiwyd fel rhan o strategaeth rheoli risg y gronfa. Mae'r dadansoddiad isod yn rhagdybio bod pob newidyn arall, yn enwedig cyfraddau cyfnewid, yn parhau'n gyson, ac mae'n dangos yr effaith yn ystod y flwyddyn ar yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion o newid o +/- 1% mewn cyfraddau llog:

Math o ased	Swm cario fel ar 31 Mawrth 2014	Newid yn y flwyddyn yn yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion	
		+1%	-1%
	£'000	£'000	£'000
Arian parod a'r hyn sy'n gyfwerth	10,695	107	(107)
Balansau arian parod	15,452	155	(155)
Gwarantau llog sefydlog*	194,386	(1,108)	1,108
Cyfanswm y newid yn yr asedau sydd ar gael	220,533	(846)	846

Math o ased	Swm cario fel ar 31 Mawrth 2013	Newid yn y flwyddyn yn yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion	
		+1%	-1%
	£'000	£'000	£'000
Arian parod a'r hyn sy'n cyfateb	7,466	75	(75)
Balansau arian parod	17,316	173	(173)
Gwarantau llog sefydlog*	157,644	851	(851)

Cyfanswm y newid yn yr asedau sydd ar gael	182,426	1,099	(1,099)
---	----------------	--------------	----------------

Nid yw newid 1% ar gyfradd llog yn cael effaith uniongyrchol ar warantau llog sefydlog ond mae'n cael effaith rhannol fel y cyfrifir yn y tablau uchod.

Risg arian tramor

Mae risg arian yn cynrychioli'r risg y bydd gwerth teg llyf arian offeryn ariannol yn y dyfodol yn amrywio yn sgil newidiadau yng nghyfraddau cyfnewid arian tramor. Mae'r gronfa'n agored i risg arian ar offerynnau ariannol sy'n cael eu cynrychioli mewn unrhyw arian ac eithrio arian swyddogaethol y gronfa (£UK). Mae'r gronfa'n dal asedau sy'n cael eu cynrychioli mewn arian ac eithrio £UK.

Mae gan y gronfa ymrwymadau ecwiti preifat ac is-adeiladwaith mewn arian tramor (€140miliwn a \$7miliwn). Mae'r ymrwymadau hyn yn cael eu tynnu i lawr ar gais y rheolwr buddsoddi dros nifer o flynyddoedd. Gweler yr ymrwymadau cyfredol sy'n aros yn Nodyn 24. Y risg dan sylw yw y bydd y bunt yn wan o'i chymharu â'r ddoler a'r ewro pan fydd yr ymrwymadau'n cael eu tynnu i lawr ac y bydd yn cryfhau pan fo'r gronfa wedi'i chyllido'n llawn. Mae'r gronfa wedi bod yn ariannu'r ymrwymadau ers 2005 felly mae'r ymrwymadau wedi'i gydbwyso dros gyfnod maith o amser.

Mae cyfradd cyfnewid arian y gronfa'n cael ei gyfrifo ar sail anweddolrwydd yr arian tramor fyddai'n effeithio ar werth y buddsoddiadau ac unrhyw arian fyddai'n cael ei ddal yn yr arian tramor hynny.

Mae'r tabl a ganlyn yn crynhoi pa mor agored yw'r gronfa i newidiadau mewn arian fel ar 31 Mawrth 2014 ac fel ar ddiwedd y cyfnod blaenorol:

Agored i newidiadau mewn arian – math o ased	Fel ar 31 Mawrth 2013 £'000	Fel ar 31 Mawrth 2014 £'000
Ecwiti tramor a Byd-eang	576,897	630,118
Incwm Sefydlog Byd-eang	157,644	194,386
Buddsoddiadau amgen (ecwiti preifat ac isadeiladedd)	61,787	64,193
Eiddo tramor	3,673	3,276
Arian dramor	121	189
Cyfanswm yr asedau tramor	800,122	892,162

Risg arian tramor – dadansoddiad sensitifrwydd

Yn dilyn dadansoddi data hanesyddol mewn ymgynghoriad ag ymgynghorwyr buddsoddi analytig y gronfa, mae'r anweddolrwydd sy'n gysylltiedig â newidiadau mewn cyfraddau cyfnewid arian tramor wedi cael eu cyfrifo wrth ddefnyddio anweddolrwydd hanesyddol yr arian tramor a'r symiau cymharol ym muddsoddiadau'r gronfa.

Ystyrir bod newid o 5.2% yn yr arian tramor yn rhesymol yn seiliedig ar ddadansoddiad ymgynghorwyr buddsoddi analytig y gronfa o newidiadau hanesyddol hirdymor yn y cyfraddau cyfnewid ar ddiwedd y mis dros gyfnod treigl o 36 mis hyd at 31 Mawrth 2014. Y canran cyfatebol ar gyfer y flwyddyn yn diweddu ar 31 Mawrth 2013 oedd 5.2%. Mae'r dadansoddiad yn tybio bod pob newidyn arall, yn enwedig cyfraddau llog, yn parhau'n gyson.

Mae'r tablau isod yn dangos dadansoddiad o ddatguddiad y Gronfa at arian tramor unigol fel ar 31 Mawrth 2014 ac ar ddiwedd y flwyddyn ariannol cynt:

Datguddiad i Arian Tramor - fesul arian tramor	Gwerth ar 31 Mawrth 2014	Newid	Gwerth ar gynnydd	Gwerth ar leihad
	£'000	%	£'000	£'000
Doler Awstralia	12,958	9.8	14,227	11,687
Real Brasil	5,543	12.7	6,247	4,840
EWRO	91,180	6.3	96,933	85,426
Doler Hong Kong	8,320	8.0	8,984	7,656
Rand De Afrika	7,290	11.3	8,114	6,465
Krona Sweden	6,701	7.0	7,172	6,230
Ffranc Swistir	9,897	7.4	10,631	9,163
Doler UD	119,472	8.1	129,114	109,831
Buddsoddiadau wedi'u cyfuno				
Basged Fyd-eang	425,681	5.2	447,859	403,503
Basged Fyd-eang heb DU	177,994	5.7	188,087	167,902
Basged Marchnadoedd Allddod	27,126	6.4	28,853	25,398
Cyfanswm y newid yn yr asedau sydd ar gael	892,162	5.2	938,366	845,958

* Mae'r % newid ar gyfer arian dramor yn ei chyfanrwydd yn y tabl uchod yn cynnwys effaith cyberthyniad dros yr arian tramor gwaelodol

Datguddiad i Arian Tramor - fesul arian tramor	Gwerth ar 31 Mawrth 2013	Newid	Gwerth ar gynnydd	Gwerth ar leihad
	£'000	%	£'000	£'000
Doler Awstralia	11,926	10.0	13,113	10,739
Real Brasil	6,175	11.6	6,892	5,457
EWRO	88,385	7.8	95,279	81,491
Doler Hong Kong	5,876	8.5	6,378	5,375
Yen Siapan	5,850	11.8	6,538	5,161
Krone Norwy	5,720	9.0	6,237	5,202
Rand De Afrika	6,692	12.0	7,492	5,892
Krona Sweden	5,794	8.1	6,265	5,323
Ffranc Swistir	6,993	9.4	7,648	6,339
Doler UD	83,570	8.7	90,873	78,266
Buddsoddiadau wedi'u cyfuno				
Basged Fyd-eang	368,981	5.3	388,611	349,351
Basged Fyd-eang heb DU	174,768	5.8	184,904	164,631
Basged Marchnadoedd Allddod	29,392	6.4	31,281	27,502
Cyfanswm y newid yn yr asedau sydd ar gael	800,122	5.2	841,405	758,835

Agored i newidiadau mewn arian tramor – math o ased	Swm cario fel ar 31 Mawrth 2014	Newid yn y flwyddyn yn yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion	
		Gwerth ar gynnydd	Gwerth ar leihad
	£'000	£'000	£'000
Ecwiti tramor a Byd-eang	630,118	662,751	597,485
Incwm Sefydlog Byd-eang	194,386	204,453	184,319
Buddsoddiadau amgen (ecwiti preifat ac isadeiladedd)	64,193	67,517	60,869
Eiddo tramor	3,276	3,446	3,106
Arian dramor	189	199	179
Cyfanswm y newid yn yr asedau sydd ar gael	892,162	938,366	845,958

Agored i newidiadau mewn arian tramor – math o ased	Swm cario fel ar 31 Mawrth 2013	Newid yn y flwyddyn yn yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion	
		Gwerth ar gynnydd	Gwerth ar leihad
	£'000	£'000	£'000
Ecwiti tramor a Byd-eang	576,897	606,662	547,128
Incwm Sefydlog Byd-eang	157,644	165,778	149,510
Buddsoddiadau amgen (ecwiti preifat ac isadeiladedd)	61,787	64,975	58,599
Eiddo tramor	3,673	3,862	3,483
Arian dramor	121	128	115
Cyfanswm y newid yn yr asedau sydd ar gael	800,122	841,405	758,835

b) Risg credyd

Mae risg credyd yn cynrychioli'r risg y bydd gwrthbarti i drafodion neu offeryn ariannol yn methu â gwireddu goblygiad ac yn creu colled ariannol i'r gronfa o ganlyniad i hynny. Yn gyffredinol, mae gwerth buddsoddiadau ar y farchnad yn adlewyrchu asesiad o gredyd wrth eu prisio ac felly darperir ar gyfer y risg o golled yng ngwerth cario asedau ariannol ag ymrwymadau'r gronfa.

Yn ei hanfod, mae portffolio buddsoddi cyfan y gronfa'n agored i beth risg credyd, ac eithrio o ran y deilliadau, pan fo'r risg yn gyfwerth â gwerth marchnad net deilliad positif. Fodd bynnag, mae dewis gwrthbartion, broceriaid a sefydliadau ariannol o ansawdd uchel yn isafu'r risg credyd a allai godi yn sgil methiant i setlo trafodion yn brydlon.

Gweler isod meincnod ar gyfer y ganran o'r cronfeydd a ddelir gan y rheolwyr buddsoddi:

Rheolwr Buddsoddi	Canran o'r Portffolio
BlackRock	29.5%
Fidelity	19%
Insight	15%
Partners Group	7.5%
Eiddo (UBS, Threadneedle, Lothbury, BlackRock)	10%
Veritas	19%

Mae'r holl fuddsoddiadau a ddelir gan reolwyr buddsoddi'n cael eu dal yn enw'r Gronfa Bensiwn felly, os yw'r rheolwr buddsoddi'n methu, nid yw buddsoddiadau'r Gronfa yn cael eu cyfrif yn rhan o'i asedau.

Cynrychiolir risg credyd contract gan y taliad net neu'r enillion sy'n aros, ynghyd â chost adennill y sefyllfa ddeilliadol pan fo gwrthbarti'n diffygdalu. Mae'r risg weddilliol yn fân yn sgil yr amrywiol bolisiau yswiriant a ddelir i ymdrin â gwrthbartion sy'n diffygdalu.

Mae'r risg credyd ar gontractau deilliadol dros y cownter yn cael ei isafu gan fod gwrthbartion yn gyfryngwyr ariannol cydnabyddedig sydd â statws credyd derbyniol sydd wedi'i bennu gan asiantaeth statws credyd cydnabyddedig.

Er mwyn uchafu'r dychweliadau o Fuddsoddiadau Tymor Byr ac Adnau Arian, mae'r cyngor yn buddsoddi unrhyw arian gwarged dros dro yn ei gyfrifon banc gydag unrhyw arian gwarged dros ben yng nghyfrifon banc y Gronfa Bensiwn. Telir rhaniad priodol o'r llog a enillir i'r Gronfa Bensiwn a rhennir unrhyw golledion wrth fuddsoddi ar sail yr un gyfran. Oherwydd natur y trefniadau banc nid yw unrhyw arian gwarged yng nghyfrifon banc y gronfa Bensiwn yn cael ei drosglwyddo i gyfrifon banc y Cyngor. Am fod y buddsoddiadau tymor byr yn cael eu gwneud mewn enw Cyngor Gwynedd maent yn dangos yn llawn ar fantolen y Cyngor. Efen y Gronfa Bensiwn o'r buddsoddiadau tymor byr a'r adnau arian ar 31 Mawrth 2014 oedd £12.1m (£7.4m ar 31 Mawrth 2013).

Ni adneuir arian mewn banciau a sefydliadau ariannol oni bai eu bod yn cael eu graddio o ran statws credyd yn annibynnol, a'u bod yn bodloni meini prawf credyd y Cyngor. Yn ogystal, mae'r Cyngor wedi gosod cyfyngiadau ar y ganran uchaf o adneuon y gellir eu gwneud mewn unrhyw ddsbarth o sefydliad ariannol penodol. Hefyd, mae'r Cyngor yn buddsoddi canran a gytunwyd o gronfeydd yn y marchnadoedd arian er mwyn cael buddsoddiadau amrywiol. Mae'r cronfeydd marchnad arian a ddewiswyd oll wedi derbyn statws credyd AAA gan asiantaeth statws credyd arweiniol. Cred y Cyngor ei fod wedi rheoli pa mor agored ydyw i risg credyd a dim ond un profiad o ddiffygdalu neu adneuon nad oes modd eu hadennill sydd ganddo, sef pan roddwyd Banc Heritable yn nwylo'r gweinyddwyr yn 2008. Gweler manylion llawn yn Nodyn 26.

Nid yw cyflogwyr y gronfa'n cael eu hasesu ar hyn o bryd ar gyfer eu statws credyd neu ar gyfer y cyfyngiadau credyd unigol sydd wedi'u gosod. Mae risg yn bodoli na ellir casglu cyfraniadau gan gyflogwyr ble nad oes ganddynt unrhyw aelodau sy'n cyfrannu (e.e. y risg sy'n gysylltiedig â chyflogwyr gyda nifer fechan o aelodau sy'n dewis peidio â chyfrannu), felly mae'r Awdurdod Gweinyddu'n monitro newidiadau mewn aelodaeth bob blwyddyn.

Bydd angen i gyflogwyr newydd sy'n dod yn rhan o'r gronfa gytuno i ddarparu bond neu gael gwarant i arbed y risg o golledion ariannol i'r gronfa yn y dyfodol pe na fyddai'r cyflogwr dan sylw'n medru bodloni

ei hymrwymiaidau pensiwn pe byddai'n ymadael â'r gronfa. Fel y dangosir yn Nodyn 25 mae tri chyflogwr wedi darparu bondiau. Bydd unrhyw ymrwymiaidau ar y gronfa yn y dyfodol o ganlyniad i gyflogwr yn ymadael yn cael eu cario gan y Gronfa a'u rhannu dros yr holl gyflogwyr. Gwneir hyn i sicrhau bod y cyfnodau a'r symiau adfer actiwaraidd yn cael eu cadw ar lefel y gall cyflogwyr llai ymdopi â hi.

Mae'r risg wedi cynyddu yn sgil dyfarniad cyfreithiol diweddar, fydd o bosib yn pennu na ellir codi cyfraniadau ar gyflogwyr nad oes ganddynt aelodau sy'n cyfrannu dan Reoliadau Gweinyddu'r CPLIL. Fodd bynnag, nid yw'r dyfarniad hwn yn effeithio ar allu'r gronfa i gasglu cyfraniadau yn dilyn prisiad ymadael dan Reoliad 38(2). Gellir rhoi cyfarwyddyd i'r Actiwari ystyried adolygu'r cyfraddau a'r dystysgrif Addasiadau i gynyddu cyfraniadau cyflogwr dan Reoliad 38 Rheoliadau CPLIL (Gweinyddu) 2008, rhwng y prisiad a gynhelir bob tair blynedd.

c) Risg Hylifedd

Mae'r risg hylifedd yn cynrychioli'r risg na fydd modd i'r gronfa fodloni ei oblygiadau ariannol wrth iddynt ddod yn ddyledus. Felly, mae'r Cyngor yn cymryd camau i sicrhau bod gan y gronfa bensiwn ddigon o adnoddau arian parod i fodloni ei hymrwymiaidau. Bydd hyn yn hynod wir am arian parod o'r mandadau cydweddu arian parod o'r brif strategaeth fuddsoddi i fodloni'r costau talu pensiynwyr; ac arian parod i fodloni ymrwymiaidau buddsoddi.

Mae gan yr Awdurdod Gweinyddol system rheoli llif arian gynhwysfawr sy'n ceisio sicrhau bod arian parod ar gael pe bai ei angen. Yn ogystal, mae'r cyfraniadau cyfredol a dderbynnir gan gyflogwyr ac aelodau yn cyfrannu'n llawer mwy na'r hyn a delir allan mewn buddion. Buddsoddir yr arian parod dros ben ac ni ellir ei dalu'n ôl i gyflogwyr. Mae Actiwari'r Gronfa yn sefydlu'r cyfraniadau y dylid eu talu fel y gellir bodloni holl rwymedigaethau'r dyfodol.

Nid oes unrhyw gyfyngiad ar y swm y gall cyfrif banc y Gronfa Bensiwn ei ddal. Dylai'r symiau a ddelir yn y cyfrif hwn fodloni anghenion hylifedd arferol y gronfa. Mae unrhyw arian dros ben dros dro yn cael ei fuddsoddi gan yr Awdurdod Gweinyddol yn unol â'r Datganiad Strategaeth Rheoli y Trysorlys er mwyn darparu incwm ychwanegol i'r Gronfa Bensiwn. Buddsoddir arian parod dros ben yn unol â'r Datganiad Egwyddorion Buddsoddi.

Yn ogystal, mae gan y gronfa fynediad at gyfleuster gorddrafft trwy drefniadau cyfrifon banc grwp yr Awdurdod Gweinyddol. Dim ond i fodloni gwahaniaethau amseru tymor byr ar daliadau pensiwn y defnyddir y cyfleuster hwn. Gan mai benthyciadau byrdymor eu natur yw'r rhain, ystyrir bod pa mor agored i risg credyd yw'r gronfa yn hyn o beth yn ddibwys.

Mae'r gronfa'n diffinio asedau hylifol fel asedau y gellir eu trosglwyddo'n arian parod o fewn tri mis. Asedau anhylif yw'r asedau fydd yn cymryd cyfnod hwy na thri mis i'w trosglwyddo'n arian parod. Fel ar 31 Mawrth 2014, roedd gwerth yr asedau anhylif yn £126m, sy'n cynrychioli 9.6% o gyfanswm asedau'r gronfa (31 Mawrth 2013: £117m, a oedd yn cynrychioli 10.1% o gyfanswm asedau'r gronfa).

Mae rheolwyr yn paratoi rhagolygon llif arian cyfnodol er mwyn deall a rheoli amseriad llif arian y gronfa. Mae lefel strategol briodol y balans arian parod i'w ddal yn ffurfio rhan o strategaeth fuddsoddi'r gronfa.

Mae'r holl rwymedigaethau ariannol ar 31 Mawrth 2014 yn ddyledus o fewn blwyddyn, yn yr un modd ag ar 31 Mawrth 2013.

Risg ail ariannu

Y risg allweddol yw y bydd y Cyngor wedi'i rwymo i ailgyflenwi cyfran sylweddol o offerynnau ariannol ei gronfa bensiwn pan fo cyfraddau llog yn anffafriol. Nid oes gan y Cyngor unrhyw offerynnau ariannol sydd â risg ail ariannu'n rhan o'i strategaethau rheoli trysorlys a buddsoddi.

NODYN 18 – TREFNIADAU CYLLIDO

Yn unol â Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Gweinyddu) 2008, mae actiwari'r gronfa yn ymgymryd â phrisiad bob tair blynedd er mwyn sefydlu'r gyfradd cyfraniadau i gyflogwyr ar gyfer y tair blynedd i ddod. Cynhaliwyd y prisiad diwethaf fel ar 31 Mawrth 2013.

Disgrifiad o'r Polisi Cyllido

Amlinellir y polisi cyllido yn y Datganiad Strategaeth Gyllido (FSS), dyddiedig mis Mawrth 2014.

Mae elfennau allweddol y polisi cyllido fel a ganlyn:

- sicrhau hydaledd hirdymor y gronfa (a chyfradd y gronfa sydd i'w phriodoli i gyflogwyr unigol)
- sicrhau bod digon o arian ar gael i fodloni'r holl rwymedigaethau pensiwn wrth iddynt ddod yn daladwy
- peidio â gosod rhwystrau diangen ar strategaeth fuddsoddi'r gronfa fel y gall yr Awdurdod Gweinyddu geisio cael yr enillion mwyaf ar fuddsoddiadau (ac felly leihau cost y buddion) am lefel briodol o risg
- cynorthwyo cyflogwyr i adnabod a rheoli ymrwymadau pensiwn wrth iddynt gronni
- isafu'r raddfa o newid byrdymor yn lefel cyfraniadau pob cyflogwr pan fo'r Awdurdod Gweinyddu'n ystyried ei bod yn rhesymol gwneud hynny
- defnyddio mesurau rhesymol i leihau'r risg i gyflogwyr eraill ac yn benodol i'r rhai sy'n talu'r dreth gyngor yn sgil cyflogwr yn diffyg dalu ei rwymedigaethau pensiwn
- ymdrin â gwahanol nodweddion y cyflogwyr neu'r grwpiau o gyflogwyr gwahanol cyhyd ag y bo hyn yn ymarferol a chost effeithiol.

Amlinella'r FSS sut mae'r Awdurdod Gweinyddu yn ceisio cydbwysu'r nodau croestynnol o ddiogelu hydaledd y Gronfa a chadw cyfraniadau cyflogwyr yn sefydlog.

O ran cyflogwyr oedd â chyfamod digon cryf yn ôl yr Awdurdod Gweinyddu, mae cyfraniadau wedi cael eu sefydlogi yn is na'r gyfradd ddamcaniaethol sydd ei hangen i sicrhau bod eu cyfran nhw o'r Gronfa yn dychwelyd i gael ei ariannu'n llawn dros 21 mlynedd os yw'r rhagdybiaethau prisio yn cael eu cadarnhau. Defnyddiwyd dull modelu ymrwymadau-asedau sy'n dangos os caiff y cyfraddau cyfrannu hyn eu talu a bod newidiadau cyfraniadau yn y dyfodol yn cael eu cyfyngu fel y nodir yn y FSS, fod yna siawns gwell na 80% o hyd y bydd y gronfa yn dychwelyd i ariannu'n llawn dros y 21 mlynedd.

Sefyllfa Gyllido ar adeg y Prisiad Cyllido Ffurfiol Diwethaf

Cynhaliwyd y prisiad actwaraidd mwyaf diweddar dan Reoliad 36 Rheoliadau (Gweinyddol) Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol 2008 ar 31 Mawrth 2013. Datgelodd y prisiad hwn fod asedau'r Gronfa, oedd wedi'u prisio'n £1,195 miliwn ar 31 Mawrth 2013, yn ddigon i dalu 85% o'r ymrwymadau (h.y. gwerth cyfredol y buddion ymddeol sydd wedi'u haddo) oedd wedi'u cronni hyd at y dyddiad hwnnw. O ganlyniad, y diffyg ym mhriiad 2013 oedd £210 miliwn.

Y gyfradd gyfraniadau cyffredin ar gyfer y gronfa gyfan, yn seiliedig ar y lefel gyllido ar 31 Mawrth 2013

yw 18.3% ar gyfer gwasanaeth yn y dyfodol a 5.6% pellach i ariannu diffyg mewn gwasanaeth yn y gorffennol, sy'n rhoi cyfanswm cyfradd o 23.9%. Mae'r gyfradd gyfraniadau cyffredin yn ffigwr damcaniaethol - fel cyfartaledd ar draws y gronfa gyfan. Pennwyd cyfraniadau unigol cyflogwyr ar gyfer y cyfnod rhwng 1 Ebrill 2014 hyd at 31 Mawrth 2017 yn unol â pholisi cyllido'r Gronfa fel y nodir yn ei FSS.

Prif Rhagdybiaethau Actwaraidd a'r Dull a ddefnyddiwyd i Brisio'r Ymrwymadau

Disgrifir y manylion llawn am y dulliau a'r rhagdybiaethau a ddefnyddiwyd yn yr adroddiad prisio, dyddiedig 31 Mawrth 2014.

Dull

Aseswyd yr ymrwymadau drwy ddefnyddio dull buddion cronodig sy'n ystyried aelodaeth pensiynadwy hyd at y dyddiad prisio, ac yn ystyried cynnydd disgwyliedig mewn cyflog yn y dyfodol, ymddeoliad neu ddyddiad disgwyliedig cynharach o adael aelodaeth pensiynadwy.

Rhagdybiaethau

Dilynwyd dull sy'n gysylltiedig â'r farchnad i brisio'r ymrwymadau er mwyn sicrhau cysondeb gyda phrisiad o asedau'r Gronfa o'u gwerth ar y farchnad.

Roedd y rhagdybiaethau ariannol allweddol a fabwysiadwyd ar gyfer prisiad 2013 fel a ganlyn:

	% y flwyddyn Nominal	% y flwyddyn Gwir
Cyfradd disgownt	4.7	2.2
Cynnydd mewn cyflog*	4.3	1.8
Chwyddiant prisiau / Cynnydd mewn pensiwn	2.5	-

* Tybiaethau ar gyfer codiadau cyflog yw 1% y flwyddyn tan 31 Mawrth 2016 ac yn newid i'r tybiaethau tymor hir wedi hynny.

Y rhagdybiaeth ddemograffig allweddol oedd yr ystyriaeth a roddwyd i hirhoedledd. Mae'r rhagdybiaethau disgwyliaid oes a fabwysiadwyd ar gyfer prisiad 31 Mawrth 2013 yn gyfres bwrpasol o VitaCurves sydd wedi'u teilwra'n benodol i gyd-fynd â phroffil aelodau'r gronfa. Mae'r VitaCurves hyn yn seiliedig ar ddata a gyflwynwyd gan yr Awdurdod Gweinyddu. Roedd disgwyliaid oes yn y dyfodol yn seiliedig ar adolygiad marwolaeth yr actiwari ar gyfer y gronfa, fel a ganlyn:

Rhagdybiaethau marwolaeth yn 65 mlwydd oed	Gwryw Blynnyddoedd	Benyw Blynnyddoedd
Pensiynwyr cyffredol	22.0	24.0
Pensiynwyr y dyfodol (tybir eu bod yn 45 mlwydd oed ar hyn o bryd)	24.4	26.6

Profiad yn ystod y Cyfnod ers mis Ebrill 2013

Mae'r profiad wedi bod ychydig yn well na'r disgwyl ers y prisiad diwethaf (ac eithrio effaith unrhyw newidiadau mewn aelodaeth). Mae enillion gwir fondiau wedi cynyddu ac mae enillion ar asedau wedi bod yn well na'r disgwyl sy'n golygu bod lefelau cyllido yn y dyfodol yn debygol o fod wedi gwella ers prisiad 2013.

Cynhelir prisiad actiwaraidd nesaf fel ar 31 Mawrth 2016. Adolygir y Datganiad Strategaeth Cyllido ar yr un adeg.

NODYN 19 – GWERTH CYFREDOL ACTIWARAIDD Y BUDDION YMDDEOL SYDD WEDI’U HADDO

Yn ogystal â’r prisiad cyllido bob tair blynedd, mae’r actiwari hefyd yn cynnal prisiad o rwymedigaethau’r gronfa bensiwn, yn seiliedig ar IAS19 bob blwyddyn gan ddefnyddio’r un data sylfaenol â’r prisiad cyllido wedi’i dynnu ymlaen i’r flwyddyn ariannol gyfredol, gan ystyried y newidiadau yn niferoedd yr aelodau a diweddarau rhagdybiaethau ar gyfer y flwyddyn gyfredol.

Er mwyn asesu gwerth y buddion yn seiliedig ar hyn, mae’r actiwari wedi diweddarau’r rhagdybiaethau actiwaraidd (gweler isod) o’r rhai a ddefnyddir er dibenion cyllido (gweler Nodyn 18) a hefyd mae wedi’u defnyddio i ddarparu’r adroddiadau IAS19 a FRS17 ar gyfer cyflogwyr unigol yn y gronfa. Yn ogystal, mae’r actiwari wedi prasio buddion salwch a marwolaeth yn unol ag IAS19.

Roedd gwerth cyfredol actiwaraidd y buddion ymddeol sydd wedi’u haddo ar 31 Mawrth 2014 yn £1,747m (£1,667m ar 31 Mawrth 2013). Mae’r holl fuddion ymddeol yn arhosol. Nid yw cyfrifon y gronfa’n ystyried yr ymrwymadau i dalu pensiynau a buddion eraill yn y dyfodol.

Mae’r ymrwymadau uchod wedi’u cyfrifo’n seiliedig ar IAS19 ac felly maent yn wahanol i ganlyniadau’r prisiad cyllido bob tair blynedd a gynhaliwyd yn 2013 (gweler Nodyn 18) gan fod IAS 19 yn nodi cyfradd ddisgownt yn hytrach na chyfradd sy’n adlewyrchu cyfraddau’r farchnad.

Y rhagdybiaethau a ddefnyddiwyd

Defnyddwyd y tybiaethau ariannol sydd yn cael eu mabwysiadu ar gyfer adroddiad IAS19 yr Awdurdod Gweinyddol fel y ganlyn:

	31 Mawrth 2013	31 Mawrth 2014
Rhagdybiaeth	%	%
Chwyddiant / cyfradd cynnydd mewn pensiwn	2.8	2.8
Cyfradd cynnydd mewn cyflog*	5.1*	4.6**
Cyfradd ddisgownt	4.5	4.3

* Tybir cynnydd cyflog 1% y.f. hyd at 31 Mawrth 2015 yn dychwelyd i’r gyfradd tymor hir wedyn.

** Tybir cynnydd cyflog 1% y.f. hyd at 31 Mawrth 2016 yn dychwelyd i’r gyfradd tymor hir wedyn.

Defnyddwyd yr un tybiaeth hirhoedledd fel ar gyfer asesu’r sefyllfa cyllido fel a dangosir yn Nodyn 18 uchod.

Mae’r rhagdybiaeth cymudiad yn caniatáu i bensiynwyr y dyfodol dewis cyfnewid pensiwn am arian parod di-dreth ychwanegol o hyd at 50% o gyfyngiadau Cyllid a Thollau EM am wasanaeth hyd at 31 Mawrth 2008 a 75% o gyfyngiadau Cyllid a Thollau EM am wasanaeth o 1 Ebrill 2008.

NODYN 20 – ASEDAU CYFREDOL

2012/13		2013/14
£'000		£'000
753	Cyfraniadau sy'n ddyledus – gweithwyr	1,119
2,584	Cyfraniadau sy'n ddyledus – cyflogwyr	3,861
2,879	Amrywiol Ddyledwyr	1,775
6,216	Cyfanswm Dyledwyr	6,755
7,466	Arian	10,695
13,682	Cyfanswm	17,450

Dadansoddiad o ddyledwyr

2012/13		2013/14
£'000		£'000
1,918	Awdurdod Gweinyddol	2,116
1,394	Cyrff llywodraeth ganolog	955
1,347	Awdurdodau lleol eraill	2,564
3	Cyrff GIG	3
1,554	Endidau ac unigolion eraill	1,117
6,216	Cyfanswm	6,755

NODYN 21 – YMRWYMIADAU CYFREDOL

2012/13		2013/14
£'000		£'000
1,616	Amrywiol gredydwyr	1,904
2,267	Buddion sy'n daladwy	1,548
3,883	Cyfanswm	3,452

Dadansoddiad o gredydwy

2012/13		2013/14
£'000		£'000
866	Awdurdod Gweinyddol	1,126
15	Cyrff llywodraeth ganolog	22
5	Awdurdodau lleol eraill	0
2,997	Endidau ac unigolion eraill	2,304
3,883	Cyfanswm	3,452

NODYN 22 – CYFRANIADAU GWIRFODDOL YCHWANEGOL (AVC)

Mae gwerth y cronfeydd ar y farchnad wedi'i nodi isod:

	Gwerth ar y Farchnad 31 Mawrth 2013	Gwerth ar y Farchnad 31 Mawrth 2014
	£'000	£'000
Clerical Medical	2,734	2,792
Equitable Life	413	380
Standard Life	189	214
Cyfanswm	3,336	3,386

Talwyd cyfraniadau AVC yn uniongyrchol i'r tri rheolwr fel a ganlyn:

	2012 / 2013	2013 / 2014
	£'000	£'000
Clerical Medical	372	331
Equitable Life	1	0
Standard Life	12	10
Cyfanswm	385	341

NODYN 23 – TRAFODION PARTÏON CYSYLLTIEDIG

Cyngor Gwynedd

Cyngor Gwynedd sy'n gweinyddu Cronfa Bensiwn Gwynedd. O ganlyniad, mae perthynas gref rhwng y Cyngor a'r gronfa pensiwn.

Cafodd y Cyngor gostau o £1,001,991 (£835,101 yn 2012/13) mewn perthynas â gweinyddu'r gronfa ac yn dilyn hynny, cafodd ad-daliad am y costau hyn gan y gronfa. Yn ogystal, y Cyngor yw un o gyflogwyr mwyaf aelodau'r gronfa pensiwn a chyfrannodd £17.65m tuag at y gronfa yn 2013/14 (£16.65m yn 2012/13). Ar ddiwedd y flwyddyn £2,116 oedd dyled y Cyngor i'r gronfa (gweler Nodyn 20) yn bennaf mewn perthynas â chyfraniadau ar gyfer Mawrth 2014 a £1,126 oedd dyled y gronfa i'r Cyngor (gweler Nodyn 21) yn bennaf mewn perthynas ag ad-daliadau gan y Cyngor.

Mae gan Gronfa Bensiwn Gwynedd dri chyfrif banc a ddelir fel rhan o Grwp o Gyfrifon Banc Cyngor Gwynedd. Mae'r arian parod dros ben a ddelir yn y Grwp o Gyfrifon Banc yn cael ei fuddsoddi bob dydd. Ar ddiwedd y flwyddyn ariannol, mae Cyngor Gwynedd yn talu llog i'r Gronfa Bensiwn, yn seiliedig ar falansau dyddiol y Gronfa dros y flwyddyn. Yn ystod 2013/14, roedd y gronfa yn derbyn llog o £77,251 (£86,481 yn 2012/13) gan Gyngor Gwynedd.

Llywodraethu

Roedd 1 aelod o'r pwyllgor pensiynau yn derbyn buddion pensiwn o Gronfa Bensiwn Gwynedd yn 2013/14 (yr aelod pwyllgor T.O. Edwards). Yn ogystal, mae'r aelodau pwyllgor T.O. Edwards, P. Jenkins, D. Meurig a W.T. Owen yn aelodau gweithredol o'r gronfa pensiwn.

Mae dau uwch reolwr Cyngor Gwynedd sydd mewn swyddi allweddol yng nghyswllt rheolaeth ariannol Gronfa Bensiwn Gwynedd yn aelodau gweithredol o'r Gronfa Bensiwn (D.O. Williams ac D.L. Edwards).

Mae tri aelod o'r pwyllgor pensiynau a dau brif swyddog Cyngor Gwynedd wedi datgan diddordeb mewn cyrff sy'n ymdrin â'r Gronfa. Ym mhob achos, roedd y cyrff yn gyflogwyr sy'n rhan o'r Gronfa.

NODYN 24 – YMRWYMIADAU DAN GONTRACTAU BUDDSODDI

Roedd yr ymrwymadau (buddsoddiadau) cyfalaf sy'n aros ar 31 Mawrth fel a ganlyn:

	Cyfanswm ymrwymadau	Ymrwymiad ar 31 Mawrth 2013	Ymrwymiad ar 31 Mawrth 2014
	€'000	€'000	€'000
P.G. Direct 2006	20,000	1,384	1,384
P.G. Global Value 2006	50,000	4,592	4,091
P.G. Secondary 2008	15,000	1,960	1,960
P.G. Global Value 2011	15,000	10,657	7,883
P.G. Global Infrastructure 2012	40,000	36,213	34,039
P.G. Direct 2012	12,000	0	8,280
P.G. Global Value 2014	12,000	0	10,178
Cyfanswm Ewro	164,000	54,806	67,815
	\$'000	\$'000	\$'000
P.G. Emerging Markets 2011	7,000	5,268	3,843

Mae 'PG' uchod yn cyfeirio at y Grwp Partners, mae'r rheolwr buddsoddi yn buddsoddi mewn meysydd 'amgen' (ecwiti preifat ac isadeiladwiath) ar ran y gronfa.

Mae'r ymrwymadau hyn yn ymwneud â thaliadau galw sy'n aros ar gronfeydd partneriaethau cyfyngedig heb eu dyfynnu a ddelir yn rhan ecwiti preifat y portffolio. Mae'r symiau a 'elwir' gan y cronfeydd hyn yn afreolaidd o ran eu maint a'u hamseriad nifer o flynyddoedd o ddyddiad yr ymrwymiad gwreiddiol.

NODYN 25 - ASEDAU WRTH GEFN

Mae tri o gyflogwyr sy'n gyrff a ganiateir yng Nghronfa Bensiwn Gwynedd yn dal bondiau yswiriant i'w diogelu yn erbyn y posibilrwydd o fethu â bodloni eu goblygiadau pensiwn. Llunnir y bondiau hyn o blaid y gronfa pensiwn ac ni wneir taliad ohonynt oni bai bod y cyflogwr yn diffygdalu.

NODYN 26 - COLLEDION YN SGIL AMHARIADAU

a) Amhariadau am ddyledion drwg ac amheus

Fel y esbonnir yn Nodyn 5 nid oes unrhyw amhariad wedi ei gwneud ar gyfer dyledion drwg ac amheus.

b) Amhariad yr adneuo'n ym Manc Gwlad yr Iâ

Roedd y Cyngor wedi adneuo £4m gyda Heritable Bank, banc wedi'i gofrestru yn y DU dan Gyfraith yr Alban yn ystod 2008/09. Roedd £565,200 o'r buddsoddiad hwnnw'n perthyn i'r gronfa pensiwn.

Rhodddwyd y cwmni yn nwylo'r gweinyddwyr ar 7 Hydref 2008. Amlinellwyd yn yr adroddiad cynnydd credydwy'r a gyhoeddwyd gan y gweinyddwyr Ernst and Young, dyddiedig 17 Ebrill 2009, y byddai credydwy'r yn adennill 80c yn y £ erbyn diwedd 2013. Dyma oedd y sail ar gyfer cau cyfrifon 2008/09. Derbyniodd y Cyngor dychweliad o 77.25% sef £3,105,729 gan y gweinyddwyr hyd 31 Mawrth 2013. Yn ystod dosbarthwyd 16.74% pellach gan y gweinyddwyr a oedd yn dod a chyfanswm y dychweliad i 93.99%.

Mae cyfran berthnasol o'r lleihad yn yr amhariad (£34,022) a'r cynnydd y llog tybiannol (£2,305) wedi'i ddynodi i'r Gronfa Bensiwn.

This page is intentionally left blank

PWYLLGOR:	Pwyllgor Archwilio
DYDDIAD:	7 Tachwedd 2014
TEITL YR ADRODDIAD:	Ymateb i Adroddiad PWC ar yr Archwiliad o Grantiau 2012/13
AELOD PORTFFOLIO:	Y Cynghorydd H E Jones
SWYDDOG ARWEINIOL:	Richard Micklewright
CYSWLLT:	Jenny Whiston
PWRPAS YR ADRODDIAD:	Ymateb i faterion a godwyd yn Adroddiad Archwilio Grantiau Blynyddol PWC 12-13

1.0 Cefndir

- 1.1 Rhaid i archwilwyr allanol y Cyngor, PWC, adrodd yn flynyddol ar yr ardystiad o geisiadau am grantiau a dychweliadau.
- 1.3 Ardystiwyd 38 o geisiadau am grantiau i gyd a oedd yn werth £87,442,975.73 gydag addasiadau o £207,937 yn dilyn eu harchwilio. Roedd hyn yn gyfradd gywiro o 0.24%.
- 1.4 Er y cafodd 61% o'r ceisiadau am grantiau eu hardystio, sy'n uwch na'r cyfartaledd ar gyfer Cymru, adroddwyd mai ychydig iawn o bethau o bwys y daethpwyd o hyd iddynt ac eithrio Budd-daliadau Tai a'r Dreth Gyngor a'r Grant Effeithlonrwydd Ysgolion.

2.0 Ystyriaethau

- 2.1 Mae'r sylwadau a wnaed gan PWC fel y manylir arnynt yn nhudalennau 11-17 eu hadroddiad wedi cael eu hystyried yn fanwl a cheir gwybodaeth bellach yn Atodiad 1 i hysbysu'r aelodau am y materion gan gynnwys ychwaneg o fanylion am y materion a oedd yn peri pryder, y modd y digwyddasant, y goblygiadau ariannol ac ym mhle yn yr Awdurdod y digwyddodd hyn.
- 2.2 Croesawyd yr argymhellion a wnaed gan PWC ac mae Cynllun Gweithredu wedi cael ei lunio i weithredu'r argymhellion sy'n cynnwys:
- Cyfarwyddiadau newydd ynghylch Grantiau fel a ddangosir yn Atodiad 2 ar gyfer yr holl staff cyllid sy'n delio gyda Grantiau a fydd yn darparu cyfarwyddyd clir ynglŷn â'r modd y dylid rhoi ceisiadau am grantiau at ei gilydd a'u hadolygu a'u hardystio.
 - Dilyn i fyny materion archwilio penodol gyda Rheolwyr Prosiect a rhoddi cefnogaeth i weithredu systemau monitro trydydd parti petai angen.

- Adolygu'r strwythurau ledjer ar gyfer prosiectau sy'n cael cymorth grant er mwyn sicrhau fod codau categoreiddiad, lle mae hynny'n briodol, yn cael eu defnyddio i nodi gwariant penodol.
- Cyhoeddi Polisi newydd ar gyfer Cadw Dogfennau fel a ddangosir yn Atodiad 3 a fydd yn fodd o sicrhau fod yr holl waith papur gwreiddiol sy'n ymwneud â phrosiectau a gânt gymorth Ewropeaidd yn cael ei wahanu oddi wrth brif system archifo'r Adran Gyllid a'i gadw mewn system ddiogel ar gyfer Grantiau hyd nes y bydd y dyddiad priodol wedi cyrraedd ar gyfer cael gwared arnynt.
- Darparu Rhestr Wirio ar gyfer derbyn Grantiau (Atodiad 4) a fydd yn sicrhau fod yr holl Gynigion Grant yn cael eu cymeradwyo gan y Gwasanaeth sy'n derbyn y grant a'r Swyddog Adran 151 fel y gellir cadw copi o'r holl Delerau ac Amodau Grant yn yr Adran Gyllid. Mae'r Rhestr Wirio ar gyfer derbyn Grantiau wedi cael ei dylunio i ddarparu amrediad o wybodaeth arall a fydd o gymorth i fonitro grantiau.
- Darparu Hyfforddiant Grantiau mewn ymgynghoriad gyda PWC ar gyfer staff sy'n delio gyda grantiau er mwyn atgyfnerthu materion cydymffurfiaeth yn flynyddol.
- Adolygu'r broses ar gyfer ymgeisio am gyllid er mwyn asesu a ddylai'r holl geisiadau am gymorth grant gael eu cymeradwyo gan y Swyddog Adran 151 cyn cael eu cyflwyno.

Argymhellion

Gofynnir i Aelodau'r Pwyllgor Archwilio:

Nodi cynnwys yr Adroddiad.

Cyf	Enw'r Grant	Sylwadau PWC	Sylwadau
1	Cymunedau'n Gyntaf – Strategaeth Ymadael Amlwch	Cymeradwywyd taliadau diswyddo o £12,753.26 gan LIC a chawsant eu had-dalu ym Medi 2013, y tu allan i sgôp y cyfnod sy'n cael ei ardystio. Cafwyd cyllid ychwanegol o £12,754 gan LIC ym mis Hydref 2013.	<p>Cafodd y datganiad archwilio am y cyfnod Hydref 12 i Fawrth 13 (cyfanswm o £96,648) ei gyflwyno ar gyfer ei archwilio ym mis Gorffennaf 2013. Ni chymeradwywyd y cais am ddiswyddiad gan LIC hyd Awst 2013. Bu'n rhaid cyflwyno cais ychwanegol am £12,753 ar gyfer y cyllid diswyddo a diwygio'r datganiad i gynnwys y gwariant diswyddo. Cafwyd cyfarwyddyd gan LIC i'w gynnwys yn y datganiad ar gyfer 12-13 er na chafodd ei dalu a'i dderbyn hyd 13-14.</p> <p>Mae'r grant hwn wedi dod i ben bellach.</p>
2	Swyddfa Ganolog Cymunedau'n Gyntaf	<p>Tynnu £12,512.06 sydd wedi'i gynnwys ddwy waith mewn camgymeriad.</p> <p>Diwygiad o £349.68 ar gyfer cywiro cyfanswm y gwariant ar draws pob categori.</p>	<p>Cafodd gwariant o £12,512.06 ar gyfer gwaith ymgynghorol ei gynnwys mewn llinell ar gyfer cyllideb cyflogau ac mewn llinell ar wahân ar gyfer cyllideb gwaith ymgynghorol ar y ffurflen hawlio gan or-ddatgan felly gyfanswm y gwariant. Fodd bynnag, ni chafodd hyn effaith ar y grant a haliwyd.</p> <p>Cafodd rhywfaint o wariant ei gynnwys yn y llinell gyllidebol 'Cyhoedduswyd a Marchnata' ond pan ddewiswyd y sampl ac archwilio'r anfoneb, roedd yn ymwneud mewn gwirionedd â chyfieithu. Oherwydd bod llinell gyllidebol benodol ar gyfer cyfieithu, bu'n rhaid ail-gategoreiddio'r gwariant.</p> <p>Camgymeriad codio yn yr Adran Gyllid oedd hwn; fodd bynnag, nid oedd unrhyw oblygiadau ariannol, cafodd grant o £44,338 ei ddyrannu a'i hawlio.</p> <p>Mae'r grant hwn wedi dod i ben bellach.</p>
3	Cymunedau'n Gyntaf Morawelon	Nid oedd y Bartneriaeth yn gallu darparu anfoneb am un	Gwnaed taliad drwy Ddebyd Uniongyrchol gan Bartneriaeth

	a Chraidd Lôn Llundain	eitem gwerth £110.23.	<p>Cymunedau'n Gyntaf Morawelon a Lôn Llundain i Southern Electric fel rhan o'u cynllun taliad misol. Ni fedrai'r Bartneriaeth ddod o hyd i'r bil ei hun. Gwariwyd cyfanswm o £111,356 dan y grant.</p> <p>Camgymeriad ar ran y Bartneriaeth oedd hwn.</p> <p>Mae'r grant hwn wedi dod i ben erbyn hyn.</p>
4	Cymunedau'n Gyntaf Morawelon a Lôn Llundain (nid craidd)	<p>Canfuwyd bod un eitem gwerth £160 yn anghymwys.</p> <p>Roedd gor-ddatganiad o £567.00 yn y rhestr fanwl o gostau'r Gweithiwr Ieuenctid a ddarparwyd gan y Bartneriaeth.</p>	<p>Cafodd £160 ei wario ar Focsys Pethau Da ar gyfer Partïon Nadolig y Plant a drefnwyd dan y Rhaglen Ieuenctid. Er bod PWC o'r farn bod hynny'n beth dymunol i'w wneud, nid oedd o'r farn ei fod yn hanfodol i'r rhaglen ac o'r herwydd, daethpwyd i'r casgliad fod y gwariant yn anghymwys. Fodd bynnag, nid yw LIC wedi ei drin fel gwariant anghymwys ac nid yw wedi hawlio'r arian yn ôl.</p> <p>Dangosodd cyfrifon y Bartneriaeth fod £1744.74 yn cael ei dalu mewn cyflogau ond roedd y gwaith papur yn dangos £1177.74, felly gwnaed camgymeriad wrth roi gwybodaeth i mewn yn y cyfrifon. Ni chafodd tynnu'r gor-ddatganiad hwnnw unrhyw effaith ar y grant oherwydd nid oedd y grant o £15,202 a dderbyniwyd yn cwrdd â chostau llawn y Gweithiwr Ieuenctid.</p> <p>Camgymeriad ar ran y Bartneriaeth oedd hwn.</p> <p>Mae'r grant hwn wedi dod i ben erbyn hyn.</p>
5	Cymunedau'n Gyntaf Ward Tudur	Gwariwyd ar un eitem gwerth £250 tuag at Ginio Nadolig ar gyfer gwirfoddolwyr y Bartneriaeth. Cafodd dyraniad cyfanswm y gwariant ar draws pob	<p>Talwyd £250 i'r Bull. Canfuwyd mai swm a dalwyd am Ginio Nadolig i'r gwirfoddolwyr oedd hwn er nad oedd hynny'n amlwg o'r cyfrifon hyd oni chafwyd trywydd archwilio llawn. Ym</p>

		<p>categori ei ddiwygio gan £187.20.</p>	<p>marn PWC, roedd y gwariant hwn yn anghymwys. Fodd bynnag, nid yw LIC wedi ei drin fel gwariant anghymwys ac nid yw wedi hawlio'r arian yn ôl.</p> <p>Cafodd £187.20 ei roi yn y golofn anghywir yng nghyfrifon y Bartneriaeth; Costau Teithio staff yn lle Hyfforddiant Staff. Ni chafodd hyn effaith ar y grant ond bu'n rhaid diwygio'r ffurflen.</p> <p>Camgymeriad ar ran y Bartneriaeth oedd hwn.</p> <p>Mae'r grant hwn wedi dod i ben erbyn hyn.</p>
6	Trethi Cenedlaethol Annomestig	<p>Nid oedd gostyngiad yn y Gwerth Ardrethol y cafwyd gwybod amdano gan VOA wedi cael ei brosesu. Nodwyd bod y Rheolwyr wrthi'n cysoni cyfanswm y GA yn unol â manylion VOA gyda'r GA yn Northgate.</p> <p>Nodwyd camgymeriadau gyda gweithredu Gostyngiad Elusennol Mandadol a Gostyngiad mewn Swm Atodol Dewisol.</p> <p>Roedd ceisiadau am daliadau gohiriedig wedi cael eu derbyn a'u cymeradwyo ond nid oedd hynny wedi ei adlewyrchu yn y cais.</p> <p>Gwnaed newid i'r cais mewn perthynas addasiad maniwel a wnaed mewn perthynas â Gostyngiad Mandadol ar gyfer Clwb Chwaraeon Amatur Cymunedol.</p>	<p>Methwyd â phrosesu cais y cafwyd gwybod amdano ar 25.4.2012.</p> <p>Roedd anghysondeb o ran y modd yr ymdriniwyd â nifer o sefydliadau dielw, cafodd rhai ostyngiadau elusennol ac eraill ostyngiadau dewisol.</p> <p>Bu'r staff yn ymgynghori gyda VOA hyd oni fu modd cywiro'r anghysonderau. Mae'r ceisiadau'n cael sylw ar y diwrnod y cânt eu derbyn gan olygu nad oes oedi mwyach. Caiff y gwaith cysoni ei wneud unwaith y mis.</p> <p>Camgymeriadau Cyllid oedd y rhain.</p>
7	Grant Effeithlonrwydd Ysgolion / Grant Amddifadedd Disgyblion 12-13	<p>Tanwariant o £634.77 mewn Ysgol Uwchradd heb ei ddatgan yn y ffurflen hawlio.</p> <p>Nid oedd modd i'r Cyngor ddarparu tystiolaeth i ddilysu</p>	<p>Nid oedd modd i un o'r ysgolion ddarparu tystiolaeth lawn o wariant ar GAD. Cafodd swm o £634.77 ei gynnwys yn eu cais fel gwariant ond nid oedd unrhyw dystiolaeth ar gael.</p> <p>Cafodd cynnig ar gyfer rhaglen yn costio £2613.60 ei gynnwys</p>

		<p>fod gwariant o £2613.60 gan ysgol wedi cael ei dalu mewn gwirionedd.</p> <p>Cafodd swm o £417,775 ei ddirprwyo'n uniongyrchol i'r ysgol, sy'n 56%, nid 75% sef y trothwy isaf sy'n ofynnol gan LIC.</p> <p>Nid oedd modd i'r Cyngor ddarparu tystiolaeth fod y cynllun gwariant a baratowyd ac a gyflwynwyd i LIC ar gyfer y grant wedi cael ei adolygu a'i gymeradwyo gan LIC.</p>	<p>yn y ffigyrau gwariant, fodd bynnag, ni fedrai'r ysgol ddarparu anfoneb ac nid oedd unrhyw dystiolaeth ar y ledjer fod y swm hwn wedi'i dalu mewn gwirionedd.</p> <p>Ni fu modd cwrdd â'r lefel ddirprwyo oherwydd cafodd arian ei dalu'n uniongyrchol gan yr Awdurdod i Cynnal i ddarparu rhai gwasanaethau i'r ysgolion, e.e. hyfforddiant. Ni thalodd yr ysgolion am y gwasanaethau hyn yn uniongyrchol eu hunain, felly chafodd yr arian mo'i ddirprwyo. Mae'r mater hwn wedi cael ei drafod gyda LIC ac nid oes angen iddynt gymryd unrhyw gamau dilynol.</p> <p>Cafodd y cynllun gwariant ei gyflwyno i LIC ond nid oedd tystiolaeth ar ffeil ei fod wedi'i gymeradwyo mewn gwirionedd. Efallai y gwnaed y sefyllfa'n waeth yn dilyn nifer o newidiadau staffio yn yr Adran Addysg. Nid oedd y Llythyr o Gynnig gan LIC yn cyfeirio ar y cynllun gwariant yn benodol.</p> <p>Cyfanswm gwerth y rhaglen GEY / GAD oedd £1,413,152.</p> <p>Roedd Cyllid ac Addysg yn gyfrifol am y camgymeriadau, sef diffyg monitro gwariant ysgolion.</p>
8	Ffurflen Dychweliad Pensiwn Athrawon	<p>Mae'r ffigwr ar gyfer y cyflog cyfrannol wedi cael ei weithio allan drwy grosio i fyny gyfraniadau'r cyflogwr oherwydd ni fedr y system gyflogres a ddefnyddir gan yr Awdurdod ar hyn o bryd gynhyrchu adroddiadau cyflog cyfrannol i gefnogi'r ffurflen hawlio.</p> <p>Mae cyfraniadau 2 allan o 20 o athrawon wedi cael eu gweithio allan gan ddefnyddio'r cyfraddau anghywir. Mae'r ddau achos</p>	<p>Ni fedr y System Northgate ar hyn o bryd gynhyrchu adroddiadau cyflog cyfrannol.</p> <p>Cafodd y cyfraddau anghywir eu defnyddio ar gyfer athrawon llanw.</p> <p>Camgymeriad yr Adran Gyllid</p>

		yn ymwneud ag athrawon llawn yr oedd eu cyflogau amser lawn cyfatebol yn seiliedig ar yr amser a gofnodwyd ar eu taflenni amser.	oedd hwn.
9	SBIG Trosiannol – Ysgol y Bont	Diwygiwyd y cais i wneud i ffwrdd â gwariant anghymwys yn 2011/12.	<p>Gwnaed rhywfaint o waith datblygu yn 11/12 a chafodd cost y gwaith hwnnw ei gynnwys yn y gwariant grant yn 12/13. Cafodd y Cynnig o Grant ei wneud a'i dderbyn ym mis Tachwedd 2011, fodd bynnag, roedd proffil y grant o Ebrill 2012 ymlaen. Dim ond yn ystod yr archwiliad y cafodd y Cynnig o Grant ei ddarparu gan yr Adran Addysg ond nid oedd unrhyw waith papur ar gael i ddangos fod LIC wedi cytuno i'r gwariant yn 11/12 gael ei gynnwys. Byddai LIC wedi bod yn fodlon derbyn gwariant 11/12 fel cyllid cyfatebol gan yr Awdurdod ond nid oedd yn fodlon talu grant yn ei erbyn.</p> <p>O'r grant o £4,601,547 a hawliwyd, tybiwyd mai dim ond £4,471,242 ohono oedd yn gymwys a hawliwyd £30,305 yn ôl gan LIC.</p> <p>Camgymeriad gan yr Adran Addysg oedd hwn. Dylai Gwasanaethau sicrhau fod Cyllid bob amser yn cael copi o Delerau ac Amodau Grantiau.</p>
10	Grant Cymraeg mewn Addysg	<p>Dywed Cyfarwyddiadau Ardystio na ddylid defnyddio GCA i gaffael TGCh neu gostau cysylltedd. Dangosodd profion fod £2,937 yn ymwneud ag offer TGCh. Roedd hyn yn gysylltiedig â phrosiectau Canlyniadau 2 yr oedd yr Awdurdod wedi dyrannu £17,000 ar eu cyfer. Gwariwyd £18,949.</p>	<p>Prynodd un ysgol IPads fel adnodd dysgu a chanfuwyd bod y rhain yn anghymwys. Gallai hyn o bosib arwain ar hawlio'n ôl swm o £988 yn erbyn grant o £165,700.</p> <p>Camgymeriad a wnaeth yr ysgol oedd hwn, sef prynu offer TG.</p> <p>Gofynnwyd i ysgolion gael caniatâd yn uniongyrchol gan yr Adran Addysg cyn prynu unrhyw beth sy'n gysylltiedig â TG gydag arian grant.</p>

11	Dechrau'n Deg	<p>Diwygiad o £1,234 o ran cywiro dyraniad y gwariant yn ei gyfanwydd ar draws bob categori.</p>	<p>Cafodd £1,233.51 o gostau mewn perthynas â 'Costau Staffio: Datblygu Iaith Cynnar (ELD)' eu cofnodi mewn gwirionedd fel 'Costau Staffio: Tîm Craidd Dechrau'n Deg'. Mae nifer o staff yn gweithio ar Dechrau'n Deg ac roedd cyflog mis gweithiwr 'ELD' wedi cael ei godio yn erbyn 'Staff Craidd' mewn camgymeriad.</p> <p>Nid oedd unrhyw oblygiadau ariannol i'r grant. Cafodd grant o £632.777 ei hawlio.</p> <p>Camgymeriad yr Adran Gyllid oedd hwn mewn perthynas â chategoreiddo gwariant ar y ledjer.</p>
12	Teuluoedd yn Gyntaf	<p>Diffyg gweithdrefnau digonol i fonitro trydydd partïon</p> <p>Diwygiad o £3,255 i dynnu gwariant anghymwys yn 2013/14.</p>	<p>Cymerodd y cyn-Swyddog Monitro Teuluoedd yn Gyntaf drosodd y rôl o Rheolydd Rhaglen Gwynedd/Môn yn ystod 2012/13 dan y trefniadau Partneriaeth newydd. Bu swydd y Swyddog Monitro yn wag am y rhan fwyaf o'r flwyddyn gan olygu na fu unrhyw ymweliadau monitro â Sefydliadau Darparu Partneriaethol.</p> <p>Cafodd cronïad credydwyr ei godi ar gyfer hyfforddiant yn 2012/13, fodd bynnag, wedi edrych ar ba bryd y talwyd yr anfonebau mewn gwirionedd, roeddynt yn ymwneud â hyfforddiant yn 13/14 felly ni ddylent fod wedi cronni oherwydd nad oedd y gwasanaeth wedi'i dderbyn. Cafodd gwariant cymwys ei ostwng o £770,545 i £767.290 i gymryd hyn i ystyriaeth.</p> <p>Camgymeriad ar ran y Bartneriaeth oedd hwn ac mae wedi ei gydnabod gan y rheolwyr. Mae swydd y Swyddog Monitro bellach wedi'i llenwi ac mae ymweliadau monitro wedi cael eu cynnal. Ni ddylid gofyn am gronïad credydwyr mewn</p>

			achosion lle nad yw'r nwyddau neu'r gwasanaethau wedi eu derbyn.
13	Cronfa Gweithredu Camddefnyddio Sylweddau	Diwygiad o £553 er mwyn cywiro dyraniad y gwariant cyfan ar draws pob categori.	<p>Cafodd £20K ei neilltuo'n benodol ar gyfer gweithgaredd penodol. Gwariodd yr Awdurdod £20,553 a chafodd y swm ei gynnwys ar y Datganiad ar gyfer ei Archwilio. Bu'n rhaid newid y ffurflen i ailddyranu'r gorwariant i'r cyllid grant generig. Ni chafodd hyn effaith ar y grant o £510,752.</p> <p>Camgymeriad a wnaed gan yr Adran Gyllid ar adeg llenwi'r ffurflen oedd hwn.</p>
14	Ailsefydlu Anableddau Dysgu	Nid oedd modd i'r Cyngor ddarparu Cytundeb Lefel Gwasanaeth gyda darparwr trydydd parti.	<p>Roedd gan y Gwasanaethau Cymdeithasol Gytundeb Lefel Gwasanaeth ar gyfer y Gwasanaeth Eiriolaeth ond nid oedd modd darparu copi wedi'i lofnodi.</p> <p>Caiff cyfran o gyflogau 4 Gweithiwr Cymdeithasol eu talu allan o'r grant gyda'r un gyfradd ganrannol yn cael ei defnyddio bob blwyddyn. Codwyd yr un mater yn 2011/12 a dywedwyd wrth y Rheolydd Prosiect y dylai'r Gweithwyr Cymdeithasol gadw taflenni amser fel tystiolaeth o'r gyfran a dalwyd. Fodd bynnag, penderfynodd y Gwasanaethau Cymdeithasol beidio â chadw taflenni amser.</p> <p>Nid oedd unrhyw oblygiadau ariannol oherwydd nid yw LIC erioed wedi ystyried diffyg taflenni amser fel problem Cafwyd y grant llawn o £976,481.</p> <p>Camgymeriad ar ran y Gwasanaethau Cymdeithasol oedd hwn oherwydd dylai tystiolaeth o gyfran amser y staff fod wedi bod ar gael ar daflen amser.</p> <p>Nid yw'r grant hwn mwyach yn</p>

			cael ei archwilio gan archwilydd allanol.
15	Ardaloedd Adfywi Strategol – Grant Eiddo ac Amgylchedd (GEA) 11-12 a 12-13	Nid oedd modd nodi 3 o'r 6 chynllun yn 11/12 yn y Gofrestr Asedau oherwydd roedd prosiectau wedi cael eu cynnwys fel rhan o gynlluniau mwy heb unrhyw drywydd archwilio i ddangos pa gynlluniau yr oeddynt yn rhan ohonynt.	<p>Nid oedd y Papurau Gwaith ar gyfer y Gofrestr Asedau yn 11/12 yn caniatáu ar gyfer tracio eitemau bychan unigol o wariant cyfalaf ar GEA drwodd i eitem benodol ar y Gofrestr Asedau.</p> <p>Roedd y Papurau Gwaith ar gyfer y Gofrestr Asedau yn fanwl yn 12/13 ac ni chododd y mater hwn.</p> <p>Camgymeriad yr Adran Gyllid oedd hwn wrth fynd ati i roi at ei gilydd y papurau gwaith i gefnogi'r Gofrestr Asedau.</p>
16	Grant Consortia Cludiant Lleol	Roedd yr Awdurdod yn gallu darparu tystiolaeth o swm y grant a roddwyd i'r Consortiwm ond ni fedrai ddarparu tystiolaeth i gefnogi'r dyraniadau i bob Awdurdod ac o'r herwydd, nid oedd modd cytuno ar ffigur y dyraniad cyfan yn y datganiad ar y canlyniadau.	<p>Ni fedrai Cyngor Sir Y Fflint, sef Partner Arweiniol y Consortiwm, ddarparu ar gyfer yr Awdurdod y dystiolaeth yr oedd PWC ei gangen i ddangos y dyraniadau unigol o Gyfalaf GCC, Cyfalaf Diogelwch y Ffyrdd a Refeniw Diogelwch y Ffyrdd o fewn y grant cyfan a roddwyd i'r Consortiwm. Mewn gwirionedd, cafwyd y wybodaeth hon yn uniongyrchol gan LIC yn dilyn yr archwiliad.</p> <p>Camgymeriad ar ran Cyngor Sir Y Fflint oedd hwn oherwydd nad oedd modd iddynt ddarparu tystiolaeth.</p>
17	Rheoli Gwastraff yn Gynaliadwy	<p>Cafodd gwariant anghymwys o £27,944 ei nodi mewn perthynas â chael gwared ar wastraff. Nodwyd ychwaneg o wariant anghymwys yn ystod archwiliad mewnol o ad-daliadau mewn perthynas â'r fflyd fewnol, sef swm o £2,244.21.</p> <p>Nid yw'r gwariant anghymwys yn cael effaith ar y grant oherwydd roedd £422,471 o orwariant.</p>	<p>Mae'r Grant Gwastraff yn gyfraniad tuag at gostau Rheoli Gwastraff. Cyfarfyddir â'r balans o gyllidebau craidd. Mae'r canolfannau cost perthnasol yn cwrdd ag unrhyw wariant sy'n mynd uwchlaw'r hyn a gyllidir gan y grant ond nid yw gwariant penodol wedi cael ei ddyrannu i'r grant yn y gorffennol. Pan gafodd y sampl gwreiddiol ei ddewis, gwelwyd eitem gwerth £27,944 ar gyfer leininau gwastraff bwyd a thybiwyd ei bod yn anghymwys, yr un modd, nid oedd yn bosibl olrhain ad-</p>

			<p>daliadau mewn perthynas â'r fflyd gerbydau yn ôl i'r grant.</p> <p>Nid oedd unrhyw oblygiadau ariannol gyda'r grant o £1,863,794 yn cael ei gadw yn yr Awdurdod.</p> <p>Camgymeriad ar ran yr Adran Gyllid oedd hwn am ganiatáu prawf ar y gwariant cyfan.</p>
18	Cymhorthdal CRT	<p>Roedd y swm a dalwyd gan yr Awdurdod ar y ffurflen hawlio grant yn £1,885,950 ond yn ôl y cofnodiadau cysylltiedig, roedd y swm oedd £1,885,975, sef gwahaniaeth o £25.</p> <p>Dylid defnyddio'r gofyniad cyllido cyfalaf agoriadol fel sylfaen i weithio allan 'cell 0385' yn hytrach na'r gofyniad cyllido cyfalaf agoriadol y cymhorthdal.</p> <p>Gwnaed nifer o newidiadau oherwydd gwerthoedd anghywir yn y gwaith papur ac yn ffurflen hawlio'r flwyddyn flaenorol.</p>	<p>Taliadau ar y cyfrif wedi eu tann-datgan gan £25.</p> <p>Nid oedd yn glir o'r canllawiau a ddylid defnyddio cyfanswm nifer yr anheddau ar gyfartaledd mewn blwyddyn ynteu gyfanswm nifer yr anheddau yn y CRT ar ddiwedd y flwyddyn.</p> <p>Camgymeriad ar ran yr Adran Gyllid oedd hwn ac roedd yn ymwneud â'r dehongliad o'r canllawiau a safon y gwaith papur cefnogol.</p>
19	Llwybrau Dysgu	<p>Roedd CLG ar gael ar gyfer y 3 sefydliad Partner, fodd bynnag, roedd arian wedi ei wario mewn perthynas ag un partner cyn llofnodi'r CLG.</p> <p>Gwnaed newid o ran capio swm y gwariant cymwys i adlewyrchu'r dyraniad grant.</p>	<p>Sefydlwyd CLG rhwng yr Awdurdod a thri o Sefydliadau Darparu sef Cynnal, Coleg Menai a Gyfa Cymru. Cafodd un o'r CLG ei lofnodi a'i ddyddio ar ôl i'r awdurdod wario ar yr eitem gyntaf.</p> <p>Cafwyd tanwariant o £1 ar weithgareddau cyfrwng Cymraeg a 0.72c ar y prif refeniw a gafodd ei drosglwyddo i'r Fforwm Cyfrwng Cymraeg. Roedd y gorwariant felly'n £2.61 i gyd. Ni chaniatawyd y tanwariant o £1 a chafodd y gwariant cymwys ar y Fforwm Cyfrwng Cymraeg ei gapio. Ni chafodd hyn effaith ar y grant o £613,299.</p> <p>Roedd yr Adrannau Addysg a Chyllid yn gyfrifol am y camgymeriadau.</p>

20	Rhaglen Datblygu Gweithlu Gofal Cymdeithasol	Yn ystod y profion, gwelwyd gwahaniaeth o £3 ar swm anfoneb a'r swm ar y ledjer. Roedd gwariant yr Awdurdod yn £313,752.53 ac o'r herwydd yn uwch na'r gwariant grant a gymeradwywyd sef £309,710.	Pan gyhoeddwyd y datganiad archwilio, gwelwyd cronriad o £1,950. Nid oedd yr anfoneb wedi cael ei thalu a chymeradwywyd yr anfoneb ar gyfer ei thalu yn ystod yr archwiliad, swm o £1,947. Nid oedd unrhyw effaith ariannol. Camgymeriad oedd hwn ar ran y Gwasanaethau Cymdeithasol am na chafodd yr anfoneb ei phasio ar gyfer ei thalu ac am beidio datrys y materion a oedd yn parhau i fod angen sylw gyda'r cyflenwr.
21	Datblygu Amgylchedd Arfordirol Ynys Môn	Roedd eitemau o wariant na chafodd eu talu tan ar ôl y cyfnod hawlio wedi cael eu cynnwys yn y swm a hawliwyd.	Roedd y taliadau'n ymwneud â thaliad siec o £62.50 na chafodd ei ddanfôn i'r banc a thaliad siec pellach o £354.11 na chafodd ei glirio drwy'r banc hyd 8/10/13 a hynny'r tu allan i gyfnod yr hawliad a ddaeth i ben ar 30/9/13. Camgymeriad yr Adran Gyllid oedd hwn oherwydd dylent siecio'r holl ddyddiadau ad-dalu cyn eu cynnwys yn yr hawliadau. Cafodd y ddwy eitem hyn eu tynnu o'r hawliad am £205,276.
22	SEG 11-12	Roedd gwariant LAC o £16,348 islaw'r isafswm o £19,351. Amcanbrisiau oedd y canrannau gwariant ar gyfer Llythrennedd, Rhifedd a Thlodi, felly nid oedd modd penderfynu a oedd y symiau a ddangoswyd fel gwariant yn erbyn bob blaenoriaeth ar y ffurflen hawlio yn gywir. Nid oedd yr Awdurdod yn gallu profi bod y cyllid a ddirprwywyd i'r ysgolion wedi cael ei wario i'r pwrpas y cafodd ei ddyrannu ar ei gyfer.	Talodd yr arian LAC am aelod o staff, gadawodd yr aelod o staff gwreiddiol y swydd a bu'n rhaid ailbenodi i'r swydd gyda hynny'n arwain at danwariant. Nid oedd modd torri'r gwariant ar y lejer i lawr i'r tair blaenoriaeth ac roedd nifer o'r elfennau wedi cael eu cyfuno. Nid oedd gwariant yr ysgolion mewn perthynas â'r grant yn cael ei fonitro. Nid oedd unrhyw dystiolaeth o'r modd yr oedd yr ysgol wedi gwario'r arian.

		<p>Nid oedd yr Awdurdod yn gallu dangos tystiolaeth bod yr arian a ddatganolwyd i bartneriaid cydweithio wedi cael ei wario i'r pwrpasau y dyrannwyd ef ar eu cyfer.</p> <p>Dirprwywyd 70% o'r cyllid i'r ysgolion – canran is na'r lefel ofynnol o 75%.</p> <p>Dim yn gallu penderfynu ar gymhwysedd 10 allan o 25 eitem, cyfanswm o £121,658.22 oherwydd diffyg gwybodaeth i gadarnhau natur y gwariant.</p> <p>Methu penderfynu ar gategoreiddiad cywir 22 allan o 25 o eitemau.</p> <p>Methu penderfynu ar y dosraniad yn yr hawliad ar gyfer 10/25 eitem, cyfanswm o £103,810.33. Nid oedd yr Awdurdod wedi rhoi rhesymau digonol am y dull dosrannu a fabwysiadwyd.</p>	<p>Rhoddwyd £3,500 i Bartneriaeth Cymunedau'n Gyntaf Plas Cybi i gyflawni prosiect yn yr ysgolion ond nid aethpwyd ati i fonitro'r modd yr oedd yr arian wedi cael ei wario.</p> <p>Talodd yr Awdurdod yn ganolog am y gwasanaethau a ddarparwyd gan Cynnal yn hytrach na dirprwyo'r arian i'r ysgolion.</p> <p>Nid oedd modd neilltuo'r anfonebau'n benodol i Lythrennedd, Rhifedd neu Diodi oherwydd roedd llawer o'r gwariant wedi cael ei gyfuno ac o'r herwydd, nid oedd modd profi a oedd yn wariant cymwys.</p> <p>Fel yr uchod.</p> <p>Lle yr oedd anfonebau'n cynnwys gwariant ar y cyfan o'r blaenoriaethau, roeddynt yn cael eu dosrannu ar draws pob un o'r blaenoriaethau yn seiliedig ar gyfradd a oedd, ym marn yr Adran Addysg, yn rhesymol, ond nid oedd hyn yn dderbyniol gan PWC.</p> <p>Cyfanswm y grant a hawliwyd oedd £718,552. Y goblygiadau ariannol oedd adfer grant o £3,003 ar danwariant LAC.</p> <p>Camgymeriad ar ran yr Adrannau Cyllid ac Addysg am beidio monitro'r arian a ddirprwywyd i ysgolion gwariant gan drydydd partion a chategoreiddio gwariant yn anghywir.</p>
23	LIF Gogledd Orllewin Cymru 11-12	Yn achos dwy anfoneb yn y sampl, nid oedd modd darparu anfonebau gwreiddiol, er bod copïau heb eu hardystio ar gael.	Nid oedd modd dod o hyd i'r anfonebau gwreiddiol a oedd wedi ei storio ar safle Ysgol y Graig oherwydd cyflwr gwael y cyfleusterau storio.

		<p>Cafodd costau staffio o £10759.12 eu talu yn 2011 a'u hawlio yn 2012.</p> <p>Roedd un contract a osodwyd yn cydymffurfio gyda Phrotocol LIF GOC ond nid â rheolau caffael mewnol yr awdurdod. Cafodd yr Awdurdod 3 dyfynbris ond nid aeth drwy'r broses dendro yn llawn.</p> <p>Anfonwyd yr hawliad yn hwyr.</p>	<p>Caiff cyflogau a chostau eraill y Rheolydd Prosiect (costau rhanbarthol) eu cyllido'n gyfartal rhwng y 4 partner a'u hanfonebu chwarter ar ei hôl hi. Caiff y gwariant ei gynnwys yn yr hawliad ar ôl i'r partneriaid dderbyn yr anfoneb a'i thalu. Dim ond unwaith y cafodd ei hawlio.</p> <p>Mae hyn yn cyfeirio ar arferion caffael y sawl sy'n derbyn grantiau. Rhaid iddynt gael 3 dyfynbris cyn prynu. Nid yw'r rheoliadau caffael sy'n cael eu gweithredu gan y partner sy'n rhoi'r grant LIF wedi cael eu hymestyn i'r sawl sy'n derbyn y grantiau. Yn ôl rheoliadau SCEC, y cyfan y mae'n rhaid i awdurdodau nad ydynt yn contractio ei wneud yw defnyddio arferion teg ac agored.</p> <p>Hawliwyd £2,172,872.80</p> <p>Camgymeriad ar ran yr Adran Gyllid mewn perthynas â chadw'r dogfennau ariannol gwreiddiol.</p>
24	Safleoedd ac Eiddo Isadeiledd Strategol 11-12	<p>Talwyd £74,379 ymlaen llaw am wasanaeth nad oedd wedi ei ddarparu heb unrhyw arwydd o gwbl pryd y byddai'n cael ei ddarparu ac a fedrai hynny ddigwydd wedi i'r prosiect ddod i ben.</p> <p>Anfonwyd y ffurflen hawlio yn hwyr.</p>	<p>Gwnaed taliad i SP Manweb i dynnu ac ail-leoli'r is-orsaf drydan o Safle Penyrsedd. Roedd y taliad wedi ei wneud a'i hawlio ond ar adeg yr archwiliad, nid oedd y gwaith wedi'i gwblhau. Nid oedd modd cadarnhau dyddiad cwblhau oherwydd roedd trafodaethu'n parhau i fynd rhagddynt gyda SP Manweb.</p> <p>Cafodd y swm ei dalu o'r hawliad o £705,719 a'i hawlio unwaith eto pan gafodd y gwaith ei gwblhau ym mis Gorffennaf 2014.</p> <p>Camgymeriad gan yr Adran Gyllid o ran llunio barn ynghylch a fyddai modd cwblhau'r gwaith o fewn oes y prosiect.</p>
25	Cymhorthdal Budd-dal Tai a'r Dreth Gyngor 11-	<p>Nodwyd nifer o faterion yn ystod 11-12 a 12-13 ac maent yn cael eu trafod gyda</p>	<p>Mae problemau'n parhau gyda chywirdeb hawliadau BT a TG sy'n mynd yn ôl nifer o</p>

	12 & 12-13	Staff Budd-daliadau Tai.	flynnyddoedd. Daethpwyd â staff i mewn i ddelio gyda'r broses ac mae'r gweithdrefnau wedi gwella. Camgymeriad ar ran yr Adran Gyllid.
--	------------	--------------------------	--

CYFARWYDDIADAU AR GYFER YMGEISIO AM GRANT

1 RHAGARWEINIAD

- 1.1 Yr Adran Gyllid sy'n gyfrifol am ardystio ceisiadau am grant ac mae'n hollbwysig dilyn proses i sicrhau bod ceisiadau am grant yn cael eu llunio'n gywir. Mae'r wybodaeth a ganlyn yn amlinellu'r broses y bydd raid ei dilyn i gwblhau, adolygu ac awdurdodi unrhyw gais am grant neu gymhorthdal.
- 1.2 Mae Adran Gyllid yn cynnal Cofrestr Ganolog o Grantiau. Gellir ei gweld yn *G:\FINANCE\ FINSVCS\LOTSHARE\GrtContr\Grants Monitoring Database\14-15*. Dylai'r cyfrifwyr sy'n gyfrifol am y grant ddiweddarau'r gofrestr gyda manylion y grant a'r ceisiadau.

2. Y FFEIL AR GYFER CEISIADAU AM GRANT

- 2.1 Dylid cadw lefel ddigonol o wybodaeth ar ffeil prosiect bob amser fel bod modd i unrhyw un wirio'r wybodaeth yn y ceisiadau. Dylid marcio'r dyddiad difa ar y ffeil. Mae nifer o gyrff grantiau'n dweud yn awr na ddylid difa'r dogfennau gwreiddiol hyd nes y bydd yr Awdurdod wedi cael gwybod ei bod yn ddiogel i wneud hynny. Dylid nodi hyn ar y ffeil a chadw cofnod archif o ffeiliau fel bod modd eu difa ar yr adeg briodol. Dylid rhoi'r marc 'Swyddogol - Sensitif' ar y ffeil i'w diogelu.
- 2.2 Os gwneir cais am arian o Ewrop neu o'r Cynllun Datblygu Gwledig dylid tynnu'r anfonebau gwreiddiol o'r system Gredydwy'r ar ôl eu sganio i mewn i CIVICA a'u cadw ar y Ffeiliau Prosiect oherwydd nad yw copïau ardystiedig o ddogfennau gwreiddiol a sganiwyd yn ddigonol i bwrpas tystiolaeth archwilio.
- 2.3 Dylid cynhyrchu a chadw cyfarwyddiadau grant ar wahân ar ffeil y prosiect, gan ddwyn sylw at unrhyw faterion cydymffurfiaeth anarferol, enw person cyswllt o fewn y gwasanaeth, canolfannau cost, amserlen ar gyfer ceisiadau a dyddiadau cau eraill fel bod modd i unrhyw un fedru delio â chais am grant os bydd aelodau eraill o staff yn absennol.
- 2.4 Ar gyfer y grantiau hynny y mae angen eu harchwilio'n allanol dylai ffeil prosiect ffeil safonol gynnwys yr isod:
- Y cais neu gynllun gwariant a gymeradwywyd.
 - Y Llythyr Cynnig wedi ei arwyddo.
 - Copïau o anfonebau, nodiadau credyd a slipiau tâl.
 - Taflenni amser os yw amser staff wedi ei neilltuo, wedi eu harwyddo gan y Swyddog a'r Rheolydd Llinell.
 - Y rhesymeg y tu ôl i unrhyw ddosraniad arall e.e. gorbenion
 - Tystiolaeth o wariant gan drydydd parti (os yn berthnasol)
 - Cytundebau Lefel Gwasanaeth Trydydd Parti neu Gynigion Grant wedi eu harwyddo a'u dyddio (os yn berthnasol).
 - Manylion am unrhyw incwm a gynhyrchwyd (os yn berthnasol).
 - Dogfennaeth ar gyfer y cais gan gynnwys allbrintiau o'r lejer a chysoniadau diwedd blwyddyn gyda'r lejer.

- Manylion am unrhyw ddyfynbrisiau neu gontractau a ddyfarnwyd i ddangos bod y broses gaffael wedi ei dilyn.
- Manylion am unrhyw gyhoeddusrwydd a gynhyrchwyd, ffotograffau o weithgareddau/asedau a greuwyd, ffotograffau cyn ac ar ôl
- Cofrestr Asedau (os yn berthnasol)
- Nodiadau tâl.
- Datganiadau banc sy'n dangos yr incwm a dderbyniwyd
- Manylion am godi tâl yn fewnol a thystiolaeth gefnogol i ddangos bod y tâl a godwyd yn deg h.y. wedi ei godi ar yr un sail ar gyfer gweithgareddau a gyllidir gyda grant â gweithgareddau nad ydynt yn cael eu cyllido gyda grant.

3. LLUNIO'R CAIS

- 3.1 Rhaid i'r Swyddog Adran 151 neu'r Dirprwy Swyddog Adran 151 arwyddo ceisiadau a ffurflenni yn y rhan fwyaf o'r achosion. Efallai y bydd angen dau lofnod ar gyfer rhai ceisiadau a gallai hynny fod y Rheolydd Prosiect, y Pennaeth Gwasanaeth neu'r Cyfrifydd Gwasanaeth. Yr Adran Gyllid sy'n gyfrifol am lunio'r cais yn gywir.
- 3.2 Gall y cais gynnwys gwybodaeth o'r ffynonellau a ganlyn:
- Gwybodaeth ariannol sydd wedi ei chofnodi yn y lejer.
 - Gwybodaeth ariannol sydd wedi ei chofnodi mewn systemau adrannol neu systemau trydydd parti e.e. Budd-daliadau Tai.
 - Gwybodaeth anariannol fel cyflawni yn erbyn cerrig milltir, allbynnau ac ati a ddarperir fel arfer gan y Rheolydd Prosiect.
- 3.3 Rhaid i'r holl wybodaeth a ddarperir yn y cais gael ei gwirio a'i chytuno gan y Cyfrifydd sy'n llunio'r cais a'r Rheolydd Prosiect yn y Gwasanaeth. Ar ôl ei gwblhau dylid adolygu'r cais yn annibynnol cyn ei ardystio. Dylid cwblhau Rhestr Wirio (Atodiad A) ar gyfer pob cais am grant neu gymhorthdal.
- 3.4 Rhaid cwblhau dogfennaeth i gefnogi'r cais a rhaid cysoni'n ôl i'r lejer. Bydd lefel y wybodaeth gefnogol sydd raid wrthi ar gyfer pob cais yn amrywio. Bydd rhai cyrff cyllido yn dymuno gweld copïau o anfonebau ond ni fydd angen unrhyw wybodaeth gefnogol gyda cheisiadau eraill. Dylai'r wybodaeth gefnogol fod yn ddigon i ganiatáu i'r Cyfrifydd sy'n adolygu wirio'r cais. Dylai gynnwys nodiadau ar sut i gwblhau'r cais, copi o'r Llythyr Cynnig a gwybodaeth am geisiadau blaenorol. Yn aml gall croesgyfeirio'r dogfennau cefnogol gyda'r cais symleiddio a chyflymu'r broses.
- 3.5 Weithiau bydd angen ceisiadau interim neu amcangyfrifedig sy'n seiliedig ar y gwariant a ragwelir. Pan fydd y cais terfynol sy'n seiliedig ar y gwariant gwirioneddol yn cael ei gyflwyno dylid ymchwilio i unrhyw wahaniaethau ac ymhelaethu arnynt yn y papurau cefnogol.
- 3.6 Yn gyffredinol, y gwariant sydd wedi ei gynnwys yn y cais ddylai fod y gwariant sy'n dangos ar y lejer. Mewn amgylchiadau eithriadol gall ceisiadau gynnwys swm ar gyfer anfonebau sydd wedi dod i law ond sydd heb eu sganio i mewn i CIVICA ac nad ydynt felly yn ymddangos ar y lejer. Ni ddylid ond gwneud hyn pan fo'n dderbyniol gan y corff cyllido a phan fo gwariant gwirioneddol yn sylweddol is na'r

proffil targed ar ei gyfer. Os gwneir hyn mae'n rhaid monitro'n ofalus i sicrhau nad yw gwariant yn cael ei hawlio eto yn y cais dilynol.

- 3.7 Pan gyflwynir y cais am grant neu gymhorthdal i'r Adolygydd dylid caniatáu o leiaf 3 diwrnod gwaith i adolygu a diwygio'r cais os oes angen.

4. ADOLYGU CEISIADAU

- 4.1 Rhaid adolygu'r holl geisiadau cyn eu hardystio. Gall yr Adolygydd fod yn Rheolydd Cyfrifeg, Cyfrifydd Gwasanaeth neu Reolydd Grantiau. Os yw'r cyfan o'r cais wedi ei gwblhau gan staff y tu allan i'r Adran Gyllid rhaid i'r Cyfrifydd Gwasanaeth gynnal gwiriad cychwynol cyn i'r Rheolydd Cyfrifeg ei adolygu.

- 4.2 Mae'r Adolygydd yn gyfrifol am:

- Sicrhau bod y cais wedi ei gwblhau yn unol ag amodau'r grant.
- Sicrhau bod y ffurflen wedi ei chwblhau'n gywir a bod y ffigyrau yn gywir ac yn gyson gyda'r lejer.
- Cynnal gwiriadau o samplau er mwyn sicrhau bod y ffurflen wedi ei chwblhau'n gywir.

- 4.3 Dylai'r Adolygydd gwblhau rhan B o'r Rhestr Wirio ar gyfer Cais Grant gan nodi'r gwiriadau a wnaed ac unrhyw newidiadau y mae angen eu gwneud. Os bydd angen gwneud newidiadau dylid dychwelyd y cais i'r Cyfrifydd sy'n ei baratoi ar gyfer ei ddiwygio.

- 4.4 Os yw'r Adolygydd yn fodlon bod y cais wedi ei gwblhau'n gywir dylid arwyddo'r Rhestr Wirio a'i dyddio a chyflwyno'r cais ar gyfer ei ardystio.

5. ARDYSTIO CEISIADAU

- 5.1 Fel arfer y Prif Swyddog Ariannol fydd yn ardystio'r ceisiadau, sef y Swyddog Adran 151 neu, fel arall, y Dirprwy Swyddog Adran 151.

- 5.2 Dylai'r Swyddog Ardystio dderbyn y cais a'r holl waith papur cefnogol o leiaf ddau ddiwrnod cyn y bydd raid ei gyflwyno.

- 5.3 Dylai'r Swyddog Ardystio sicrhau bod y broses wedi ei dilyn a bod yr holl wiriadau angenrheidiol wedi eu gwneud.

- 5.4 Dylid ychwanegu dyddiad ardystio'r cais at y rhestr wirio.

6. ARDYSTIO CEISIADAU DIWEDD BLWYDDYN AR GYFER ARCHWILIAD ALLANOL

- 6.1 Mae angen archwiliad allanol ar gyfer nifer o grantiau. Bydd y gofynion archwilio wedi eu hamlinellu yn y Llythyr Cynnig gwreiddiol.

- 6.2 Yn dilyn cyflwyno'r cais terfynol bydd datganiad o wariant diwedd blwyddyn yn cael ei lunio gan y Cyfrifydd Gwasanaeth i'w gyflwyno i archwilwyr allanol yr Awdurdod. Bydd y datganiad yn seiliedig ar y cofnodion yn y lejer ar gyfer y flwyddyn a bydd yn dweud a oes arian yn ddyledus i'r Awdurdod o ganlyniad i dan-hawlio ynteu a oes arian yn ddyledus i'r corff cyllido o ganlyniad i or-hawlio.

- 6.3 Mae'n rhoi sylw penodol i groniadau credydwy'r er mwyn sicrhau:
- (i) Eu bod wedi eu talu mewn gwirionedd ac y gellid felly eu cynnwys yn y cais os yw'r grant yn gweithredu ar sail croniadau.
 - (ii) Bod yr anfoneb a dalwyd yn erbyn y croniad yn cyfateb i swm y croniad gwreiddiol.
- 6.4 Dylid paratoi ceisiadau ar gyfer eu harchwilio yn yr un ffordd â cheisiadau interim ond dylid cyflwyno cysoniad lejer llawn yn manylu ar y trafodion canolfan gost i PWC fel rhan o'r gwaith papur ar gyfer yr archwiliad. Bydd hyn yn caniatáu iddynt ddewis eu sampl cyn iddynt gyrraedd yma.
- 6.5 Pan fo'r gwariant yn uwch na'r gwariant grant a gymeradwywyd fel y manylwyd yn y Llythyr Cynnig, dylid egluro ar y lejer pa drafodion y dylid eu cynnwys ar gyfer rhoi prawf arnynt a pha raid na ddylid eu cynnwys.
- 6.6 Dylid trosglwyddo'r cysoniad lejer a'r copi gwreiddiol llofnodedig o'r datganiad ar gyfer ei archwilio i'r Rheolydd Grantiau i'w cyflwyno i'r Archwilwyr a dylid cadw copi ar y Ffeil Prosiect.
- 6.7 Ar gyfer y rhan fwyaf o'r grantiau mae gan archwilwyr oddeutu 3 mis i ardystio'r Datganiad. Cytunir ar amserlen o waith archwilio rhwng yr archwilwyr a'r Rheolydd Grantiau a hysbysir y Cyfrifydd a'r Rheolydd Prosiect i sicrhau eu bod ar gael yn ystod yr archwiliad. Bydd y rhan fwyaf o'r archwiliadau ar gyfer grantiau yn cymryd 1-2 wythnos. Mae hyn yn dibynnu ar nifer y cwestiynau a fydd gan yr archwiliwr a pha mor gyflym y gellir delio â hwy. Dylid medru delio â'r rhan fwyaf o ymholiadau archwilio cyn pen 2-3 diwrnod gwaith.
- 6.8 Bydd yr archwiliad yn edrych ar nifer o elfennau sy'n ymwneud â rheoli'r cyllid grant yn unol â'r Cyfarwyddiadau Ardystio(CA) a gynhyrchwyd gan Swyddfa Archwilio Cymru. Gellir gweld CA cyfredol yn G:\FINANCE\FINSVCS\LOTSHARE\Certification Instructions\2013-14.
- 6.9 Gellir cyfyngu cost yr archwiliad a'r amser a gymerwyd trwy sicrhau bod yr holl ddogfennau cefnogol ar gael i'r archwilydd yn y ffeil prosiect fel y cyfeirir at hynny yn 2.4 uchod.
- 6.10 Ar ôl cwblhau'r archwiliad cyhoeddir Datganiad ardystiedig. Bydd unrhyw feysydd lle na chydymffurfiwyd â thelerau ac amodau'r grant yn arwain at adroddiad archwilio wedi ei amodi. Dylai'r Rheolydd prosiect roi sylw i bwyntiau amodi o'r fath gyda chefnogaeth y Rheolydd Grantiau os oes angen, er mwyn sicrhau bod y materion hyn yn cael sylw ar gyfer y dyfodol. Gall barn archwilio amodol flwyddyn ar ôl blwyddyn arwain at golli cyllid grant.

RHESTR WIRIO AR GYFER CAIS GRANT

TEITL Y CAIS _____ BLWYDDYN _____

ADRAN _____

CYFRIFYDD GWASANAETH _____

SWYDDOG(ION) CYSWLLT ADRANNOL _____

DYDDIAD CAU AR GYFER CYFLWYNO'R CAIS _____

A OES UNRHYW GEISIADAU INTERIM/AMCANGYFRIFEDIG WEDI EU CYFLWYNO EISOES
(Oes/Na) _____**I'w gwblhau gan y sawl sy'n paratoi'r Cais Grant****Enw'r sawl sy'n Paratoi** _____

1. Oes tystiolaeth i gefnogi'r holl sicrwydd sydd raid wrtho ar gyfer y datganiad ardystio?

Dyddiad cwblhau _____ Llofnod _____

2. A gafwyd tystiolaeth o'r holl wybodaeth anariannol?

Dyddiad cwblhau _____ Llofnod _____

3. Ydi'r cais wedi ei gwblhau a'i gytuno rhwng yr Adran Gyllid a'r Adran berthnasol?

Dyddiad cwblhau _____ Llofnod _____

4. Oes unrhyw wariant wedi ei gynnwys nad yw ar CIVICA hyd yma? Oes/Nac oes

Dyddiad trosglwyddo'r cais i'r Adolygydd _____

I'w gwblhau gan yr Adolygydd**Enw'r Adolygydd** _____

1. Manylion y gwiriadau a wnaed

Dyddiad derbyn Papurau Gweithio _____ Llofnod _____

Dyddiad Gwirio'r Cais _____ Llofnod _____

2. Oedd angen cywiro'r cais ar ôl ei adolygu? Oedd/Nac oedd

Dyddiad cwblhau'r newid _____

Y sawl sy'n paratoi _____ Adolygydd _____

3. Dyddiad cyflwyno ar gyfer Ardystiad _____

Dyddiad ardystio'r cais _____ Ardystiwyd gan _____

Dyddiad cyflwyno i'r corff cyllido _____ Dyddiad cyflwyno i'w archwilio _____

CYNGOR SIR
YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY
COUNTY COUNCIL

Polisi Rheoli a Chadw Cofnodion UE/CDG
Cyngor Sir Ynys Môn

ERDF
Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ewrop & Chymru: Buddsoddi yn eich dyfodol
Cronfa Datblygu Rhanbarthol Ewrop

Europe & Wales: Investing in your future
European Regional Development Fund

ESF
Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ewrop & Chymru: Buddsoddi yn eich dyfodol
Cronfa Gymdeithasol Ewrop

Europe & Wales: Investing in your future
European Social Fund

Cronfa Amaethyddol Ewrop ar gyfer
Datblygu Gwledig Ewrop yn Buddsoddi
mewn Ardaloedd Gwledig

The European Agricultural Fund for
Rural Development: Europe Investing in
Rural Areas

Llywodraeth Cynulliad Cymru
Welsh Assembly Government

Cynnwys

1. Pwrpas
2. Rhagarweiniad
3. Cadw Dogfennau UE/CDG
4. Protocol Cadw Dogfennau CSYM
5. Safonau Diogelwch Derbyniol

Atodiadau

Atodiad A – Safonau Diogelwch Cyfrifiadurol

1. Pwrpas

- 1.1 Pwrpas y polisi hwn yw sicrhau bod Cyngor Sir Ynys Môn(CSYM) yn cydymffurfio â'r rheolau a'r rheoliadau ar gyfer cadw dogfennau llawn a chywir mewn perthynas â phrosiectau a gyllidir trwy Raglen Cydgyfeiriant yr UE a'r Cynllun Datblygu Gwledig.
- 1.2 Bydd y polisi hwn yn rhoi canllawiau a chyfarwyddiadau ynglŷn â'r prosesau ar gyfer rheoli cofnodion perthnasol i swyddogion sy'n gweithio ar brosiectau a gyllidir gan yr UE/GAEDG.

2. Rhagarweiniad

- 2.1 Mae'n rhaid rheoli cofnodion mewn perthynas â phrosiectau UE/Y Gronfa Amaethyddol Ewropeaidd ar gyfer Datblygu Gwledig (CAEDG) fel bod modd i archwilwyr Swyddfa Cyllid Ewropeaidd Cymru(SCEC) a Llywodraeth Cymru(LIC) gael mynediad i gofnodion prosiectau am gyfnod hir yn unol â gofynion y Comisiwn Ewropeaidd(CE) - o bosib o leiaf 17 mlynedd ar gyfer prosiectau a gychwynnodd yn 2007/2008.
- 2.2 Yn unol â deddfwriaeth yr UE rhaid i SCEC/LIC sicrhau bod yr holl ddogfennau cefnogol sy'n ymwneud â gwariant ar gael am 3 blynedd ar ôl i'r Rhaglen Weithredol a gyllidodd y gwariant gau'n ffurfiol.
- 2.3 O'r herwydd, rhaid cadw'r holl gofnodion ar gyfer prosiectau hyd nes y bydd SCEC/LIC yn cadarnhau bod y cyfnod hwn wedi dod i ben. Cadarnheir y dyddiad hwn ar wefan SCEC ac yn uniongyrchol gan LIC ar gyfer prosiectau CDG. Yn seiliedig ar brofiad blaenorol o gau rhaglenni, rhagwelir na fyddir yn cyrraedd y pwynt hwn tan o leiaf 2024.
- 2.4 Mae'r ddogfen hon yn amlinellu gofynion sylfaenol SCEC a CE fel y gall sefydliadau benderfynu ar y trefniadau gorau i gwrdd â'u hamgylchiadau unigol.
- 2.5 Mae'r wybodaeth a'r cyngor yn y ddogfen yn ymwneud yn unig â gofynion rhaglenni 2007-2013 yn hytrach na rhaglenni cynharach. Yn yr un modd, nid yw'n ceisio esbonio na disodli unrhyw un o'r cyfrifoldebau ehangach ar gyfer rheoli cofnodion a all fod yn berthnasol i sefydliad penodol, megis deddfwriaeth Cofnodion Cyhoeddus, Rhyddid Gwybodaeth, Diogelu Data, Archifau Cenedlaethol, Cyllid a Thollau Ei Mawrhydi, Tŷ'r Cwmnïau ac ati.
- 2.6 Gellir gweld Canllawiau llawn WEFO ar reoli a chadw cofnodion yn: <http://wales.gov.uk/docs/wefo/publications/developingguidance/120906docmanandreten.pdf>

3. Rheoliadau'r UE ar gyfer Cadw Dogfennau

- 3.1 Amlinellir opsiynau isod i'w hystyried gan Reolwyr Prosiect. Bydd ffactorau pwysig i'w hystyried yn cynnwys:
 - Lle a chostau storio;

- Polisi risg /yr archwaeth am risg sydd gan bob sefydliad mewn perthynas â pha mor dderbyniol yn gyfreithiol yn llysoedd sifil y Deyrnas Unedig yw copïau/sganiau;
- P'un a fydd dogfennau 'gwreiddiol' yn cael eu cadw fel rhywbeth wrth gefn neu'n cael eu dinistrio pan fydd copi neu sgan yn cael ei greu; a
- Hwylustod, mynediad, rhwyddineb cael gafael arnynt i staff rŵan ac yn y dyfodol.

Yn anffodus ar gyfer Rheolwyr Prosiect cyllid RDP yr unig opsiwn sydd ar gael yw Opsiwn 1 lle y mae'n rhaid cadw fersiynau papur gwreiddiol y dogfennau oherwydd nad yw rhai wedi eu hardystio, eu sganio na llungopiau yn dderbyniol. Os methir â dangos dogfennau gwreiddiol yn ystod archwiliad, gallai hynny olygu crafangu yn ôl a dirwy ychwanegol o werth cyfatebol.

3.2 OPSIWN 1 – Gwreiddiol (papur)

Fe all cadw copïau papur gwreiddiol fod â goblygiadau storio ffisegol sylweddol. Mae difrod ffisegol yn risg ac fe all y gallu i gael gafael ar ddogfennau'n gyflym fod yn heriol, yn arbennig os ydynt yn cael eu storio oddi ar y safle. Bydd angen i gofnodiadau fod wedi eu labelu'n glir ac / neu eu ffeilio ar wahân i gofnodiadau busnes arferol fel bod pob sefydliad sy'n cadw cofnodiadau yn cydymffurfio â'r cyfnod cadw hir. Nid oes angen unrhyw 'broses ardystio' ar gyfer cofnodiadau papur gwreiddiol.

3.3 OPSIWN 2 – Copi papur (llungopi o'r ddogfen bapur wreiddiol)

Rhaid i hwn fod y llungopi cyntaf o ddogfen wreiddiol ac nid yn 'gopi o gopi'. Rhaid i ddwy ochr y ddogfen wreiddiol gael eu copïo os yn berthnasol. Rhaid i'r copi fod wedi ei ardystio gan ddefnyddio'r broses ardystio a amlinellir yn y Ddogfen lawn ar gyfer Rheoli a Chadw Cofnodiadau gan SCEC.

<http://wales.gov.uk/docs/SCEC/publications/developingguidance/120906docmanandreten.pdf>.

3.4 OPSIWN 3 - Sganio dogfen bapur wreiddiol (dogfennau wedi'u digideiddio)

Gellir sganio cofnodiadau papur gwreiddiol os dilynr y proses ardystio SCEC. Rhaid i ddogfennau wedi'u sganio fod yn gynrychioliad gwir o'r ddogfen wreiddiol (delwedd union run fath, yn cynnwys ochr arall y ddogfen os yn berthnasol) ac ni chaniateir ei chrynhoi, cropio ac ati. Rhaid i unrhyw waith altro a wneir i'r ddelwedd a sganiwyd gael ei logio mewn llwybr archwilio ac ni ddylai newidiadau cyflwynol (contrast, goleuni, troi, chwyddo ac ati.) newid y ddelwedd wreiddiol yn barhaol. Nid yw rheoliadau CE (a SCEC) yn gosod unrhyw ddyletswydd uwch y tu hwnt i ofynion cyfreithiol ac archwilio'r DU ar wahan i'r gofynion i gydymffurfio â'r broses ardystio.

Rhaid i'r scan fod wedi ei ardystio drwy ddefnyddio'r broses ardystio a amlinellwyd yn y Ddogfen Rheoli a Chadw Cofnodiadau lawn gan SCEC. -

<http://wales.gov.uk/docs/wefo/publications/developingguidance/120906docmanandreten.pdf>.

3.5 OPSIWN 4 - Gwreiddiol (cofnodiadau electronig a dogfennau)

Yn ymarferol, golyga hyn e-byst, ffeiliau prosesu geiriau, ffeiliau taenlenni, cofnodiadau bas-data, anfonebau electronig a dderbyniwyd gan gyflenwyr, cyfnewid data electronig ac ati.

Gellir cyfnewid y termau ‘dogfen a chofnodiadau’ yn y cyd-destun hwn (yn yr ystyr mai gwybodaeth wedi’i storio mewn fformat cyfrwng penodol yw dogfen).

Lle bo dogfennau’n cael eu creu / eu trosglwyddo, eu ffeilio mewn fersiwn electronig yn unig, y maent i bob pwrpas, yn ‘wreiddiol’ ac felly nid oes angen iddynt gael eu ‘hardystio’.

Fel gyda’r broses sganio yn Opsiwn 3 uchod, rhaid i’r system gyfrifiadurol gadw log trywydd archwilio / system a fyddai’n dangos unrhyw ddiwygiadau i’r cofnodiadau neu ddogfennau (a rhaid iddi fod yn bosibl archwilio’r log hwn hyd 2024 neu’n ddiweddarach).

Nodyn Pwysig

Rhaid i bob sefydliad sy’n dewis cadw cofnodiadau yn electronig / digidol allu egluro a dangos (os gofynnir iddo gan SCEC ac / neu archwilwyr) sut y mae eu systemau SG / TG yn cydymffurfio gyda’r gofynion uchod. Nid yw archwiliadau ac arolygiadau o Gronfeydd Strwythurol wedi cael eu cynllunio i fod yn archwiliadau sy’n cydymffurfio â diogelwch cyfrifiadurol ac felly, yn ymarferol, bydd cofnodiadau’n cael eu derbyn yn ôl eu gwerth arwynebol gydag archwilwyr / arolygwyr yn defnyddio eu barn broffesiynol i nodi unrhyw arwyddion nad yw cofnod yn ddilys neu fod sefydliadau heb fod yn ymwybodol o’r safonau diogelwch a dderbyniwyd neu ddim yn anelu at gydymffurfio â nhw. Yn yr un modd, ni ddylid dehongli archwiliad neu arolygiad llwyddiannus fel un sy’n darparu sicrwydd bod systemau cyfrifiadurol yn cydymffurfio â safonau diogelwch cyfrifiadurol.

3.6 OPSIWN 5 - Fersiwn bapur o’r cofnodion / dogfennau electronig

Gellir argraffu rhai dogfennau a chofnodiadau electronig drwy opsiwn ‘argraffu’ integredig yn y meddalwedd – e.e. e-anfonebau a dderbyniwyd drwy e-bost fel dogfennau PDF a ddiogelwyd, cyfriflenni banc PDF a grëwyd gan feddalwedd gwefan ar-lein y banc, neu brif ddogfennau PDF eraill sy’n cael eu cadw o fewn, neu eu creu gan – system ddiogel gydag opsiwn o argraffu copi caled.

Os yw’n well gennych, gall y dogfennau hyn gael eu hargraffu a’u cadw fel cofnodiadau copi caled. Rhaid i’r fersiwn argraffedig gael ei hardystio fel a amlinellir yn y broses ardystio ar gyfer llungopiau (uchod).

Nid yw printiau sgrin neu storfeydd sgrin (copïo delweddau o sgrin a’u gludo i mewn i gymhwysiad arall fel Microsoft Word ac yna eu printio) yn dderbyniol.

4. Safonau Diogelwch a Dderbynnir

4.1 Mae’r CE yn dweud bod rhaid i’r systemau cyfrifiadurol uchod fodloni’r safonau diogelwch a dderbynnir er mwyn sicrhau bod y cofnodiadau a gedwir yn cydymffurfio â gofynion cyfreithiol cenedlaethol ac y gellir dibynnu arnynt i bwrpasau archwilio.

4.2 Er mwyn helpu i ddiogelu noddwyr, mae SCEC yn ystyried bod y tair ffynhonnell a amlinellir yn Atodiad A yn awdurdodol, ac yn safonau a ddefnyddir yn gyffredinol / yn ffynonellau o gyfarwyddyd y gellir eu defnyddio fel pwynt cyfeirio i ddarparu sicrwydd ynghylch digonolrwydd safonau diogelwch.

4.3 Y nod allweddol yw bod y wybodaeth yn cynnwys y pedair nodwedd ganlynol o fewn 'cofnod awdurdodol':

Gwreiddiol

- A yw'r ddogfen/cofnod yn union yr hyn y mae'n honni ei fod?
- A gafodd y ddogfen/cofnod ei ch/greu neu ei h/anfon gan y person yr honnir iddo/iddi ei ch/greu neu ei h/anfon?
- A gafodd y ddogfen/cofnod ei ch/greu neu ei h/anfon ar yr adeg a honnwyd?

Dibynadwy

- A ellir dibynnu ar y cofnod dogfennol ac a ellir ymddiried yn ei gynnwys fel un sy'n cynrychioli'r trafodiad yn llawn ac yn gywir, a'r gweithgareddau neu'r ffeithiau y mae'n honni eu cynrychioli?

Cyfanrwydd

- A yw'r ddogfen / cofnod yn gyflawn a heb ei newid?

Defnyddioldeb

- A feddir lleoli, gael gafael ar, cyflwyno a dehongli'r ddogfen/cofnod?

4.4 O'r herwydd, rhaid cadw trywydd archwilio/cofnod system awtomataidd er mwyn gallu dangos y pedair nodwedd uchod os bydd angen ac i gefnogi derbynioldeb cyfreithiol. Rhaid i'r cofnod hwn fod ar gael i'w archwilio hyd 2024 neu'r tu draw i hynny. Rhaid i'r cofnodi hwn gofrestru unrhyw newidiadau a wnaed i'r cofnodiadau electronig oni bai y gellir dangos bod fformat y ffeil yn un na ellir eu golygu - er, bod angen cofnod awtomataidd o'r dyddiad / amser y cafodd y cofnod ei greu neu ei sganio bob amser.

4.5 Rhaid i systemau cyfrifiadurol gadw cynnwys gwreiddiol y cofnod pan gafodd ei dderbyn neu am y tro cyntaf e.e. heb ei grynhoi, ei gywasgu na'i agregu.

4.6 Rhaid i bob sefydliad sy'n dewis cadw cofnodion yn electronig / yn ddigidol allu esbonio a dangos (os gofynnir iddo gan SCEC a / neu archwilwyr) sut mae eu systemau SG / TG yn cadw at y gofynion uchod.

5. Protocol Cadw Dogfennau CSYM

5.1 Ffeilio Dogfennau Prosiect Cyffredinol

Mae'n ofynnol i brosiectau Cynllun Datblygu Gwledig / Ewropeaidd gadw digon o gofnodiadau dogfennol i fodloni archwiliadau yn y dyfodol ar unrhyw wariant a hawlir yn ystod cyfnod y prosiect.

Mae enghreifftiau o'r mathau o ddogfennau i'w cadw fel a ganlyn (nid yn gyflawn):

- Cynllun Busnes y Prosiect;

- Llythyrau Cymeradwyo Prosiect;
- Proffiliau Ariannol a Darparu Prosiect;
- Hysbysiad o newid sylweddol;
- Dogfennau Hawlio Arian ar gyfer Prosiectau (yn cynnwys llyfr cyfrifon ariannol, datganiadau banc, nodiadau cyngor trosglwyddo ac ati.);
- Unrhyw ddogfennau sy'n amlinellu gwariant (Anfonebau, ffurflenni hawlio costau teithio ac ati.);
- Gohebiaeth e-bost perthnasol sylweddol.

Dylid cadw dogfennau papur gwreiddiol, er enghraifft, gohebiaeth trwy lythyr yn unol ag Opsiwn Cadw 1 (Papur Gwreiddiol).

Bydd angen i rai dogfennau, fel contractau a dogfennau cynllunio busnes gael eu harwyddo a'u dychwelyd er mwyn cwblhau proses o gymeradwyo. Bydd angen i'r dogfennau hyn gael eu copïo (llungopi) ac yna byddant yn dod yn 'Gopi Papur'. Dylid cadw copïau papur yn unol â'r cyfarwyddyd yn Opsiwn Cadw 2.

Rhaid i gopïau a gynhrychir fod y llungopi cyntaf o ddogfen wreiddiol ac nid yn 'gopi o gopi'. Rhaid copïo dwy ochr y ddogfen wreiddiol os yn berthnasol. Rhaid i'r copi fod wedi ei ardystio gan ddefnyddio'r broses ardystio a amlinellwyd yn Opsiwn 1.

Pan fydd angen ffeilio dogfen electronig fel copi caled, rhaid dilyn y cyfarwyddyd o fewn Opsiwn Cadw 5. Rhaid i fersiynau printiedig gael eu hardystio fel yr amlinellir yn y broses ardystio ar gyfer llungopïau (uchod).

Nid yw printiadau sgrin a storfeydd sgrin (copïo delweddau sgrin a'u gludo hwy i gymhwysiad arall fel Microsoft Word ac yna'u hargraffu) yn dderbyniol.

5.2 Taliadau am Nwyddau a Gwasanaethau

Mae System Gyllid 'CIVICA' CSYM yn cefnogi'r broses o gadw cofnodiadau a gynhrychir pan yn gwneud taliadau am nwyddau a gwasanaethau a dderbyniwyd ar gyfer prosiect h.y. anfonebau papur, anfonebau electronig, anfonebau a sganiwyd a thaliadau cerdyn caffael (nid yw hon yn rhestr gyflawn).

Bydd gan bob prosiect Gyfrifydd Grant o'r Adran Gyllid wedi'i benodi i weithio gyda'r Swyddog Prosiect er mwyn sicrhau bod rheolaeth ariannol ar y prosiect. Bydd y cyfrifydd yn sefydlu canolfan gost unigryw i'r prosiect ac ystod o godau treuliau o fewn cyfrifyfr cyfrifon yr Awdurdod.

Pan yn prynu nwyddau a gwasanaethau, bydd y swyddog prosiect yn gwneud hynny drwy'r system CIVICA yn ôl y penawdau cost penodol a bydd ef / hi yn cael mynediad iddynt, a bydd hyn wedyn yn cael ei awdurdodi gan uwch swyddog cyn gosod yr archeb gyda'r cyflenwr.

Bydd Archebion Swyddogol (PRD) a gynhrychir gan CSYM yn cael eu storio o fewn CIVICA yn electronig a dylid eu cadw am 3 blynedd ar ôl cau y rhaglen (a ragwelir ar hyn o bryd yn 2024).

Bydd dogfennau'n ymwneud ag unrhyw drosglwyddiadau mewnol neu drafodion BACS hefyd yn cael eu cadw ar y system fel dogfennau electronig.

Yn dilyn awdurdodi'r pryniant, bydd y cyflenwr yn anfon cais am daliad mewn un o'r ffurfiau canlynol:

- a) **Anfonebau papur** - Byddant yn cael eu dychwelyd i CSYM a'u sganio ar gyfer eu mewnbynnu i'r system CIVICA. Bydd hon wedyn yn dod yn ddogfen wedi'i digideiddio. **Ar gyfer prosiectau UE ac RDP dylai'r anfoneb wreiddiol gael ei dileu o'r Credydwyr a'i chadw fel dogfen wreiddiol ar ffeil y prosiect gan y Cyfrifydd Grant, NI DDYLID EU DINISTRIO UNWAITH Y BYDDANT WEDI'U SGANIO AR Y SYSTEM.**
- b) **Anfonebau Electronig** - Yn cael eu ffeilio yn electronig fel ffeil / dogfen wreiddiol o fewn system CIVICA. Caiff y rhain eu cyfrif fel rhai gwreiddiol ac nid ydynt angen eu hardystio (gweler Opsiwn 4).
- c) **Taliadau Cerdyn Caffael** - Anfonir anfonebau credydwyr: (datganiadau cerdyn) yn electronig a dylid eu trin gan ddefnyddio'r un broses ag anfoneb electronig. Anfonebau cyflenwyr: Os dychwelir hwy yn electronig, gellir eu trin fel uchod. Os dychwelir fel copi papur, dylid eu cadw yn unol â'r cyfarwyddyd ar anfonebau papur.

NODER: GELLIR CANFOD PROSESAU HAWLIO LLAWN A THALIADAU YNG NGHYFARWYDDYD RHEOLI PROSIECT UE CSYM:

<http://www.anglesey.gov.uk/business/european-funding/eu-convergence/european-guidance-notes-project-management-and-frameworks/eu-project-management-guidelines>

5.3 Archifo

Yn dilyn cwblhau'r prosiect bydd yr Adran sy'n rhedeg y Prosiect / Rheolwr Prosiect / Swyddog Cyfrifol yn gyfrifol am archifo'r ffeiliau prosiect a'u trosglwyddo i'r Uned Archif yn unol â'r cyfarwyddiadau a ddarperir gan Uwch Archifydd CSYM. Bydd cofnod o'r holl ffeiliau a drosglwyddir i'r Archifyd yn cael ei gadw gan bob tîm, gyda chofnod / log ynghylch pryd y cafodd y ffeiliau eu trosglwyddo. Bydd mynediad i ffeiliau'n cael ei reoli gan y Rheolwr Tîm a'r Uwch Archifydd.

Bydd y Cyfrifydd Grant yn cadw'r holl ddogfennau cyllid gwreiddiol ar ei ffeiliau prosiect ac yn eu trosglwyddo hwy i'w storio i'r Archif Cyllid yn dilyn cwblhau'r Atodlen Archif Grant.

NODER: RHAI'D I'R HOLL DDOGFENNAU A ARCHIFWYD DDAL I ARDDANGOS LABELI YN NODI'R DYDDIAD CYNTAF POSIBL Y GELLIR CAEL GWARED ARNYNT (AR HYN O BRYD 2024) YN UNOL Â RHEOLIADAU UE.

<http://wales.gov.uk/docs/SCEC/publications/developingguidance/120906docmanandreten.pdf>.

Bydd y broses o gael gafael ar gofnodiadau o'r Archifyd yn dilyn gweithdrefnau sefydledig. Bydd adalw ffeiliau yn barhaol o'r cyfleuster yn cael ei awdurdodi gan Reolwr Tîm gyda chofnod priodol yn cael ei wneud yng nghofrestr y ffeil.

NODER: RHAI'D I UNRHYW DDOGFENNAU A ARCHIFIR FOD MEWN BOCSYS WEDI'U MYNEGEO'N LLAWN; GAN SICRHAU EU BOD YN HAWDD CAEL

GAFael ARNYNT YN UNOL Â'R AMSERLEN A RODDWDY GERBRON GAN Y TÎM ARCHWILIO UE.

<http://wales.gov.uk/docs/SCEC/publications/developingguidance/120906docmanandreten.pdf>.

Ar hyn o bryd, ni chodir unrhyw ffi am storio yn Archifdy Ynys Môn. Fodd bynnag, o ystyried y pwysau cynyddol ar gyllidebau gwasanaeth, fe all hyn newid yn y dyfodol agos. Bydd costau archifo'n cael eu priodoli i'r Adran sy'n Cynnal y Prosiect.

NODER: MAE ARCHIFO PROSIECT YN RHAN HANFODOL O WEITHDREFNAU CAU PROSIECT UE A RHAID EI FABWYSIADU FEL RHAN O'R GWEITHDREFNAU CAU.

5.4 Cadw E-byst

Cyfrifoldeb y rheolwr prosiect yw sicrhau y cedwir ac y ffeilir unrhyw ddogfennau allweddol a dderbyniwyd drwy e-bost.

Ni ddylai unrhyw ddogfennau a dderbyniwyd drwy e-bost gael eu cadw o fewn y system Outlook. Dylai dogfennau allweddol / gohebiaeth e-bost gael eu hargraffu a'u ffeilio yn unol â'r cyfarwyddyd ar gadw yn Opsiwn 1 (Papur Gwreiddiol).

Ni ddylid defnyddio system e-bost CSYM fel system rheoli dogfennau.

5.5 Trosiant Staff

Cyfrifoldeb y Rheolwr Prosiect yw sicrhau bod swyddogion sy'n symud i rôl arall neu sy'n gadael yr Awdurdod yn adolygu eu cyfrifon e-bost ac yn ffeilio (fel copïau caled) unrhyw ddogfennau allweddol a dderbyniwyd, ac yn dileu unrhyw e-byst personol cyn gadael eu swydd.

Mae'r camau canlynol yn crynhoi'r camau sydd eu hangen (mewn perthynas â chyfrifon e-bost) pan fydd swyddog sy'n gweithio ar brosiect Ewropeaidd yn gadael eu rôl:

- Rheolwr Prosiect a Swyddog Prosiect i drafod amseriad gadael y swydd, y rhaglen waith gysylltiedig a'r cyfnod rhybudd (fel arfer yn 1 mis);
- Swyddog Prosiect i hysbysu'r adran TGCh o'r cyfnod ymadael a rhybudd;
- Y Swyddog Prosiect i adolygu a ffeilio dogfennau e-byst allweddol a dileu gwybodaeth bersonol yn ystod y cyfnod rhybudd penodedig;
- TGCh i ddarparu mynediad procsi i gyfrif e-bost y swydd berthnasol i'r Rheolwr Prosiect hyd nes y caiff y swydd ei llenwi;
- TGCh i wneud copi (CD) o'r cyfrif e-bost berthnasol ar gyfer y dyfodol;
- Deiliad newydd y swydd i gael mynediad i'r 'hen' gyfrif e-bost a chopi o'r ffeiliau (CD) gan TGCh.

ATODIAD A – Safonau Diogelwch Cyfrifiadurol

Mae SCEC yn ystyried bod y tair ffynhonnell ganlynol a amlinellwyd yn rhai awdurdodol, yn rhai a ddefnyddir yn gyffredin, yn safonau / gofynion hir sefydlog y gall noddwyr prosiect eu defnyddio fel pwynt cyfeirio i ddarparu sicrwydd ynglŷn â digonolrwydd eu systemau diogelwch cyfrifiadurol.

Mae'r tair ffynhonnell yn rhannu gofynion sylfaenol cyffredin ac mae'r canllawiau hyn yn cyfeirio noddwyr prosiect ar yr elfennau allweddol.

- **ISO 15489** sy'n cael ei ystyried yn gyffredinol (yn cynnwys gan Archifau Cenedlaethol y DU) fel testun rheoli cofnodiadau awdurdodol. Mae Llywodraeth Cymru yn dylunio ei systemau TG craidd ei hun i gydymffurfio â'r safon hon.
- **BSI 10008** (2008) Sefydliad Safonau Prydeinig, Côt Ymarfer ar Dderbynioldeb Cyfreithiol a Phwysau Tystiolaethol Gwybodaeth sy'n cael ei Storio'n Electronig. Mae'r côd hefyd yn tynnu ar ofynion ISO 15489.
- **MoReq2** (Gofynion Model ar gyfer Rheoli Cofnodiadau Electronig 2008). Mae'r Archifau Cenedlaethol yn cadarnhau ac yn cymryd rhan yn y fenter UE hon, sy'n ymgorffori ac yn cysoni'r cyfan neu ran o'r safonau cenedlaethol ar draws yr Aelod Wladwriaethau Ewropeaidd sy'n cymryd rhan.

RHESTR WIRIO DERBYN GRANT

I'W GWBLHAU GAN Y GWASANAETH SY'N DERBYN Y GRANT			
Teitl y Grant			
Swm a Ddyfarnwyd		Cyfnod y Dyfarniad	O I
Rheolwr Prosiect		Gwasanaeth	
Nodwch os gwelwch yn dda pa gategori o gyllid sy'n disgrifio'r grant orau Grant yn digwydd yn flynyddol Prosiect newydd unwaith ac am byth Rhaglen newydd Arall (nodwch os gwelwch yn dda)			
A yw'r llythyr Cynnig yn gywir o ran dyddiad dechrau, diweddu, cyllido, deilliannau? Ydi/Na os Na, dychwelwch y Llythyr Cynnig os gwelwch yn dda i'r corff cyllido yn gofyn am iddo gael ei newid.			
A yw'r grant angen adnodd ychwanegol gan: Caffael Ydyw/Nac ydyw TGCh Ydyw/Nac ydyw Arall (nodwch os gwelwch yn dda)	A yw hwn yn brosiect cyfalaf gyda goblygiadau reffeniw parhaus Ydyw / Nac ydyw A fydd staff yn cael eu cyllido gyda'r grant Bydd/Na Os bydd, faint?		
A oes unrhyw oblygiadau Nawdd Gwladol i'r grant? Oes/Na	A fydd unrhyw ran o'r grant yn cael ei dirprwyo i drydydd partion? Bydd/Na fydd		
A fydd unrhyw ran o'r grant yn cael ei dyfarnu i Sefydliadau Trydydd Sector? Bydd/Na fydd	A yw'r Swyddog Perfformiad Corfforaethol, Cynllunio a Rhaglen yn ymwybodol o'r grant? Ydyw/Nac ydyw		
I'W GWBLHAU GAN CYLLID			
Cyfrifydd Cyfrifol		A oes angen archwiliad allanol? Oes/Na	
Lefel y risg ariannol i'r Awdurdod Uchel Canolig Isel Rheswm			
Angen canolfan gost newydd? Oes/Na	Angen arian cyfatebol? Oes/Na		
Dyddiad arwyddo gan A151		Dyddiad dychwelwyd i'r corff cyllido	

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
ADRODDIAD I:	PWYLLGOR ARCHWILIO
DYDDIAD:	7 TACHWEDD 2014
PWNC:	DATGANIAD STRATEGAETH RHEOLI'R TRYSORLYS A'R STRATEGAETH FUDDSODDI FLYNYDDOL: ADRODDIAD ADOLYGU CANOL BLWYDDYN 2014/15
SWYDDOG(ION) ARWEINIOL:	RICHARD MICKLEWRIGHT (FFÔN: 2601)
SWYDDOG CYSWLLT:	GARETH ROBERTS (FFÔN: 2675)
<p>Natur a rheswm dros adrodd</p> <p>Sgriwtineiddio'r adroddiad er mwyn bod yn gyson â chanllawiau proffesiynol ac er mwyn cydymffurfio gydag argymhellion Côt Ymarfer CIPFA ar Reoli Trysorlys.</p>	

1. Cefndir

1.1 Dau o ofynion Côt Ymarfer y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth mewn perthynas â Rheoli'r Trysorlys (a ddiwygiwyd yn 2011) yw bod y Cyngor llawn yn cael adroddiad adolygu canol blwyddyn ar weithgareddau rheoli trysorlys a dirprwyo'r gwaith o sgriwtineiddio strategaethau a pholisïau rheoli trysorlys. Bydd yr adroddiad hwn yn cwrrd â'r gofynion hyn ac yn rhoi sylw i'r isod:

- Diweddariad economaidd am y chwe mis cyntaf, gan edrych ymlaen hefyd i ail hanner 2014/15;
- Adolygiad o'r Datganiad Strategaeth Rheoli'r Trysorlys a'r Strategaeth Fuddsoddi Flynyddol;
- Gwariant cyfalaf y Cyngor (dangosyddion darbodus);
- Adolygiad o bortffolio buddsoddi'r Cyngor ar gyfer 2014/15;
- Adolygiad o strategaeth fenthycy'r Cyngor ar gyfer 2014/15;
- Adolygiad o unrhyw ad-drefnu dyled a ddigwyddodd yn ystod 2014/15;
- Crynodeb o weithgareddau ers chwarter 2;
- Edrych ymlaen i'r flwyddyn nesaf; ac
- Adolygiad o gydymffurfiaeth gyda Therfynau Trysorlys a Darbodus ar gyfer 2014/15.

2. Diweddariad Economaidd

2.1 Mae ymgynghorwyr trysorlys y Cyngor wedi paratoi crynodeb ychydig ar ôl diwedd y chwarter cyntaf o'r perfformiad economaidd hyd yma a'r rhagolygon, gweler Atodiadau 1. Hefyd maent wedi darparu'r rhagolygon isod.

	Rhag 2014	Maw 2015	Meh 2015	Medi 2015	Rhag 2015	Maw 2016	Meh 2016
Cyfradd Banc(%)	0.50	0.50	0.75	0.75	1.00	1.00	1.25
Cyfradd 5 mlynedd PWLB(%)	2.50	2.70	2.70	2.80	2.90	3.00	3.10
Cyfradd 10 mlynedd PWLB(%)	3.20	3.40	3.50	3.60	3.70	3.80	3.90
Cyfradd 25 mlynedd PWLB(%)	3.90	4.00	4.10	4.30	4.40	4.50	4.60
Cyfradd 50 mlynedd PWLB(%)	3.90	4.00	4.10	4.30	4.40	4.50	4.60

2.2 Yn ddiweddar cafwyd sylwadau gan ymgynghorwyr trysorlys y Cyngor mewn perthynas â'r rhagolygon ar gyfer y graddfeydd llog uchod. Gweler y sylwadau hyn yn Atodiad 2.

3. Datganiad ar y Strategaeth Rheoli Trysorlys a Diweddariad ar y Strategaeth Fuddsoddi Flynyddol

3.1 Cymeradwywyd y Datganiad ar y Strategaeth Rheoli Trysorlys (DSRhT) ar gyfer 2014/15 gan y Cyngor hwn ar 27 Chwefror 2014. Nid oes unrhyw newidiadau polisi i'r DSRhT; mae'r manylion yn yr adroddiad hwn yn diweddarau'r sefyllfa yn wyneb y sefyllfa economaidd ddiweddaraf.

4. Sefyllfa Gyfalaf y Cyngor (Dangosyddion Pwyllog)

4.1 Mae'r rhan hon o'r adroddiad wedi ei strwythuro i ddiweddarau:-

- Cynlluniau gwariant cyfalaf y Cyngor;
- Sut mae'r cynlluniau hyn yn cael eu cyllido;
- Effaith y newidiadau yn y cynlluniau gwariant cyfalaf ar y dangosyddion pwyllog a'r angen sylfaenol i fenthyca; a
- Cydymffurfiaeth gyda'r terfynau sydd wedi eu sefydlu ar gyfer gweithgareddau benthyca.
- Diwygio CRT

4.2 Dangosydd Pwyllog ar gyfer Gwariant Cyfalaf

Mae'r tabl isod yn dangos yr amcangyfrifon diwygiedig ar gyfer gwariant cyfalaf a'r newidiadau ers cytuno ar y rhaglen gyfalaf ar gyfer y Gyllideb.

Gwariant Cyfalaf	Amcangyfrif Gwreiddiol 2014/15 £m	Y sefyllfa ar 30 Medi 2014 £m	Amcangyfrif Cyfredol 2014/15 £m
Cronfa'r Cyngor	18,100	4,701	15,010
CRT	5,700	1,569	6,000
Cyfanswm	23,800	6,270	21,010

4.2.1 Mae'r amcangyfrif cyfredol ar gyfer gwariant cyfalaf is o gymharu â'r amcangyfrif gwreiddiol yn bennaf oherwydd tynnu allan eitemau wrth gefn nad ydynt bellach yn rhan o'r strategaeth gyfalaf.

4.3 Newidiadau i Gyllido'r Rhaglen Gyfalaf

4.3.1 Nid oes unrhyw newidiadau sylweddol i gyllido'r rhaglen gyfalaf i adrodd yr adeg yma.

4.4 Newidiadau i'r Dangosyddion Pwyllog ar gyfer y Gofynion Cyllido Cyfalaf (GCC), Dyled Allanol a'r Terfyn Gweithredol

4.4.1 Mae'r tabl sy'n dilyn yn dangos y GCC, sef yr angen allanol sylfaenol i fenthyca i bwrpas cyfalaf. Mae hefyd yn dangos y sefyllfa o ran dyled a ddisgwyllir dros y cyfnod. Yr enw ar hyn yw'r Terfyn Gweithredol.

4.4.2 Dangosydd Pwyllog – Gofyniad Cyllido Cyfalaf

4.4.2.1 Rhagwelir y byddwn ychydig ar y blaen o ran y gofyniad cyllido gwreiddiol a ragamcanwyd ar gyfer cyllid.

4.4.2.2 Mae'r ffigur Benthyca ar gyfer y Dyled Allanol/y Terfyn Gweithredol yn seiliedig ar y rhagdybiaeth y byddwn yn parhau i fewnoli ein benthyca.

4.4.3 Dangosydd Pwyllog – Dyled Allanol / y Terfyn Gweithredol

	Amcangyfrif Gwreiddiol 2014/15 £m	Amcangyfrif Cyfredol 2014/15 £m
Dangosydd Pwyllog – Gofyniad Cyllido Cyfalaf		
GCC – Cronfa'r Cyngor	92,400	83,226
GCC – CRT	23,000	24,723
Cyfanswm GCC	115,400	107,949
Symudiad net yn y GCC	5,057	1,534
Dangosydd Pwyllog – Dyled Allanol/Terfyn Gweithredol		
Benthyca	120,000	89,583
Ymrwymadau tymor hir eraill	2,000	Nil
Cyfanswm Dyled 31 Mawrth	122,000	89,583

4.5 Cyfyngiadau ar Weithgareddau Benthyca

4.5.1 Yr elfen gyntaf allweddol o reolaeth dros y gweithgareddau trysorlys yw dangosydd pwyllog i sicrhau na fydd benthyca net (benthyciadau llai buddsoddiadau), dros y tymor canol, ond yn cael ei wneud i ddiben cyfalaf. Ni ddylai benthyciadau allanol net, ac eithrio yn y tymor byr, fod yn uwch na'r cyfanswm GCC yn y flwyddyn flaenorol ynghyd ag amcangyfrifon unrhyw GCC ychwanegol ar gyfer 2014/15 a'r ddwy flynedd ariannol nesaf. Mae hyn yn caniatáu peth hyblygrwydd ar gyfer benthyca buan cyfyngedig ar gyfer blynyddoedd y dyfodol. Mae'r Cyngor wedi cymeradwyo polisi o fenthyca cyn i'r angen godi a glynir wrth y polisi hwnnw os gwelir bod hynny'n ddoeth.

	Amcangyfrif Gwreiddiol 2014/15 £m	Y sefyllfa ar 30 Medi 2014 £m
Benthyca gros	115,400	89,587
Ymrwymadau tymor hir eraill	Dim	Dim
Benthyca gros	115,400	89,587
GCC (sefyllfa diwedd y flwyddyn)	115,400	d/b

4.5.2 Erbyn diwedd y flwyddyn, rhagwelir bydd y GCC yn £108m, ac, o ganlyniad, mae gofyn i fenthyca £18m. Dywed y datganiad strategaeth rheoli'r trysorlys (Adran 3.4.1) y bydd agwedd hyblyg yn cael ei mabwysiadu mewn perthynas â'r dewis rhwng benthyca mewnol ac allanol. Parheir i ddilyn y dull hwnnw o weithredu a rhoddir sylw i'r holl ffactorau a restrir yn yr adran honno. Mae'r penderfyniad i barhau i fewnoli wedi ei yrru'n bennaf gan 2 ffactor: (1) cyfyngu risg credyd i'r awdurdod (2) cyfyngu cost cario. Mae hyn yn erbyn cefndir o gyfraddau buddsoddi a chyfraddau PWLB sy'n parhau i fod yn hanesyddol o isel, gyda dim ond cynnydd graddol yn cael ei ragweld i'r tymor canol. Mae'r dull hwn o weithredu yn gyson â'r hyn a wneir gan lawer o awdurdodau lleol eraill a holwyd mewn seminarau a gweithdai y bu swyddogion cyllid yn bresennol ynddynt. Mae'r ymgynghorwyr a benodwyd ar gyfer y trysorlys hefyd wedi cefnogi'r penderfyniad i barhau i fenthyca'n fewnol ar hyn o bryd. Erbyn diwedd y flwyddyn rhagwelir y bydd benthyca allanol yn £89.583m. Rhoddir gwybod am unrhyw newidiadau i'r dull cyfredol o weithredu fel sy'n briodol.

4.5.3 Ni ragwelir anawsterau ar gyfer eleni o ran cydymffurfio gyda'r dangosydd pwylllog hwn.

4.5.4 Mae dangosydd pwylllog arall yn rheoli lefel gyffredinol y benthycyca. Hwn yw'r terfyn awdurdodedig na chaniateir benthycyca y tu draw iddo. Mae angen i Aelodau osod a diwygio'r terfyn hwn. Mae'n adlewyrchu lefel y benthycyca y gellid ei fforddio yn y tymor byr, er nad yw'n ddymunol, ond sydd ddim yn gynaliadwy yn y tymor hir. Hwn yw'r uchafswm benthycyca gyda rhywfaint o ddarpariaeth wrth gefn ar gyfer symudiadau annisgwyl. Hwn yw'r terfyn statudol a benderfynir dan Adran 3(1) Deddf Llywodraeth Leol 2003.

Terfyn awdurdodedig ar gyfer dyled allanol	Dangosydd Gwreiddiol 2014/15 (£m)	Y sefyllfa ar 30 Medi 2014 (£m)
Benthycyca	125,000	89,587
Ymrwymadau tymor hir eraill	2,000	Nil
Cyfanswm	127,000	89,587

4.6 Diwygio CRT

4.6.1 Disgwylir y bydd y trefniadau cymhorthdal CRT yn cael eu diwygio ar 31 Mawrth 2015. Mae hyn yn golygu y bydd y Cyngor yn talu arian i Lywodraeth Cymru a hynny yn ei dro, yn tynnu'r Cyngor o'r system gymhorthdal CRT. Y taliad a amcangyfrifir yw £23.9m. Bydd hyn yn cael effaith ar strwythur cyfalaf y Cyngor (oherwydd bydd y Gofyniad Cyllido Cyfalaf CRT yn codi gan faint y taliad gan Lywodraeth Cymru), a bydd angen i'r gwasanaeth rheoli trysorlys ystyried goblygiadau cyllido'r benthyciad.

5. Portffolio Buddsoddi 2014/15

5.1 Yn unol â'r Côt, blaenoriaeth y Cyngor yw sicrhau diogelwch cyfalaf a hylifedd, a chael dychweliad priodol, o'i gydbwyso yn erbyn y risg gysylltiedig. Fel sydd wedi ei nodi yn Adran 2, mae'r farchnad fuddsoddi'n anodd iawn o ran denu'r cyfraddau llog a welwyd yn gyffredin yn y degawdau a fu oherwydd bod cyfraddau'n isel iawn ac yn gyson â Chyfradd Banc 0.5%. Yn wir, mae cyflwyno'r cynllun Cyllid ar gyfer Benthycyca wedi gostwng cyfraddau buddsoddi yn y farchnad ymhellach. Mae'r posibilrwydd o ymestyn yr argyfwng dyled sofran ym mharth yr Ewro a'i effaith bosib ar fanciau yn annog strategaeth risg isel a thymor byr. O gofio'r hinsawdd yma o risg, mae dychweliadau ar fuddsoddiadau yn debygol o barhau i fod yn isel.

5.2 Roedd gan y Cyngor £18.6m o fuddsoddiadau ar 30 Medi 2014 (£9.2m ar 31 Mawrth 2014) a'r elw o'r portffolio buddsoddi am chwe mis cyntaf y flwyddyn yw 0.39%. Gellir gweld rhestr lawn o'r buddsoddiadau ar 30 Medi 2014 yn Atodiad 4. Gellir gweld crynodeb o'r buddsoddiadau a'r cyfraddau yn Atodiad 3.

5.3 Ni aethpwyd dros ben y terfynau sydd wedi eu cymeradwyo ar gyfer y Strategaeth Fuddsoddi Flynyddol yn ystod y chwe mis cyntaf 2014/15.

5.4 Swm y dychweliad y mae'r Cyngor wedi cyllidebu ar ei gyfer o ran buddsoddiad am 2014/15 yw £0.3m. Fel nodwyd yn y strategaeth, mae rhywfaint o'r benthycyca wedi cael ei fewnoli yn ystod y flwyddyn ac felly mae'r dychweliadau o'r buddsoddiadau a ragwelir yn is na'r rheini y cyllidebwyd ar eu cyfer. Fodd bynnag, bu modd gwneud arbedion o ran llog ar fenthyciadau ac mae'r canlyniad net a ragwelir o fewn y gyllideb.

5.5 Meini prawf gwrthbartïon buddsoddi

5.5.1 Mae'r meini prawf ar gyfer dewis gwrthbartïon buddsoddi ac a gymeradwywyd yn y DSRhT yn cwrdd â gofynion y swyddogaeth rheoli trysorlys er ei bod yn mynd yn anoddach i fuddsoddi arian gan fod yr ansawdd credyd yn parhau i leihau.

6. Benthycia

6.1 Gofyniad cyllido cyfalaf (GCC) y Cyngor a ragwelir ar gyfer 2014/15 yw £1.5m. Mae'r GCC yn dynodi angen sylfaenol y Cyngor i fenthycia i bwrpas cyfalaf. Os yw'r GCC yn gadarnhaol, gall y Cyngor fenthycia gan PWLB neu gan y farchnad (benthycia allanol) neu o'r balansau mewnol am gyfnod dros dro (benthycia mewnol). Mae'r cydbwysedd rhwng benthycia allanol a mewnol fel arfer yn cael ei ddylanwadu gan amgylchiadau'r farchnad. Mae'r Cyngor wedi rhagweld benthycia diwedd y flwyddyn ariannol o £89.6m ac wedi defnyddio £18m o gyllid llif arian yn lle benthycia. Mae hyn yn ffordd ddoeth a chost-effeithiol o weithredu yn yr hinsawdd economaidd sydd ohoni ond bydd angen parhau i fonitro rhag ofn y bydd yr elw o giltiau yn well na'r disgwyl.

6.2 Ceir crynodeb o'r sefyllfa benthycia yn Atodiad 3.

7. Ad-drefnu Dyledion

7.1 Ni wnaed unrhyw waith ad-drefnu dyledion yn ystod y chwe mis cyntaf 2014/15.

8. Gweithgareddau ers Chwarter Dau

8.1 Nid oes unrhyw newidiadau ers Chwarter 2.

9. Cynlluniau ar gyfer y flwyddyn nesa

9.1 Yn ei gyfarfod yn Chwefror, bydd y Pwyllgor yma yn ystyried y cynlluniau ar gyfer benthycia a buddsoddi ar gyfer y flwyddyn ariannol nesaf. Yn ôl y strategaeth cyllideb referniw cyfredol, y cynlluniau cychwynnol yw:-

- i ddefnyddio'r dyraniad benthycia gyda chefnogaeth cyffredinol sydd ar gael o £3.502m (£2.193m yn 2014/15) ynghyd ag unrhyw ddyraniad y flwyddyn gyfredol sydd heb ei ddefnyddio;
- i fenthycia, ar sail ddi-gefnogaeth, i gyllido blaenoriaethau buddsoddi cyfalaf, gan gysylltu i mewn i'r amcanion trawsnewid.

10. Argymhelliad

10.1 Ystyried cynnwys yr adroddiad, ac i gyfeirio'r adroddiad ymlaen i gyfarfod nesaf y Cyngor Sir gydag unrhyw sylwadau.

Perfformiad Economaidd hyd yma a'r rhagolygiad/ Economic performance to date and outlook**1.1 U.K.**

After strong UK GDP quarterly growth of 0.7%, 0.8% and 0.7% in quarters 2, 3 and 4 respectively in 2013, (2013 annual rate 2.7%), and 0.7% in Q1, 0.9% in Q2 and a first estimate of 0.7% in Q3 2014 (annual rate 3.1% in Q3), it appears very likely that strong growth will continue through 2014 and into 2015 as forward surveys for the services and construction sectors, are very encouraging and business investment is also strongly recovering. The manufacturing sector has also been encouraging though the latest figures indicate a weakening in the future trend rate of growth. However, for this recovery to become more balanced and sustainable in the longer term, the recovery needs to move away from dependence on consumer expenditure and the housing market to exporting, and particularly of manufactured goods, both of which need to substantially improve on their recent lacklustre performance. This overall strong growth has resulted in unemployment falling much faster through the initial threshold of 7%, set by the Monetary Policy Committee (MPC) last August, before it said it would consider any increases in Bank Rate. The MPC has, therefore, subsequently broadened its forward guidance by adopting five qualitative principles and looking at a much wider range of about eighteen indicators in order to form a view on how much slack there is in the economy and how quickly slack is being used up. The MPC is particularly concerned that the current squeeze on the disposable incomes of consumers should be reversed by wage inflation rising back above the level of inflation in order to ensure that the recovery will be sustainable. There also needs to be a major improvement in labour productivity, which has languished at dismal levels since 2008, to support increases in pay rates. Most economic forecasters are expecting growth to peak in 2014 and then to ease off a little, though still remaining strong, in 2015 and 2016. Unemployment is therefore expected to keep on its downward trend and this is likely to eventually feed through into a return to significant increases in pay rates at some point during the next three years. However, just how much those future increases in pay rates will counteract the depressive effect of increases in Bank Rate on consumer confidence, the rate of growth in consumer expenditure and the buoyancy of the housing market, are areas that will need to be kept under regular review.

Also encouraging has been the sharp fall in inflation (CPI), reaching 1.2% in September, the lowest rate since 2009. Forward indications are that inflation is likely to fall further in 2014 to possibly 1%. Overall, markets are expecting that the MPC will be cautious in raising Bank Rate as it will want to protect heavily indebted consumers from too early an increase in Bank Rate at a time when inflationary pressures are also weak. A first increase in Bank Rate is therefore expected in Q2 2015 and they expect increases after that to be at a slow pace to lower levels than prevailed before 2008 as increases in Bank Rate will have a much bigger effect on heavily indebted consumers than they did before 2008.

The return to strong growth has also helped lower forecasts for the increase in Government debt by £73bn over the next five years, as announced in the 2013 Autumn Statement, and by an additional £24bn, as announced in the March 2014 Budget - which also forecast a return to a significant budget surplus, (of £5bn), in 2018-19. However, monthly public sector deficit figures have disappointed so far in 2014/15.

1.2 U.S.

In September, the Federal Reserve continued with its monthly \$10bn reductions in asset purchases, which started in December 2013. Asset purchases have now fallen from \$85bn to \$15bn and are expected to stop on 29th October 2014, providing the economic outlook remains strong. First quarter GDP figures for the US were depressed by exceptionally bad winter weather, but growth rebounded very strongly in Q2 to 4.6% (annualised).

The U.S. faces similar debt problems to those of the UK, but thanks to reasonable growth, cuts in government expenditure and tax rises, the annual government deficit has been halved from its peak without appearing to do too much damage to growth, although the weak labour force participation rate remains a matter of key concern for the Federal Reserve when considering the amount of slack in the economy and monetary policy decisions.

1.3 Eurozone

The Eurozone is facing an increasing threat from weak or negative growth and from deflation. In September, the inflation rate fell further, to reach a low of 0.3%. However, this is an average for all EZ countries and includes some countries with negative rates of inflation. Accordingly, the ECB took some rather limited action in June to loosen monetary policy in order to promote growth. In September it took further action to cut its benchmark rate to only 0.05%, its deposit rate to -0.2% and to start a programme of purchases of corporate debt. However, it has not embarked yet on full quantitative easing (purchase of sovereign debt).

Concern in financial markets for the Eurozone subsided considerably during 2013. However, sovereign debt difficulties have not gone away and major issues could return in respect of any countries that do not dynamically address fundamental issues of low growth, international uncompetitiveness and the need for overdue reforms of the economy, (as Ireland has done). It is, therefore, possible over the next few years that levels of government debt to GDP ratios could continue to rise for some countries. This could mean that sovereign debt concerns have not disappeared but, rather, have only been postponed.

1.4 China and Japan

Japan is causing considerable concern as the increase in sales tax in April has suppressed consumer expenditure and growth. In Q2 growth was -1.8% q/q and -7.1% over the previous year. The Government is hoping that this is a temporary blip.

As for China, Government action in 2014 to stimulate the economy appeared to be putting the target of 7.5% growth within achievable reach but recent data has raised fresh concerns. There are also major concerns as to the creditworthiness of much bank lending to corporates and local government during the post 2008 credit expansion period and whether the bursting of a bubble in housing prices is drawing nearer.

Sylwadau ar y rhagolygon diweddaraf ar raddfeydd llog/Commentary on the latest interest rates forecasts

The Council's treasury advisers undertook a review of its interest rate forecasts on 24 October. During September and October, a further rise in geopolitical concerns, principally over Ukraine but also over the Middle East, plus fears around Ebola and an accumulation of dismal growth news in most of the ten largest economies of the world and also on the growing risk of deflation in the Eurozone, had sparked a flight from equities into safe havens like gilts and depressed PWLB rates. However, there is much volatility in rates as news ebbs and flows in negative or positive ways. This latest forecast includes a first increase in Bank Rate in quarter 2 of 2015.

Our PWLB forecasts are based around a balance of risks. However, there are potential upside risks, especially for longer term PWLB rates, as follows: -

- A further surge in investor confidence that robust world economic growth is firmly expected, causing a flow of funds out of bonds and into equities.
- UK inflation being significantly higher than in the wider EU and US, causing an increase in the inflation premium inherent to gilt yields.

Downside risks currently include:-

- The situation over Ukraine poses a major threat to EZ and world growth if it was to deteriorate into economic warfare between the West and Russia where Russia resorted to using its control over gas supplies to Europe.
- Fears generated by the potential impact of Ebola around the world
- UK strong economic growth is currently mainly dependent on consumer spending and the potentially unsustainable boom in the housing market. The boost from these sources is likely to fade after 2014.
- A weak rebalancing of UK growth to exporting and business investment causing a weakening of overall economic growth beyond 2014.
- Weak growth or recession in the UK's main trading partner - the EU, inhibiting economic recovery in the UK.
- A return to weak economic growth in the US, UK and China causing major disappointment in investor and market expectations.
- A resurgence of the Eurozone sovereign debt crisis caused by ongoing deterioration in government debt to GDP ratios to the point where financial markets lose confidence in the financial viability of one or more countries and in the ability of the ECB and Eurozone governments to deal with the potential size of the crisis.
- Recapitalisation of European banks requiring more government financial support.
- Lack of support by populaces in Eurozone countries for austerity programmes, especially in countries with very high unemployment rates e.g. Greece and Spain, which face huge challenges in engineering economic growth to correct their budget deficits on a sustainable basis.
- Italy: the political situation has improved but it remains to be seen whether the new government is able to deliver the austerity programme required and a programme of overdue reforms. Italy has the third highest government debt mountain in the world.
- France: after being elected on an anti austerity platform, President Hollande has embraced a €50bn programme of public sector cuts over the next three years. However, there could be major obstacles in implementing this programme. Major overdue reforms of employment practices and an increase in competitiveness are also urgently required to lift the economy out of stagnation.
- Monetary policy action failing to stimulate sustainable growth in western economies, especially the Eurozone and Japan.
- Heightened political risks in the Middle East and East Asia could trigger safe haven flows back into bonds.

There are also increasing concerns at the reluctance of western central banks to raise interest rates significantly for some years, plus the huge QE measures which remain in place (and may be added to by the ECB in the near future). This has created potentially unstable flows of liquidity searching for yield and, therefore, heightened the potential for an increase in risks in order to get higher returns. This is a return to a similar environment to the one which led to the 2008 financial crisis.

Crynodeb Benthycyca a Buddsoddi – Chwarteroedd 1 a 2 2014/15
Borrowing and Investment Summary – Quarters 1 and 2 2014/15

	30 Medi / Sept 2014		30 Mehefin / June 2014	
	£m	%	£m	%
Benthycyca – graddfa sefydlog Borrowing – fixed rate	89.6	5.72	89.6	5.72
Benthycyca – graddfa amrywiol Borrowing – variable rate	Dim / Nil	d/b / n/a	Dim / Nil	d/b / n/a
Adneuon – galw hyd at 30 diwrnod Deposits – Call to 30 days	18.6	0.39	19.1	0.40
Adneuon – Tymor sefydlog < 1 bl. Deposits – Fixed Term < 1 year	0.0	nil	0.0	nil
Adneuon – Tymor sefydlog 1 bl. + Deposits – Fixed Term 1 year +	Dim / Nil	d/b / n/a	Dim / Nil	d/b / n/a
Cyfanswm Adneuon Total Deposits	18.6	0.39	19.1	0.40
Cyfartaledd Adneuon yn y Chwarter Average Deposits in the Quarter	21.2	0.43	20.3	0.50

Ni torwyd unrhyw un o'r dangosyddion trysorlys yn ystod hanner cyntaf y flwyddyn.
None of the treasury indicators were breached during the first half of the year.

Graddfeydd Credyd Gwrthbartion buddsoddi a'r adneuron a ddelir gyda phob un ar 30 Medi 2014*
Credit ratings of investment counterparties and deposits held with each as at 30 September 2014*

Grŵp Bancio/ Banking Group	Sefydliad/ Institution	Adneuron / Deposit £'000	Hyd (Galw tymor sefydlog) / Duration (Call / Fixed Term**)	Cyfnod (O/I)/ Period (From / To)	Graddfa Dychweliad/ Rate of Return %	Graddfa Tymor Hir Fitch Long Term Rating	Graddfa Tymor Byr Fitch Short Term Rating	Graddfa Tymor Hir Moody's Long Term Rating	Graddfa Tymor Byr Moody's Short Term Rating	Graddfa Tymor Hir Standard & Poor's (S&P) Long Term Rating	Graddfa Tymor Byr Standard & Poor's (S&P) Short Term Rating	Lliw Sector/Hyd Awgrymiedig/ Sector Colour / Suggested Duration
Lloyds Banking Group plc	Bank of Scotland plc	9,950	Galw/ Call	n/a	0.40	A	F1	A1	P-1	A	A-1	Glas - 12 mis/ Blue - 12 months
HSBC Holdings plc	HSBC Bank plc	703	Galw/ Call	n/a	0.25	AA-	F1+	Aa3	P-1	AA-	A-1+	Oren - 12 mis / Orange - 12months
Santander Group plc	Santander UK plc	7,499	Galw/ Call	n/a	0.40	A	F1	A2	P-1	A	A-1	Coch - 6 mis/ Red - 6 months
The Royal Bank of Scotland Group plc	The Royal Bank of Scotland plc	470	Galw/ Call	n/a	0.25	A	F1	Baa1	P-2	A-	A-2	Glas - 12 mis / Blue - 12 months

* Ceir y Rhestr Benthycy Cymeradwyedig yn Atodiad 6 o'r Datganiad Strategaeth Rheoli Trysorlys 2014/15/Strategaeth Buddsoddi Blynnyddol/The Approved Lending List can be found at Appendix 6 of the 2014/15 Treasury Management Strategy Statement / Annual Investment Strategy

** Sef tymor ar pwynt y buddsoddi/Being term at the point of investment.

- Yn Atodiad 5 ceir y graddfeydd credyd cyfatebol ar gyfer y 3 asiantaeth graddio y cyfeirir atynt uchod./The equivalent credit ratings for the 3 rating agencies referred to above can be found at Appendix 5.

**Graddfeydd Credyd Cyfatebol/
Equivalent Credit Ratings (Fitch, Moodys, S&P)**

Tymor Hir Fitch Long Term	Tymor Hir Moodys Long Term	Tymor Hir S&P Long Term
AAA	Aaa	AAA
AA+	Aa1	AA+
AA	Aa2	AA
AA-	Aa3	AA-
A+	A1	A+
A	A2	A
A-	A3	A-
BBB+	Baa1	BBB+
BBB	Baa2	BBB
BBB-	Baa3	BBB-
Tymor Byr Fitch Short Term	Tymor Byr Moodys Short Term	Tymor Byr S&P Short Term
F1+	d/b / n/a	A-1+
F1	P-1	A-1
F2	P-2	A-2
F3	P-3	A-3

This page is intentionally left blank

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
PWYLLGOR:	PWYLLGOR ARCHWILIO
DYDDIAD:	07 TACHWEDD 2014
TEITL YR ADRODDIAD:	DIWEDDARIAD TRACIO ARGYMHELLION
PWRPAS YR ADRODDIAD:	ER GWYBODAETH
ADRODDIAD GAN:	RHEOLWR ARCHWILIO
GWEITHREDU:	D/B

1. CEFNDIR

- 1.1 Mae gan y Cyngor feddalwedd (4Action) sy'n cofnodi argymhellion a chamau gweithredu arfaethedig ac mae'n dyrannu'r rhain i unigolion penodol gyda dyddiad gweithredu wedi'i gytuno.
- 1.2 Y trefniadau cyfredol yw bod Archwilio Mewnol yn rhoi i mewn yr argymhellion Archwilio Mewnol a gytunwyd, a'r swyddogion cyfrifol ac amserlenni o adroddiadau ymlaen ar 4Action. Bydd defnyddwyr wedi'u nodi i'r pwrpas ym mhob gwasanaeth yn mynd i'r system i ddiweddarau unrhyw gamau a gymerwyd i weithredu'r argymhellion. Mae'r diweddariadau hyn yn seiliedig ar hunanasesiad o'r statws gweithredu.
- 1.3 Prif ddefnyddwyr y system yw Archwilio mewnol sy'n ei ddefnyddio i gofnodi argymhellion Archwilio Mewnol ac i lunio adroddiadau i gydranddeiliaid (yn cynnwys yr UDA a'r Pwyllgor Archwilio) ynglŷn â chyfraddau gweithredu o fewn Gwasanaethau. Mae'r adroddiadau hyn yn seiliedig ar gyfanswm nifer yr argymhellion a chanrannau graddfeydd gweithredu yn ôl Gwasanaeth yn hytrach nag ar fanylion ynglŷn ag argymhellion unigol.
- 1.4 Mae Gwasanaethau eraill wedi defnyddio, ac maent yn parhau i ddefnyddio'r system, i gofnodi'r camau gweithredu sydd eu hangen ond nid i unrhyw raddfa.
- 1.5 Bydd Archwilio Mewnol yn llunio adroddiadau o'r system ynglŷn ag argymhellion sydd heb eu gweithredu cyn pob Pwyllgor Archwilio lle mae'r adroddiad cynnydd i fod i gael ei gyflwyno. Bydd y cais i ddiweddarau 4Action gydag adroddiad argymhellion manwl yn cael ei anfon i'r Gwasanaethau perthnasol gyda chais i'r system 4Action gael ei diweddarau cyn y diwrnod cau ar gyfer adroddiadau terfynol i UDA a'r Pwyllgor Archwilio.

2. DATBLYGIADAU DIWEDDAR

- 2.1 Yn yr adroddiadau Cynnydd Archwilio Mewnol mwyaf diweddar rydym wedi dechrau cynnwys manylion o'r argymhellion categori Uchel sy'n parhau heb gael sylw yn cynnwys targedau gweithredu cychwynnol a dilynol a hefyd y swyddog sy'n gyfrifol am y gweithredu.
- 2.2 Mae adroddiadau Cynnydd Archwilio Mewnol gyda manylion yr argymhellion Categori Uchel sydd eisioes heb eu gweithredu yn cael eu cyflwyno i'r UDA cyn mynd i'r Pwyllgor Archwilio fydd wedyn yn codi proffil y materion hyn.

3. CYFRADDAU GWEITHREDU CYFREDOL

- 3.1 **Argymhellion Uchel a Chanolig** - Yn ystod y deuddeng mis hyd at 14-10-14 fe wnaed 156 o argymhellion categori Uchel a Chanolig gan Archwilio Mewnol. O'r rhain roedd 45 heb gyrraedd eu dyddiad targed ar gyfer gweithredu ar 14-10-14 gyda hynny'n gadael 111 wedi mynd heibio eu dyddiad gweithredu a gyda 81% ohonynt naill ai wedi eu gweithredu neu wedi'u disodli; roedd 14% yn cael eu gweithredu a 5% eto i'w gweithredu.
- 3.2 **Yr holl argymhellion** – Yn ystod y deuddeng mis hyd at 14-10-14 roedd 258 o argymhellion a oedd naill ai'n Uchel, Canolig, Isel neu yn argymhellion heb gategori a wnaed gan Archwilio Mewnol. O'r rhain roedd 60 heb gyrraedd eu dyddiad targed i'w gweithredu ar 14-10-14 oedd yn gadael 198 heibio eu dyddiad gweithredu gyda 86% naill ai wedi eu gweithredu neu eu disodli, 8% yn cael eu gweithredu a 7% eto i'w gweithredu.

_____DIWEDD Y DDOGFEN _____